

**De beeldvorming van de Nederlandse politiek in de buitenlandse media
en de bijdrage van Geert Wilders op deze beeldvorming**

Afstudeerscriptie in het kader van de studie Toegepaste Communicatie Wetenschap

Onder Begeleiding van:
Dr. Jan Gutteling
Drs. Somaya Ben Allouch

Havva Likoğlu
Enschede, juli 2008
Universiteit Twente

*"The press [...] may not be successful much of the time in telling people what to think, but is
stunningly successful in telling people what to think about"*

B. C. Cohen (1963)

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 - Inleiding en Vraagstelling	5
1.1 Inleiding: de Nederlandse politiek	5
1.2 Casus Geert Wilders	5
1.3 Vraagstelling	7
1.4 Uiteenzetting onderzoeksvragen	8
1.5 Opdrachtgever: Publistat Mediaonderzoek Amsterdam	10
1.6 Vooruitblik	10
 Hoofdstuk 2 -Theoretisch Kader	 11
2.1 Rol van de media	11
2.2 De agendasetting theorie	12
2.3 Tweede niveau van agendasetting: de framing theorie	14
2.4 Nederlandse politiek, een onderdeel van het openbaar bestuur	18
2.5 Verwachtingen	20
 Hoofdstuk 3 – Methode	 21
3.1 Inhoudsanalyse	21
3.2 Soorten Inhoud	22
3.3 Selectiecriteria	22
3.3.1 Selectie Mediatitels	22
3.3.2 Selectie Items	26
3.4 Het meetinstrument	27
3.4.1 Basiskenmerken	27
3.4.2 Codering Nederlandse politiek	28
3.4.3 Codering Nederlandse politicus	28
3.4.4 Codering Issues	28
3.4.5 Codering Frames	28
3.5 Intercodeursbetrouwbaarheid	29
3.5.1 Tweede Codeur	29
3.5.2 Betrouwbaarheid	29
 Hoofdstuk 4 – Resultaten	 34
4.1 Algemene Resultaten	34
4.1.1 Volume Nederlandse politiek per land	34

4.1.2 Volume Nederlandse politiek per mediatitel	36
4.1.3 Volume Nederlandse politiek in de periode 1 okt '06 t/m 30 sept07	36
4.2 Toonzetting Nederlandse politiek	38
4.2.1 Toonzetting Nederlandse politiek in de buitenlandse media	38
4.2.2 Toonzetting Nederlandse politiek in de Turkse en Britse media	40
4.3 Oordeel Nederlandse politiek	44
4.3.1 Oordeel Nederlandse politiek in de buitenlandse media	44
4.3.2 Oordeel Nederlandse politiek in de Turkse en Britse media	45
4.4 Issues Nederlandse politiek	49
4.5 Frames Nederlandse politiek	52
4.6 Mate Berichtgeving Wilders	53
4.7 Invloed toonzetting Wilders	54
4.8 Aandeel berichtgeving Wilders in vergelijking met andere lijsttrekkers	57
4.9 Toonzetting berichtgeving Wilders in vergelijking met andere lijsttrekkers	58
4.10 Issues Wilders in vergelijking met andere lijsttrekkers	61
4.11 Frames Wilders in vergelijking met andere lijsttrekkers	62
Hoofdstuk 5 – Conclusie	64
5.1 Toonzetting Nederlandse politiek	64
5.2 Oordeel Nederlandse politiek	64
5.3 Issues Nederlandse politiek	65
5.4 Frames Nederlandse politiek	66
5.5 Mate berichtgeving Wilders	66
5.6 Invloed toonzetting Wilders	66
5.7 Aandeel berichtgeving Wilders in vergelijking met andere lijsttrekkers	66
5.8 Toonzetting berichtgeving Wilders in vergelijking met andere lijsttrekkers	67
5.9 Issues Wilders in vergelijking met andere lijsttrekkers	67
5.10 Framing Wilders in vergelijking met andere lijsttrekkers	67
5.11 Eindconclusie – antwoord op hoofdvraag	68
Hoofdstuk 6 – Discussie	69
6.1 Kritische Blik	69
6.2 Suggesties voor vervolgonderzoek	71
Literatuurlijst	73

Bijlagen

Bijlage A – Screenshots Officiële websites van de Turkse en Britse dagbladen	81
Bijlage B – Top 100 Turkse en Britse Websites Alexa.com Tweede Kwartaal 2007	85
Bijlage C - About the Alexa Traffic Rankings	86
Bijlage D – Codeerinstructie	88
Bijlage E – Citaten	98

Hoofdstuk 1 – Inleiding en Vraagstelling

1.1 Inleiding: de Nederlandse politiek

Al meer dan een half decennium lijkt zowel de politieke als de maatschappelijke rustige sfeer in Nederland verstoord te zijn. De normen en waarden van Nederland lijken te moeten boeten onder de gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden na 11 september 2001. Zo werd Nederland één van de Europese landen die langzamerhand begon te tornen aan haar milde immigratie- en integratiepolitiek. De populistische politiek van Pim Fortuyn, de film Submission en als gevolg daarvan de moord op Theo van Gogh, de verhardende immigratie- en integratiepolitiek van Rita Verdonk en de dreigementen aan Ayaan Hirsi Ali, Geert Wilders en Ehsan Jami als resultaat van hun kritische uitspraken over de islam lijken allemaal in deze atmosfeer van een onrustig politieke en maatschappelijk klimaat te passen.

Deze maatschappelijke en politieke gebeurtenissen vernemen we dankzij de media. De informatie die we van de media krijgen is bijna ons enige contact met de politieke gebeurtenissen in het land. We hoeven niet bij de gebeurtenis aanwezig te zijn om erover te kunnen praten en te oordelen. De media brengen het nieuws naar buiten, en wij krijgen de mogelijkheid om erover te praten. Dat de media invloed kunnen hebben op hetgeen mensen over praten is al bekend dankzij de agendasetting theorie. Media beïnvloeden dan niet alleen de publieke agenda, maar ook de politieke agenda. Daar waarover het meest in de media wordt bericht, praat het publiek vaak over, en daar kan ook de politiek over gaan discussiëren.

Ook de mensen in het buitenland krijgen de maatschappelijke en politieke gebeurtenissen in Nederland dankzij de media te weten. Ook voor hen is de informatie die zij via de media krijgen het enige contact met de gebeurtenissen in Nederland. De informatie die wij over de Nederlandse politiek in Nederland krijgen, is ons bekend. Maar hoe is de beeldvorming over de Nederlandse politiek in het buitenland? Dit is de aanleiding voor dit onderzoek. In dit onderzoek is de Nederlandse politiek in de Turkse en Britse media in kaart gebracht waarbij in het bijzonder gekeken is naar de politiek van Geert Wilders in de periode oktober 2006 tot en met 30 september 2007.

1.2 Casus Geert Wilders

Op 13 februari 2007 hield Dagblad De Pers een interview met Geert Wilders. Geert Wilders deed de volgende uitspraak: *'Als moslims hier willen blijven, moeten ze de helft uit de Koran scheuren en weggooien. Ze moeten niet luisteren naar de imam. Ik heb de Koran gelezen. Niet in één keer, maar wel helemaal. En ik weet dat er genoeg verschrikkelijke dingen in staan.'*

Niet veel langer na de hierboven geciteerde uitspraak van de PVV- fractievoorzitter Wilders, werd op 16 februari 2007 in de Telegraaf de kritiek van de minister van buitenlandse

zaken Bernard Bot op de uitspraak van Geert Wilders bericht: *Minister Ben Bot van Buitenlandse Zaken betreurt de uitlatingen die Tweede Kamerlid Geert Wilders in een interview met De Pers heeft gedaan over de islam en de profeet Mohammed en die in Marokkaanse en Pakistaanse media zijn overgenomen. "Dat is niet erg bevorderlijk voor het aanzien van Nederland in het buitenland," zei de minister vrijdagmiddag.*

Volgens Bernard Bot beïnvloedt Wilders met dergelijke uitspraken het imago van Nederland op een negatieve wijze. Nederland is eenmaal bekend met zijn politiek tolerante en liberale houding tegenover andersdenkenden en minderheden, en een dergelijke politieke uitspraak van Wilders kan dit beeld schaden.

In augustus 2007 schreef Geert Wilders in een ingezonden artikel in de Volkskrant dat hij de Koran wil verbieden, omdat hij de Koran een fascistisch boek vindt dat oproept tot geweld en vergeleken moet worden met het sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog verboden boek 'Mein Kampf'. Hiermee wil Geert Wilders voorkomen dat moslims de Koran als excuus hanteren om geweld te gebruiken.

Geert Wilders wil de Koran verbieden. Dat schrijft de fractievoorzitter van de Partij voor de Vrijheid vandaag in een ingezonden brief in de Volkskrant. De politicus vergelijkt het islamitische heilige boek met Mein Kampf van Adolf Hitler. Dat boek mag in Nederland sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog niet meer worden verkocht. Wilders over de Koran: "Verbied dat ellendige boek zoals ook Mein Kampf verboden is!"

Volkskrant, 8 augustus 2007

De uitspraken van Geert Wilders deden veel stof opwaaien. Het voorstel van Wilders was volgens veel politici tegenstrijdig met de vrijheid van meningsuiting en godsdienst. Geert Wilders wilde immers het islamgevaar bestrijden door een voorstel in te dienen dat botste met de normen en waarden van Nederland. Na deze uitspraken brak er in Nederland weer de discussie los over de islam en moslims in Nederland en de politiek tegenover deze groep. Weer kwam de paradox tussen de vrijheid van meningsuiting en de tolerantie tegenover andersdenkenden naar voren. Weer vroeg men af wat de grenzen van de vrijheid van meningsuiting waren en in hoeverre een individu, in dit geval een politicus, verantwoordelijkheid voor de samenleving in het geheel heeft. VVD-Kamerlid Halbe Zijlstra deed op 8 augustus 2007 in de Volkskrant de volgende uitspraak: *"Wilders zegt op te komen voor de Nederlandse normen en waarden, maar tegelijkertijd zet hij een van die waarden bij de vuilnis, de godsdienstvrijheid,"* aldus VVD-Kamerlid Halbe Zijlstra.

Hierboven komt een uitspraak van Bernard Bot naar voren waarin hij aangeeft dat de uitspraken van Wilders niet echt gunstig zijn voor het aanzien van Nederland in het buitenland.

In de eerste paragraaf is aangegeven dat dit onderzoek zich richt op de beeldvorming van de Nederlandse politiek in de buitenlandse media. Hierboven is verder de casus Wilders behandeld, die in Nederland grote media-aandacht heeft gekregen. Met het oog daarop zal in dit onderzoek naast de beeldvorming van de Nederlandse politiek ook in het bijzonder naar de beeldvorming van Geert Wilders, en zijn bijdrage op de beeldvorming van de Nederlandse politiek gekeken. In de volgende paragraaf zullen de hoofd- en deelvragen van dit onderzoek verder uiteengezet worden.

1.3 Vraagstelling

De centrale hoofd- en deelvragen van dit onderzoek luiden als volgt:

Wat is de beeldvorming van de Nederlandse politiek in de buitenlandse media en wat is de bijdrage van Geert Wilders op deze beeldvorming?

- Wat is **de toonzetting** van de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen?
- Wat is **het oordeel** over de normen en waarden van de Nederlandse politiek in de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen?
- Welke **issues** komen er in de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen naar voren?
- Welke **frames** worden gebruikt bij de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen?
- In welke **mate** gaat de berichtgeving op de websites van de Britse/Turkse dagbladen over Geert Wilders?
- Wat is **het verschil tussen de toonzetting** van de berichtgeving over de Nederlandse politiek inclusief de berichtgeving over Wilders en de toonzetting van de berichtgeving over de Nederlandse politiek exclusief de berichtgeving over Wilders?
- Wat is **het aandeel** van de berichtgeving over Geert Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen in vergelijking met andere lijsttrekkers?
- Wat is **de toonzetting** van de berichtgeving over Geert Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen in vergelijking met andere lijsttrekkers.
- Welke **issues** komen er in de berichtgeving over Geert Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen naar voren in vergelijking met andere lijsttrekkers?
- Welke **frames** worden gebruikt bij de berichtgeving over Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen in vergelijking met andere lijsttrekkers?

1.4 Uiteenzetting onderzoeksvragen

Om de toonzetting van de berichtgeving te bepalen is in dit onderzoek gebruik gemaakt van twee pijlers. Ten eerste bepaalt de schrijver de toonzetting van de berichtgeving aan de hand van de woorden die een negatieve of positieve lading hebben. Daarnaast is de toonzetting ook afhankelijk van de steun/kritiek die gegeven wordt door actoren in de tekst. In het eerste geval geeft de schrijver als het ware steun/kritiek op de Nederlandse politiek en in het tweede geval geven actoren in de tekst steun/kritiek op de Nederlandse politiek. Ook in het tweede geval is de invloed van de schrijver groot want hij bepaalt eenmaal wie er in het bericht aan het woord komt.

Tijdens de analyse van de berichten is er ook gekeken naar de berichtgeving over de normen en waarden van de Nederlandse politiek. Dit is in dit onderzoek 'het oordeel' genoemd. Hiermee is geprobeerd te meten in hoeverre de waarden van de Nederlandse politiek streng of mild naar voren komen. De termen normen en waarden worden zowel in de politiek als in de media als één enkel containerbegrip gebruikt. Voor dit onderzoek is het lijstje 'Nederlandse normen en waarden gebruikt'. Dit lijstje is gebaseerd op de definitie die Jan Peter Balkenende met Amitai Etzioni trachtte te definiëren onder de Nederlandse normen en waarden. Het ziet er als volgt uit:

- vrijheid van meningsuiting
- vrijheid van onderwijs
- gelijkheid
- gelijke behandeling
- gelijkwaardige behandeling
- gelijke rechten en plichten voor mannen en vrouwen
- geen discriminatie
- democratie
- democratische gezindheid
- tolerantie
- respect voor de rechten van de mens
- vrijheid van godsdienst

De fundering van een westerse moderniteit bevat principes zoals tolerantie, democratie, gelijkheid, rechtvaardigheid, persoonlijke vrijheid en vrijheid van meningsuiting. Deze principes komen ook in de grondwet van Nederland naar voren.

Nederlandse Grondwet
Art.1 Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.
Art. 6 - 1. Ieder heeft het recht zijn godsdienst of levensovertuiging, individueel of in gemeenschap met anderen, vrij te belijden, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet. - 2. De wet kan ter zake van de uitoefening van dit recht buiten gebouwen en besloten plaatsen regels stellen ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Figuur 1.4 – Artikel 1 en 2 uit de Nederlandse grondwet

Wanneer de berichtgeving in tegenstrijd is met een of meer van de bovengenoemde normen en waarden, wordt het oordeel over de Nederlandse politiek als streng gecodeerd. En andersom wordt de Nederlandse politiek als mild gecodeerd, wanneer deze kenmerken aan Nederland worden toegeschreven (bijvoorbeeld: Nederland is een land waarin iedereen gelijk wordt behandeld). Wanneer er geen sprake is van beide gevallen, is het oordeel over de Nederlandse politiek in de berichtgeving neutraal.

De geanalyseerde issues in dit onderzoek zijn de onderwerpen waarmee de Nederlandse politiek naar voren komt. Voor het vaststellen van de issues voor dit onderzoek heeft de onderzoeker eerst een aantal issues gedefinieerd waarvan de onderzoeker vrijwel zeker wist dat deze aan bod zouden kunnen komen. Dit zijn issues zoals immigratie- en integratiepolitiek, Kamerverkiezingen et cetera. Daarnaast zijn ook tijdens het coderen een aantal issues naar voren gekomen. Deze issues zijn bijvoorbeeld Otopan of Irak Oorlog.

De framing van een bericht is niet wat er in het bericht staat, maar hoe het bericht is ingekaderd. Deze is dus niet hetzelfde als een issue. De frames zijn gecodeerd aan de hand van de frames die Semetko & Valkenburg (2000) hebben gedefinieerd: Conflict Frame, Human Interest Frame, Responsibility Frame, Economic Consequences Frame, Morality Frame. In hoofdstuk 2 komen deze frames uitgebreider naar voren.

In dit onderzoek wordt onder de Nederlandse politiek verstaan: alle berichtgeving over het Nederlandse politieke systeem. Dit zijn de politieke partijen, kiezers, volksvertegenwoordigers en gezagsdragers met politieke verantwoordelijkheid. In hoofdstuk 2 wordt de definitie van de Nederlandse politiek gedetailleerder uiteengezet.

Verder bestaan de buitenlandse media in dit onderzoek uit de officiële websites van 2 grote dagbladen in Groot-Brittannië en Turkije. In totaal worden er 4 mediatitels meegenomen.

Deze sites zijn geselecteerd aan de hand van bereik en signatuur. In hoofdstuk 3 worden deze mediatitels uitgebreider behandeld.

1.5 Opdrachtgever: Publistat Mediaonderzoek Amsterdam

Dit onderzoek is uitgevoerd bij Publistat Mediaonderzoek in Amsterdam. Publistat is het eerste onafhankelijke bureau in Nederland dat is gespecialiseerd in de systematische en inhoudelijke analyse van vrije publiciteit. Door het kwantificeren en kwalificeren van mediaberichtgeving levert Publistat betrouwbare informatie over het ontstaan en de ontwikkeling van issues en reputaties in de media. De deels cijfermatige aanpak maakt effecten van communicatie meetbaar en afrekenbaar. Deze analyses ondersteunen communicatieadviseurs bij de ontwikkeling en de evaluatie van communicatie.

1.6 Vooruitblik

In het vervolg van deze scriptie zal ten eerste de theoretische achtergrond van dit onderzoek behandeld worden. Vervolgens zal in hoofdstuk 3 de onderzoeksmethode uiteengezet worden, waarin ook het meetinstrument naar voren zal komen. In hoofdstuk 4 zullen de resultaten van de inhoudsanalyse aan bod komen. De conclusie van het onderzoek zal in hoofdstuk 5 beschreven worden en tot slot zullen in hoofdstuk 6 de discussiepunten naar voren komen.

Hoofdstuk 2 – Theoretisch Kader

In dit hoofdstuk zal de theoretische achtergrond van het onderzoek aan bod komen. In de eerste paragraaf zal de rol van de media in de samenleving beschreven worden. Vervolgens zal in de tweede paragraaf de agendasetting theorie besproken worden. In paragraaf 2.3 zal de framing theorie uiteengezet worden. Vervolgens zal in paragraaf 2.4 de definitie van de Nederlandse politiek in dit onderzoek naar voren komen. Tot slot zal in paragraaf 2.5 een aantal verwachtingen van de onderzoeker geformuleerd worden.

2.1 Rol van de media

Media spelen een belangrijke rol in het sturen en vormen van de publieke opinie. Alleen via de media kunnen dingen massaal onder de aandacht van het publiek worden gebracht. Door nadruk te leggen op bepaalde issues en personen bepalen media voor een behoorlijk deel het nieuws. Ook vormen ze een controlefunctie ten aanzien van de politieke besluitvorming en hebben dus een belangrijke rol bij het controleren van bestuurders, overheidsinstellingen en bedrijven. De politiek gebruikt op zijn beurt de media om erachter te komen wat er in de samenleving speelt.

Wat betreft de invloed van de media zijn er verschillende theorieën naar voren gekomen. De eerste wetenschappers die onderzoek deden naar de invloed van de media, schreven grote macht toe aan de media. Deze theorieën die er vanuit gingen dat de media invloedrijk waren, werden samengevat onder de naam 'almacht van de mediatheorie' (De Boer & Brennecke, 2003). De voorstanders van deze theorieën namen aan dat de massamedia met hun boodschappen bijna iedereen kunnen bereiken. Ze veronderstelden dat er een direct verband bestond tussen de inhoud van de boodschap, zoals die door de zender wordt verstuurd, en de invloed daarvan op de ontvanger. Dit lineaire beïnvloedingsproces zou van de zender naar de ontvanger gaan, zonder dat interveniërende factoren de boodschap zouden gaan beïnvloeden. Zo werd de ontvanger geacht niet alleen in staat en bereid te zijn al deze boodschappen op te nemen maar ook de inhoud van de boodschap passief en kritiekloos over te nemen. (De Boer & Brennecke, 2003).

Langzamerhand kwamen de communicatiewetenschappers erachter dat de almacht van de mediatheorie niet of alleen in bepaalde situaties geldig was. Zo is volgens Berelson (1949) de invloed van de media afhankelijk van een groot aantal factoren. Niet alleen de inhoud en de vorm van communicatie zijn van belang, maar ook individuele aspecten van de ontvanger en de toestand waarin de communicatie plaatsvindt hebben invloed. De massamedia bereiken niet iedereen, omdat het alleen al fysiek onmogelijk is. Er is ook geen sprake van eenrichtingsverkeer in het beïnvloedingsproces, omdat er ook rekening gehouden moet worden met de voorkeuren van de ontvangers. Ook bestaat er geen direct verband tussen de inhoud van de boodschap en

de invloed daarvan op de ontvanger, omdat verschillende ontvangers dezelfde boodschap op verschillende manieren kunnen interpreteren. En bovendien is door de grote hoeveelheid informatie die tegenwoordig naar buiten stroomt, de ontvanger zeker niet capabel om alle boodschappen op te nemen. Ten slotte is de ontvanger niet een passief en kritiekloos mens ten aanzien van de boodschappen die op hem of haar afkomen (De Boer & Brennecke, 2003).

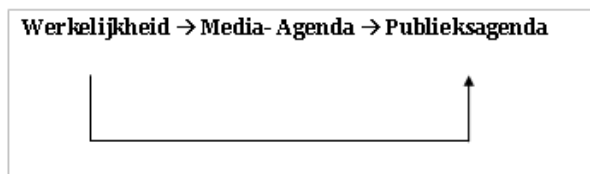
Wetenschappers op het gebied van communicatie hebben zich de afgelopen eeuw beziggehouden met de macht van de media. Toch is er geen eenduidig antwoord gegeven op de invloed van de media. Wel zijn een groot aantal theorieën, modellen en benaderingen met betrekking tot de werking van de massamedia voortgebracht. Zo zijn er ook theorieën ontstaan die zowel aandacht besteden aan het publiek als aan de inhoud van de media (De Boer & Brennecke, 2003). De agendasetting theorie is een van de meest bekende daarvan. Volgens deze theorie uiten de effecten van de media zich niet dermate in de directe manipulatie van meningen, attitudes en gedrag van mensen, maar meer in de manipulatie van de onderwerpen die ze als relevant zien en waarover ze een mening vormen. In de volgende paragraaf zal hier dieper op ingegaan worden.

2.2 De agendasetting theorie

De term agendasetting theorie die werd geïntroduceerd door McCombs en Shaw (1972) veronderstelt dat de media, door min of meer aandacht te besteden aan bepaalde onderwerpen, niet zozeer bepalen hoe mensen over politieke en maatschappelijke issues denken, maar waarover mensen denken. Over deze invloed van de media spreken Protess & McCombs (1991) als volgt: *"In recent decades scholars of mass communication have discovered that journalists' day-by-day judgments on the selection and display of news stories influence the public's perceptions of what the important issues of the day are. This influence of the news media on the perceived salience of key political issues is called the agendasetting role of mass communication. The creation of these perceived saliences in the minds of the mass communication audience is a by-product of journalistic practice, shaped by the need to select and highlight a small number of topics each day"*.

De agendasetting theorie bevat de media-agenda, publieksagenda, politieke agenda en de werkelijkheid. De media worden geacht informatie te verschaffen over de werkelijkheid. Zodoende is het logisch dat de werkelijkheid de media-agenda bepaalt en de media-agenda op zijn beurt de publieksagenda bepaalt. Het kan ook zo zijn dat de werkelijkheid direct de publieksagenda kan bepalen (figuur 2.2). D'Haenens & Bosman (2003) beschrijven de relatie tussen de agenda's als volgt: *"The concept of agenda-setting assumes a causal relationship between the issues that the mass media choose to emphasize in their news coverage (media agenda) and the issues the receivers consider important (audience agenda). When media*

dedicate more attention to a news item, this may affect the importance the audience attaches to it."

Figuur 2.2 – De drie agenda's van de agendasetting theorie (Sibon, 2005)

De media-agenda kan tevens afhangen van de aspecten die in de politieke agenda staan. Aan de andere kant kan de politieke agenda aspecten uit de media-agenda meenemen in het beleid. Kiousis & McCombs (2003) deden onderzoek naar de opvallendheid van politieke figuren in de media en de herkenning van deze figuren door het publiek. Het resultaat was als volgt: *"There are positive relations between media attention to political figures and public recognition of those figures. Generally, more respondents recognized public figures as media coverage of those public figures increased."*

Politieke actoren kunnen derhalve invloed hebben op de media-agenda en de publieksagenda. De Boer & Brennecke (2003) geven met het concept mediabuilding aan dat verschillende agenda's als de media-, de publieks- en de politieke agenda elkaar in verschillende stadia wederzijds kunnen beïnvloeden. Door deze agenda's met elkaar te vergelijken kunnen de onderlinge verbanden in kaart gebracht worden.

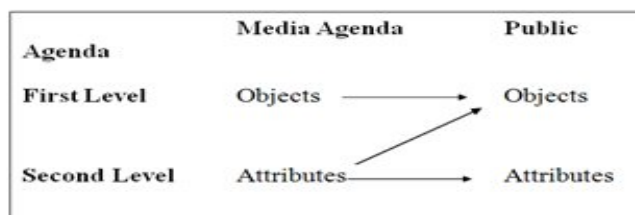
Onderzoek dat tot nu toe op het gebied van agendasetting is uitgevoerd, geeft de indruk dat het effect van media-agenda's op de publieksagenda's vrij groot is. Zo maken Severin & Tankard (1992) de volgende opmerking over de invloed van de media: *"A few days to the 1980 presidential elections between Jimmy Carter and Ronald Reagan, most public opinion polls said the race was too close to call. Two days before the election, the news media played up a story that the American hostages being held in Iran might be released. As it turned out, they were not. When the election results were known few days later, Reagan has won on overwhelming victory..."*. In dit geval gebruikte de media een negatief punt van Carter's administratie om ervoor te zorgen dat Reagan positiever werd beoordeeld, en uiteindelijk de verkiezingen won. Verder bieden onderzoeksgegevens de ondersteuning voor de hypothesen dat de media de meningen van mensen beïnvloeden over welke problemen wel en niet maatschappelijk relevant zijn en dat de door de media geaccentueerde onderwerpen niet noodzakelijkerwijs de werkelijkheid weerspiegelen (De Boer & Brennecke, 2003). McCombs (2002) maakt aan de hand van de volgende uitspraak duidelijk dat deze invloeden kloppen: *"When Chapel Hill, North Carolina, voters were asked to name the most 2 important issues of the day – in the very first empirical*

study of this agenda-setting influence – their responses closely reflected the pattern of news coverage during the previous month in the mix of newspapers, network television news, and news magazines available to them. Since that initial study during the 1968 U.S. presidential election, more than 300 hundred published studies worldwide have documented this influence of the news media. It should be noted that this evidence encompasses a wide variety of research designs, including numerous panel studies, time-series analyzes, and controlled laboratory experiments.”

In deze paragraaf is het eerste niveau van agendasetting behandeld. Hierbij gaat het om de invloed van de media op 'waarover mensen praten' en niet op 'hoe de mensen over deze onderwerpen praten'. De oorspronkelijke agendasetting theorie is inmiddels uitgebreid met de concepten priming en framing, dat het tweede niveau van agendasetting wordt genoemd. Dit voegt een nieuwe dimensie toe aan het onderzoek dat tot nu toe is verricht over de invloed van de media. D'Haenens & Bosman (2003) zeggen het volgende over de invloed van de media: *“The media have a number of means at their disposal with which to influence public opinion and with it, the public agenda. One of these tools is news framing.”* De framing van nieuwsberichten zal in de volgende paragraaf naar voren komen.

2.3 Tweede niveau agendasetting: de framing theorie

Met het eerste niveau van de agendasetting onderzocht men enkel of de media een invloed hadden op wat de mensen denken. Met het tweede niveau van agendasetting onderzoekt men ook of de agenda van de media een invloed heeft op hoe mensen denken over de onderwerpen die de media voorleggen. Het onderscheid tussen het eerste en tweede niveau van agendasetting wordt door Ghanem (1997) als volgt uitgebeeld:

Figuur 2.3 – Eerste en tweede niveau van agendasetting (Ghanem, 1997)

Met deze benadering wordt gesuggereerd dat de media ook invloed kunnen hebben op de wijze waarop mensen over bepaalde onderwerpen denken. Hier komt de concept van framing naar voren: *‘To frame is to select some aspects of a perceived reality and make them more salient in a communication text, in such a way as to promote a particular definition of a problem, causal*

interpretation, moral evaluation and/or treatment recommendation for the item described' (Entman, 1993).

De manier waarop een onderwerp naar voren wordt gebracht, hoe het onderwerp wordt ingekleed, is een keuze die door de journalist gemaakt wordt. Dit proces, waarbij de journalisten in hun selectie ook beïnvloed kunnen worden door interne- en externe factoren, heet 'framebuilding' (De Boer & Brennecke, 2003). Interne factoren zijn bijvoorbeeld de waarden of normen van de journalist. Externe factoren kunnen bijvoorbeeld de invloed van de politiek zijn. Een frame is derhalve de wijze waarop een onderwerp wordt gepresenteerd en geïnterpreteerd in de mediaberichtgeving. Het frame dat in de tekst van het bericht naar voren komt, is in dit proces een afhankelijke variabele. De interne factoren, zoals opvattingen, waarden en normen van de journalist en de externe factoren, zoals de politiek, belangengroepen, voorlichters, hebben invloed op de wijze waarop onderwerpen door de journalistiek gepresenteerd worden en zijn daarom de onafhankelijke variabelen. De interpretatie van een onderwerp door de journalist kan dus invloed hebben op hoe het publiek het desbetreffende onderwerp interpreteert. Door in de berichtgeving over een specifiek probleem bijvoorbeeld de nadruk te leggen op de oorzaken of veroorzakers van het probleem kan ervoor gezorgd worden dat het publiek ook de aandacht richt op de benadrukte aspecten van het probleem. Framing is dus één van de middelen om de publieksagenda te beïnvloeden (d'Haenens & de Lange, 2001, p. 849).

Semetko & Valkenburg (2000) deden een kwantitatieve inhoudsanalyse naar de meest gebruikte frames in het landelijke Nederlandse nieuws in de periode van 1 mei - 30 juni 1997 om het framegebruik in gedrukte media (de Volkskrant, de Telegraaf, het Algemeen Dagblad en het NRC Handelsblad) te vergelijken met het framegebruik in audiovisuele media (NOS Journaal, RTL Nieuws en Hart van Nederland). Het onderzoek werd uitgevoerd in de periode rond de Eurotop en richtte zich op Europese integratie, drugs, criminaliteit/corruptie en immigratie. Semetko & Valkenburg (2000) gingen deductief te werk. Ze definieerden van tevoren een aantal frames en keken vervolgens in het nieuwsverhaal of die vastgestelde frames aanwijsbaar waren. Semetko & Valkenburg (2000) onderscheidden vijf frames in het nieuws:

1. Conflict Frame: in dit frame ligt het accent op conflicten tussen individuen, groepen of instituten (Neuman, Just & Crigier, 1992). In deze vorm van berichtgeving worden vooral woorden gebruikt die te maken hebben met strijd. De aandacht ligt op het optreden en de stijl van een bepaalde groep of individu (Jamieson, 1992). Gebeurtenissen die met dit frame worden bericht zijn bijvoorbeeld een verkiezingsstrijd, een rechtszaak et cetera. Het nieuws wordt zodoende geframed door conflicten tussen partijen of individuen te benadrukken.

2. Het Human Interest Frame: in dit frame wordt een gebeurtenis, onderwerp of probleem vanuit een persoonlijk of emotioneel perspectief beschreven. Het persoonlijk maken van een onderwerp zorgt ervoor dat het nieuws meer verhalend wordt. Het framen van nieuws in termen van Human Interest is een manier om het nieuws persoonlijker, dramatischer en emotioneler te maken (Bennett, 1995). Dus het nieuws wordt geframed door de aandacht op een individu als voorbeeld te vestigen of door emoties te benadrukken.
3. Responsibility Frame: in dit frame wordt een onderwerp of probleem benaderd door verantwoordelijkheid voor het veroorzaken of oplossen van een probleem toe te kennen aan de overheid, individu of een groep (Valkenburg, Semetko & De Vreese, 1999). Het nieuws wordt dus geframed door verantwoordelijkheid of schuld neer te leggen bij politieke instanties of individuen.
4. Economic Consequences Frame: dit frame heeft betrekking op de economische gevolgen van een gebeurtenis, probleem of onderwerp voor het individu, groep, instituut, regio of land. Het nieuws wordt geframed door de economische gevolgen voor het publiek te benadrukken.
5. Morality Frame: dit frame plaatst de gebeurtenis, probleem of onderwerp in de context van religieuze grondbeginselen en morele beschrijvingen. Het nieuws wordt geframed door het nieuws vanuit een religieuze of morele visie te bekijken.

Om de frames tijdens de inhoudsanalyse te achterhalen zijn de stellingen van Semetko & Valkenburg (2000) gebruikt. Aan de hand van deze stellingen (tabel 2.3) kon het frame in de tekst opgespoord worden. In dit onderzoek is voor het bepalen van een frame gekeken of minstens één van de stellingen aanwezig was in de tekst. Wanneer dit het geval was, werd het juiste frame van de tekst of het tekstgedeelte gecodeerd.

Tabel 2.3 - Stellingen Semetko & Valkenburg (2000)

Conflict • Het artikel geeft onenigheid tussen partijen/individuen/groepen/ landen weer. • De partijen/individuen/groepen/ landen in het artikel verwijten elkaar. • Het artikel geeft meerdere kanten van eenzelfde probleem/onderwerp weer. • Het artikel spreekt over winnaars en verliezers.
Human Interest • Het artikel geeft een menselijk voorbeeld bij 'een menselijk gezicht' aan het onderwerp. • Het artikel maakt gebruik van bijvoeglijke naamwoorden of persoonlijke kenschetsen die betrekking hebben op belediging, empathie, sympathie of medelijden. • Het artikel legt nadruk op hoe het probleem/onderwerp individuen of groepen raakt. • Het artikel duikt in het privéleven of de persoonlijke omstandigheden van de actoren. • Het artikel bevat visuele informatie die gevoelens van belediging, empathie, sympathie of medelijden kan opwekken.
Responsibility • Het artikel suggereert dat (een onderdeel van) de overheid het probleem kan verzachten. • Het artikel suggereert dat (een onderdeel van) de overheid verantwoordelijk is voor het onderwerp/probleem. • Het artikel behandelt mogelijke oplossingen voor het probleem/onderwerp. • Het artikel veronderstelt dat het probleem dringend om actie vraagt.
Economic Consequences • Het artikel refereert aan financiële winst of financieel verlies, recent of in de toekomst. • Kosten en investeringen worden behandeld in het artikel. • Het artikel bevat de economische gevolgen van het wel of niet vervolgen van de handelswijze.
Morality • Het artikel bevat sociale voorschriften over gewenst gedrag. • Het artikel bevat een morele boodschap (presentatie van goed en slecht). • Het artikel refereert op moraal, God, of andere religieuze leiders en concepten/grondinstellingen.

Uit het onderzoek van Semetko en Valkenbrug (2000) kwam naar voren dat het morality frame nauwelijks aanwezig was in de Nederlandse gedrukte en audiovisuele media. Wat betreft de dagbladen kwamen Semetko & Valkenburg (2000) tot de conclusie dat het gebruik van het responsibility frame, het economic-consequences frame en het conflictframe toenam naarmate het dagblad serieuzer werd. Naarmate het dagblad sensationeler werd, kwam het human-interestframe juist sterker naar voren.

De Vreese (2003) onderzocht de wijze waarop journalisten in Groot-Brittannië, Denemarken en Nederland een verhaal inkaderen, oftewel framen. Hij bekeek de verschillende manieren waarop journalisten een nieuwsverhaal naar voren brachten. Hierbij gebruikte hij de frames van Semetko & Valkenburg (2000). Uit de onderzoeksresultaten van De Vreese (2004) kwamen naar voren dat het conflictframe het meest voorkomende frame in de berichtgeving over de Europese politiek is. Dat betekent dat de berichtgeving voornamelijk gepresenteerd is in termen van een conflict tussen landen, partijen, instituties et cetera. De hoofdredacteur van een

Brits journaal vertelt het volgende over deze framing: *"In political stories, domestic and European, we like to focus on tension between two sides. We have a bipolar, very confrontational Parliament, and that is the structure we use for our political stories. [...] Of course that means simplification, but you sometimes have to take decisions that is easier to tell this as a 'nasty little stich-up' between Germany and Spain."* Het conflictframe maakt dus de Europese issues nieuwswaardig en zorgt voor een concrete invalshoek. Om de reden dat de Europese politiek te complex is om in beeld te brengen, kiest de journalistiek ervoor om dit issue met het conflictframe in te kaderen door de conflicten te benadrukken (De Vreese, 2003). De journalist maakt keuzes bij de productie van de media-inhoud. Die keuze bepaalt het frame, het inkaderen van het onderwerp en de aspecten die worden benadrukt. Het gebruikte frame zegt uiteindelijk iets over de manier waarop de lezer de inhoud van het artikel interpreteert.

2.4 Nederlandse politiek, een onderdeel van het openbaar bestuur.

Voordat deze definitie van de Nederlandse politiek in dit onderzoek wordt uiteengezet, zal een algemeen beeld van het openbaar bestuur gegeven worden aan de hand van de gegevens van Bovens e.a. (2001). Volgens Bovens e.a. (2001) is het openbaar bestuur te kenmerken aan de hand van de volgende problemen:

1. De variëteit aan organisaties
2. De verscheidenheid van activiteiten
3. Verschillende niveaus van bestuur
4. Vage grenzen

Volgens de schrijvers is het openbaar bestuur het geheel van organisaties en activiteiten die gericht is op de besturing van de maatschappij op een bepaald grondgebied. Andere termen die min of meer hetzelfde als het openbaar bestuur zijn, zijn overheid en staat. Het openbaar bestuur houdt zich bezig met de besturing van de maatschappij. Hierbij gaat het volgens de onderzoekers voornamelijk om het tot stand brengen en uitvoeren van beslissingen. Met deze beslissingen geven bestuurders aan wat zij in de maatschappij willen bewerkstelligen, wat er van de leden van de maatschappij wordt verwacht en welke inspanningen gepleegd zullen worden om de gewenste resultaten te bereiken. Een belangrijk kenmerk van het openbaar bestuur is dat de beslissingen ervan een bindend karakter hebben voor alle leden van de samenleving op een bepaald grondgebied. Dit komt erop neer dat de naleving van deze beslissingen bindend zijn en dus afgedwongen kan worden. Bovens e.a. (2001) maken bij organisaties, die tot het openbaar bestuur behoren en taken en bevoegdheden hebben die betrekking hebben op deze besturingsfunctie, onderscheid tussen politieke leiding (politieke echelon) en ambtenaren (ambtelijke echelon).

In dit onderzoek zal er een inhoudsanalyse uitgevoerd worden naar de berichtgeving over de Nederlandse politieke vertegenwoordigers, partijen, issues (bindend), organen en organisaties in de buitenlandse media (die onder het politieke echelon vallen). Dit onderscheid in ambtelijke en politieke bestuur wordt in tabel 2.4 per echelon weergegeven.

Tabel 2.4 – Politieke en Ambtelijk Echelon

<u>Samenleving</u>	<u>Politieke Echelon</u>	<u>Ambtelijk Echelon</u>	
- Burgers - Bedrijven - Verenigingen - Actiegroepen - Kerken et cetera	Vertegenwoordigende organen: - Parlement - Provinciale staten - Gemeenteraad	Politieke gezagsdragers en bestuurscolleges: - Ministeries en staatssecretarissen (kabinet) - Commissaris der Koningin en gedeputeerden (=college van gedeputeerde staten) - Burgemeester en wethouders (college B&W)	Ambtenaren en ambtelijke diensten: - Rijk - Provincies - Gemeenten -Zelfstandige bestuursorganen

Bovens e.a. (2001) geven aan dat de politieke partijen, volksvertegenwoordigers en gezagsdragers met politieke verantwoordelijkheid vallen onder het politieke apparaat van de overheidsorganisatie. Ambtenaren zijn dan aangestelde functionarissen die onderworpen zijn aan de politieke leiding. Zij dienen de politieke leiding bij te staan en daarnaast uitvoering te geven aan politieke beslissingen. Een ander verschil is dat de burgers via de ambtenaren contact kunnen opnemen met het openbaar bestuur, terwijl de politieke gezagsdragers van afstand opereren. En tot slot zijn de politieke gezagsdragers vaak in de massamedia te vinden terwijl van de ambtenaren juist wordt verwacht dat zij hun werk zo veel mogelijk buiten de publieke schijnwerpers verrichten.

Tijdens het coderen zal de codeur de criteria in de codeerinstructie hanteren. In de codeerinstructie is een bijlage toegevoegd waarin de definitie van de Nederlandse politiek zoals in dit onderzoek uiteengezet is, weer aan bod komt. Deze definitie is essentieel voor de codeur, omdat de codeur gemakkelijk van de definitie kan afdwalen. Zo is er bijvoorbeeld onderscheid tussen een burgemeester en soldaten. Een artikel waarin een Nederlandse burgemeester naar voren komt, is voor dit onderzoek wel relevant, omdat het onder politieke gezagsdragers valt, terwijl een artikel over Nederlandse soldaten in Afghanistan (waarin de Nederlandse overheid, staat et cetera niet wordt genoemd) niet een relevant artikel is voor het onderzoek. Soldaten zijn namelijk geen politieke gezagsdragers.

2.5 Verwachtingen

Ten eerste is de verwachting dat de berichtgeving over de Nederlandse politiek in de Turkse media groter zal zijn dan in de Britse media. Dit omdat er een grote Turkse gemeenschap in Nederland woont en de Turkse media hierdoor kantoren hebben in Europese landen, o.a. Nederland. Daarnaast bevindt Turkije zich de laatste jaren in een belangrijke fase met betrekking tot de EU onderhandelingen. De rol en houding van de Europese landen, dus ook Nederland, is hierbij voor Turkije heel belangrijk. Daarom is ook de verwachting dat de Turkse media voornamelijk zal berichten over de rol van Nederland bij de EU toetreding van Turkije. Groot-Brittannië integendeel heeft niet een grote Britse gemeenschap in Nederland en bevindt zich niet in een belangrijke EU fase waarbij Nederland een grote rol speelt.

Ook wordt verwacht dat Geert Wilders vaker in de Turkse media bericht zal worden. Dit om reden dat de groep waarop Geert Wilders zijn politiek richt, dus de moslims in Nederland, voor een groot deel uit Turken bestaat.

Ten slotte is de verwachting dat het conflictframe het overheersende frame in de berichtgeving over de Nederlandse politiek zal zijn. Dit omdat eerder in dit rapport is aangegeven dat de Europese politiek te complex is om in beeld te brengen en daardoor de journalistiek ervoor kiest om conflicten te benadrukken. Zo zijn complexe issues makkelijker in kaart te brengen.

Hoofdstuk 3 – Methode

In dit hoofdstuk zal de methode van het onderzoek toegelicht worden. Ten eerste zal in paragraaf 3.1 de inhoudsanalyse uiteengezet worden. In de daarop volgende paragraaf zullen verschillende soorten inhoud naar voren komen. In paragraaf 3.3. zullen de selectiecriteria van de mediatitels en de zoekcriteria van items binnen deze mediatitels beschreven worden. In paragraaf 3.4 zal het meetinstrument behandeld worden. Tot slot zal in paragraaf 3.5 de intercodeursbetrouwbaarheid van het meetinstrument aan bod komen.

3.1 Inhoudsanalyse

"Inhoudsanalyse is iedere techniek om uitspraken te doen over communicatieboodschappen op basis van een objectieve en systematische analyse van gespecificeerde kenmerken van die boodschappen." (Holsti, 1969 in Swanborn & Rademaker 1982:150).

"Inhoudsanalyse is een methode om communicatie op een systematische, objectieve en kwantificeerbare manier te analyseren met als doel om variabelen te meten." (Kerlinger, 1986).

Inhoudsanalyse is ten eerste systematisch om de volgende twee aspecten: de manier waarop wetenschappers kennis benaderen in inhoudsanalyses en de manier waarop ze de inhoudsanalyse opzetten. Bij de eerste gaat het om het generaliseerbaar empirische bewijs dat de onderzoeker verzamelt. In het tweede geval gaat het om de variabelen waarover de onderzoekers van te voren hebben nagedacht en als volgt besloten hebben dat deze relevant zijn voor het onderzoek.

Daarnaast wordt er bij inhoudsanalyses gestreefd naar objectiviteit. Kenmerken en bias van de onderzoeker mogen de analyse niet beïnvloeden. Er is dus sprake van inhoudsanalyse als wetenschappelijke methode en techniek als de onderzoeker op basis van a-priori vastgestelde, geëxpliciteerde regels werkt. Hierbij wordt iedere stap in het onderzoeksproces uitgevoerd op basis van expliciet geformuleerde regels en procedures (Swanborn & Rademaker, 1982).

Ten slotte is inhoudsanalyse kwantificeerbaar. Dit betekent dat de inhoudsanalyse als belangrijkste doelstelling *'het tellen van hoe vaak de van tevoren gedefinieerde aspecten voorkomen in een artikel'* heeft. De kanttekening hierbij is wel dat verborgen betekenissen die worden weergegeven in artikelen niet onthuld worden (Merten, 1996). Deze inhoud, die kwantificeerbaar is, onderscheidt zich van de complexe inhoud waar de betekenissen verborgen liggen. In de volgende paragraaf zullen deze twee soorten inhoud diepgaand behandeld worden.

3.2 Soorten Inhoud

De inhoudsanalyse kent twee belangrijke varianten, namelijk de kwalitatieve en de kwantitatieve inhoudsanalyse. In dit onderzoek zal gekozen worden voor de kwalitatieve inhoudsanalyse. De belangrijkste reden hiervoor vormt de complexiteit van de aspecten die geanalyseerd zullen worden. De kwantitatieve inhoudsanalyse richt zich meer op causale verbanden tussen variabelen en is eerder geschikt voor kenmerken die simpel en manifest zijn. *Manifeste kenmerken* zijn volgens Potter & Levine Donnerstein (1999) kenmerken die aan de oppervlakte liggen en simpel te observeren zijn. Te denken valt aan de titel of datum van het nieuwsbericht, het paginanummer waar het nieuwsbericht op staat, de schrijver, een bepaald woord in het nieuwsbericht et cetera. Daartegenover zijn er *latente kenmerken* die in kwalitatieve inhoudsanalyses worden geanalyseerd. Deze zijn betekenissen van elementen van een boodschap die onder de oppervlakte liggen. Met manifeste woorden als 'vers' en 'krokant' probeert de schrijver van een advertentie bijvoorbeeld de latente betekenis 'de crackers zijn lekker' naar voren te brengen. Verder kunnen latente kenmerken onderscheid worden in 2 typen kenmerken: *patroon-* en *ontwerperkenmerken* (Potter & Levine Donnerstein, 1999). Bij patroonkenmerken zijn de patronen van de inhoud relevant en bij ontwerperkenmerken zijn de beoordelingen van de lezers van belang. In dit onderzoek zijn zowel latente als manifeste kenmerken van de inhoud geanalyseerd. Het bepalen van de basiskekenmerken (verschijningsdatum, auteur, titel et cetera) van de artikelen zijn bijvoorbeeld manifest. Bij latente kenmerken gaat het meer om verborgen betekenissen in het artikel, zoals de toonzetting of frame dat bij de berichtgeving is gebruikt. Bij deze kenmerken kunnen er patroonkenmerken en/of ontwerperkenmerken naar voren komen. Omdat de codeurs bij dit onderzoek hun interpretatievrijheid in verband met de betrouwbaarheid moeten beperken, is het essentieel dat de codeurs zich zoveel mogelijk aan de kenmerken in de codeerinstructie houden. Er zullen zich ook situaties voordoen, waarin van deze regels afgeweken zal worden. In dat geval zijn de kenmerken van de ontwerper van belang.

3.3 Selectiecriteria

3.3.1 Selectiecriteria mediatitels

Als onderzoekseenheden zijn in dit onderzoek 'de officiële websites van dagbladen in Groot-Brittannië en Turkije' gekozen. In deze paragraaf zal ten eerste naar voren komen op basis van welke criteria deze mediatitels zijn geselecteerd. Vervolgens zal besproken worden met welke zoekcriteria de items uit deze websites zijn gehaald.

Voor het onderzoek is besloten om de officiële websites van twee grote dagbladen uit Groot-Brittannië en twee grote dagbladen uit Turkije te selecteren. Er is voor de elektronische

versie van deze dagbladen gekozen, omdat het verkrijgen van de printmedia een tamelijk moeilijke zaak was. Bovendien is het ook zo dat de inhoudsanalyse van websites minstens zo interessant is als het analyseren van printmedia. De potentiële markt voor internet is immers de laatste jaren enorm gegroeid. Bijna elk huishouden beschikt tegenwoordig over een computer en internet. Daarnaast is het internet ook toegankelijk op vele locaties, zoals op het werk en op school. Dit leidt ertoe dat steeds meer mensen de kans hebben om het nieuws via het web te volgen dat gratis, snel en actueel wordt aangeboden.

Tijdens de selectie van de mediatitels uit verschillende websites van dagbladen is er op gelet dat zowel websites van kwaliteits- als van populaire kranten worden meegenomen. Dagbladen kunnen onderscheid worden in kwaliteitskranten en populaire kranten. Dit onderscheid kan op het eerste gezicht wel een misleiding zijn, omdat het doet vermoeden dat de populaire kranten geen kwaliteit hebben. Bij deze karakterisering gaat het echter niet om de kwaliteit, maar om de verhouding (politieke) informatie versus amusement in een dagblad. Een dagblad met relatief veel (politieke) informatie en weinig amusement krijgt het label 'kwaliteitskrant' opgeplakt en een dagblad met relatief veel amusement en weinig (politieke) informatie het label 'populaire krant' (Bakker & Scholten, 2003).

In dit onderzoek is aangenomen dat de signatuur van het dagblad ook aanwezig zal zijn op de website. Elk krant heeft immers zijn eigen imago en huisstijl en zal deze ook op zijn website naar voren proberen te brengen. In bijlage A staan een aantal screenshots van de websites van de dagbladen. Zo is te zien dat de lay-out van The Sun Online anders is dan die van de Times Online. Daarnaast zijn er grotere foto's en minder tekst aanwezig op de homepage van The Sun Online. Verder staat er meer politiek nieuws op de voorpagina van de Times Online.

Uiteindelijk zijn de volgende media geselecteerd: Times Online (kwaliteit), The Sun Online (populair), Zaman Online (kwaliteit) en Hurriyet Online (populair). Deze selectie is gemaakt op basis van drie criteria: signatuur, bereik en oplage. Voor het vaststellen van het bereik is er gebruik gemaakt van de gegevens op www.Alexa.com.

Alexa.com

Alexa computes traffic rankings by analyzing the Web usage of millions of Alexa Toolbar users. The information is sorted, sifted, anonymized, counted, and computed, until, finally, we get the traffic rankings shown in the Alexa service (Alexa.com, 2007).

In bijlage B is de top 100 van de populairste sites van Groot-Brittannië en Turkije in het tweede kwartaal van het jaar 2007 gerangschikt. Deze rangschikking van bereik is gedaan op basis van het aantal bezoekers dat de website bezocht heeft en het aantal pagina's dat bezocht is. In

bijlage C is aangegeven hoe de traffic rankings worden opgesteld. De resultaten van de traffic ranking zijn in tabel 3.3.1a en 3.3.1b weergegeven:

Tabel 3.3.1a - Bereik van officiële websites Britse dagbladen in Top 100 Alexa.com tweede kwartaal 2007

Website dagblad	Top 100	Signatuur
The Guardian Online	30	kwaliteit
The Sun Online	51	populair
Times Online	65	kwaliteit
Telegraph Online	87	kwaliteit

Tabel 3.3.1b - Bereik van officiële websites Turkse dagbladen in Top 100 Alexa.com tweede kwartaal 2007

Website dagblad	Top 100	Signatuur
Milliyet Online	7	populair
Hurriyet Online	9	populair
Sabah Online	16	populair
Zaman Online	28	kwaliteit
Vatan Online	47	populair
Yeni Safak Online	83	kwaliteit

Uit de resultaten van tabel 3.3.1a is te zien dat de Britse kwaliteitskrant The Guardian Online de grootste oplage heeft. Deze website is uiteindelijk niet meegenomen, omdat de website zowel artikelen van The Guardian als The Observer heeft. Dit betekent dat bij een zoekopdracht zowel de artikelen van The Guardian als van The Observer weergegeven worden, zonder dat er hierbij een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen beide kranten. Dit maakt het selectieproces een stuk complexer en is een dergelijk website niet meer te vergelijken met andere websites. Verder blijkt uit de resultaten dat The Sun Online de grootste oplage heeft wat betreft de populaire kranten. Milliyet Online heeft het grootste bereik als het gaat om de Turkse media. Toch kon deze website niet meegenomen worden, omdat de zoekmachine niet geschikt was voor het onderzoek. Hurriyet Online is de tweede populaire krant met een hoog bereik. Wat betreft de kwaliteitskranten in Turkije heeft Zaman Online het grootste bereik.

Ten slotte is ook gekeken naar de oplage van de dagbladen die uit de top 100 van Alexa.com zijn geselecteerd. Aangezien de gegevens van Alexa.com wel een beeld geven over het bereik van de websites, maar niet de gehele populatie internetgebruikers representeren, is bij de selectie van mediatitels ook de oplage van de landelijke dagbladen als criterium meegenomen. Alhoewel deze gegevens niet een direct verband hebben met het aantal websitebezoekers kan wel aangenomen worden dat kranten met een grote oplage ook wel een groot aandacht op het web zullen krijgen. Wanneer de gegevens van Alexa.com en de oplagecijfers vergeleken worden, is er duidelijk een overlapping waarneembaar. Zo zitten The Sun en Hurriyet in de top 3 van de

kranten met de grootste oplage populaire kranten en Times en Zaman in de top 3 van de grootste oplage kwaliteitskranten.

Tabel 3.3.1c– Top 3 Oplage Populaire kranten Groot-Brittannië

Mediatitel	Oplage
The Sun	2 870 879
Daily Mirror	1 428 628
Daily Star	654 546

Tabel 3.3.1d – Top 3 Oplage kwaliteitskranten Groot-Brittannië

Mediatitel	Oplage
The Daily Telegraph	847 959
The Times	604 373
The Guardian	323 960

Bron: www.abc.org.uk

Uit de resultaten van tabel 3.3.1c is te zien dat de Britse populaire krant The Sun de grootste oplage heeft. Wat betreft de kwaliteitskranten heeft de Daily Telegraph de grootste oplage (tabel 3.3.1d). Voor het onderzoek is de kwaliteitskrant Times meegenomen, omdat deze zowel een hoog bereik als een redelijke oplage heeft. De reden dat er niet gekozen is voor de Guardian Online is dat de website van Guardian een combinatie is van de kranten Guardian en Observer. Als populaire krant is The Sun gekozen, omdat deze zowel een redelijk bereik als een grote oplage heeft.

Tabel 3.3.1e – Top 3 Oplage Populaire kranten Turkije

Mediatitel	Oplage
Hurriyet	554 698
Sabah	472 751
Milliyet	221 339

Tabel 3.3.1f – Top 3 Oplage Kwaliteitskranten Turkije

Mediatitel	Oplage
Zaman	658 163
Yeni Safak	120 363
Cumhuriyet	78 262

Bron: www.yaysat.com.tr

Uit de resultaten van de tabellen 3.3.1e en 3.3.1f is te zien dat de kwaliteitskrant Zaman de grootste oplage heeft. Zaman scoort niet alleen het hoogst in vergelijking met de kwaliteitskranten maar ook in vergelijking met de populaire kranten. Dit is best verassend, omdat de verwachting eerder zou zijn dat de populaire kranten een grotere oplage hebben. Zo heeft de populaire krant The Sun in Groot-Brittannië de grootste oplage. Uit de gegevens van Alexa.com bleek dat de website van Zaman minder populair is en een kleiner bereik heeft in vergelijking met de populaire kranten. De grote oplage van de krant Zaman is toe te schrijven aan de grote aantal abonnees van Zaman.

Voor het onderzoek zijn Zaman Online en Hurriyet Online meegenomen. Er is niet voor Milliyet Online gekozen, omdat de website niet geschikt was voor grondige zoekopdrachten. Hurriyet Online beschikt daarentegen over een zeer handige zoekmachine. Bovendien heeft deze website ook een groot bereik en is de oplage van Hurriyet zelfs groter dan die van Milliyet. Zaman Online heeft een groot bereik en het dagblad Zaman heeft een grote oplage.

3.3.2 Selectie items

Uit alle berichtgeving over Nederland zijn in dit onderzoek 728 artikelen geselecteerd die gaan over de Nederlandse politiek. Hiervan zijn 683 meegenomen, omdat de rest dubbel of out of focus was. Dit omdat ze niet vallen onder de definitie 'Nederlandse politiek', zoals in dit onderzoek is geformuleerd. Voor het selecteren van de eenheden is er per land gebruik gemaakt van verschillende zoektermen. In de Britse dagbladen is gezocht op de termen *dutch*, *netherland*, *netherlands*, *holland* en in de Turkse dagbladen is gezocht op *hollanda*, *hollandali*, *hollandaca*. Uit alle items over Nederland zijn alleen de berichten over de Nederlandse politiek geselecteerd. Berichten waarin bijvoorbeeld wel een Nederlandse politicus (bijvoorbeeld, Joost Lagendijk) ter sprake kwam, maar waarin het aspect 'Nederlands' niet was opgenomen, zijn niet meegenomen. De reden hiervoor is dat de lezer niet uit het artikel kan opmaken dat het om een Nederlandse politicus gaat, waardoor de analyse van deze items irrelevant zijn voor het onderzoek. Deze selectie leek in de eerste instantie moeilijk, maar doordat de nieuwsberichten per categorie werden weergegeven, konden de berichten binnen bepaalde categorieën geselecteerd worden. De categorieën verschilden per site en zijn in tabel 3.3.2 hieronder voor elke site apart weergegeven.

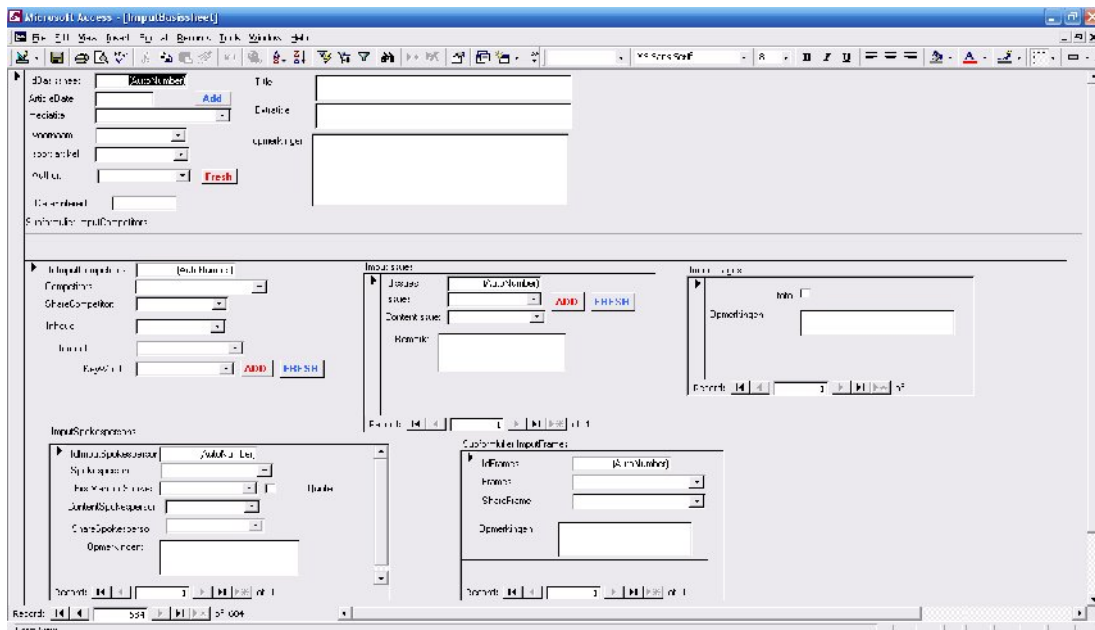
Tabel 3.3.2 – Categorieën binnen officiële websites van dagbladen

Site	Categorieën
Times Online	UK News, World News, Politics, EU, Business
The Sun Online	News
Zaman Online	Gundem, Politika, Dis Haberler, Ekonomi
Hurriyet Online	Dunya, Gundem, Politika, Avrupa Birligi, Son dakika, Yazarlar, Ekonomi

Alleen de categorieën waarin de kans bestaat dat er over de Nederlandse politiek gerapporteerd wordt (o.a. News, Politics), zijn meegenomen. Categorieën die niets met politiek (o.a. sport, amusement) te maken hebben, zijn niet meegenomen.

3.4 Het meetinstrument

Voor dit onderzoek zijn in totaal 683 artikelen gecodeerd. Het coderen van de artikelen is in een database van het programma Microsoft Access gedaan. De database kunnen grofweg onder vijf onderdelen worden verdeeld: basiskenmerken van het artikel, Nederlandse politiek, Nederlandse politicus, issues en frames. Hieronder zullen deze onderdelen en de relatie tussen deze onderdelen in de database worden toegelicht. De database is in figuur 3.4 weergegeven:

Figuur 3.4 - Database

3.4.1 Basiskenmerken

De volgende onderdelen in de database vallen in de categorie basiskenmerken van een nieuwsitem:

- IdBasis: id nummer van het artikel, elk artikel krijgt een id nummer zodat het achteraf snel teruggevonden kan worden
- Artikel Datum (datum van publicatie van het artikel)
- Mediatitel
- Voornaam (naam van codeur die het artikel heeft gecodeerd)
- Soort artikel (o.a. analyse, column, opiniestuk)
- Auteur
- DatumEntered (datum waarop artikel is gecodeerd)
- Titel
- Extratitel/Subtitel
- Opmerkingen (samenvatting inhoud artikel)

De basisgegevens geven de gegevens op artikelniveau weer. De vraag welke bericht er in welke mediatitel op welke datum met welke (sub)kop is gepubliceerd, kan aan de hand van deze gegevens beantwoord worden.

3.4.2 Codering Nederlandse politiek

Nederlandse politiek: in dit onderzoek is het gedeelte in het artikel over de Nederlandse politiek cruciaal. Dit betekent dat bij de codering er altijd gekeken moet worden naar het gedeelte in het artikel dat over de Nederlandse politiek gaat. De definitie van de Nederlandse politiek was in hoofdstuk 2 behandeld. Tijdens het coderen is er niet alleen gekeken naar het aandeel van de Nederlandse politiek, dus in hoeverre het artikel over de Nederlandse politiek gaat, maar ook naar de toonzetting van de Nederlandse politiek. Hoe er wordt gesproken over de Nederlandse normen en waarden. En tot slot is er ook gekeken of er keywords voorkomen. Dit zijn uitdrukkingen die schrijvers voor politici of politieke gebeurtenissen gebruiken in de berichtgeving. Zo is bijvoorbeeld 'iron Rita' een keyword. Hiermee doelt de Britse schrijver op de harde immigratiepolitiek van Rita Verdonk. Een ander voorbeeld is de 'schaamte-medaille'. Zo noemen de Turkse journalisten het insigne die aan Srebrenica-soldaten werd gegeven. Dit zegt iets over hoe de Turkse journalisten naar deze gebeurtenis kijken.

3.4.3 Codering Nederlandse politicus

Nederlandse politicus: deze wordt gecodeerd wanneer er in het artikel een politieke vertegenwoordiger van Nederland naar voren komt. Bij de Nederlandse politicus is er ook gekeken waar deze in de tekst naar voren komt. Een politicus die in de kop van het artikel is genoemd, heeft veel meer invloed dan de een politicus die in de rest van het artikel is genoemd. Verder is bij de Nederlandse politicus net als bij de codering van de Nederlandse politiek ook gekeken naar het aandeel en de toonzetting. Ten slotte is ook gekeken of er een citaat van de Nederlandse politicus in het artikel naar voren komt.

3.4.4 Codering Issues

Issue: met welke onderwerp komt Nederlandse politicus naar voren? De issues kunnen toenemen naarmate er meer artikelen gecodeerd worden. Er zijn wel een aantal issues vastgesteld voordat de codeurs gingen coderen, als volgt werden deze uitgebreid en aangepast. De definitieve issuelijst is te vinden in de codeerinstructie (bijlage D).

3.4.5 Codering Frames

- **Frame:** Welk frame is bij de berichtgeving over de Nederlandse politiek gebruikt? Voor het bepalen van de frames is er gebruik gemaakt van de stellingen van Semetko en

Valkenburg (2000). Aan de hand van de stellingen kon de codeur bepalen of er sprake is van een van de volgende frames: conflict frame, economic consequences frame, morality frame, human interest frame.

- **Foto:** dit onderdeel in de database is toegevoegd, omdat de human interest frame ook met foto's toegepast kon worden.

3.5 Intercodeursbetrouwbaarheid

3.5.1 Tweede Codeur

Om te testen in hoeverre de gecodeerde data betrouwbaar zijn, is er een onderzoek uitgevoerd naar de intercodeursbetrouwbaarheid. Aangezien het bij een inhoudsanalyse niet gaat om levend materiaal is het cruciaal dat er veel aandacht wordt besteed aan de kwaliteit van het instrument en de training van de codeurs. De betrouwbaarheid kan verkregen worden door de interpretatiekaders van de codeurs zoveel mogelijk te minimaliseren (Wester, 1995). In paragraaf 2.5.2 zal de intercodeurbetrouwbaarheid gedetailleerd aan bod komen.

Voor de selectie van een tweede codeur heeft de eerste codeur een mail verzonden naar drietalige (Nederlands, Engels en Turks) studenten van Universiteit Twente. Ze kreeg reactie van een studente master Communication Sciences die een aantal dagen beschikbaar kon maken voor het coderen van het materiaal. Tijdens de eerste meeting ging de eerste codeur uitleggen wat precies de bedoeling was. Daarnaast vond de training plaats die bestond uit het lezen van de codeerinstructie en het proefcoderen van 10 geselecteerde artikelen. Na deze meeting ging de tweede codeur ongeveer 10% (n=15) uit de Britse en 10% (n=54) uit de Turkse media coderen.

3.5.2 Betrouwbaarheid

De betrouwbaarheid in dit onderzoek is beoordeeld aan de hand van de intercodeursbetrouwbaarheid: de mate van overeenstemming tussen de twee codeurs. Om dit te berekenen is gebruikt gemaakt van twee methoden: de overeenstemming tussen codeurs en Cohen's Kappa. Bij de mate van overeenstemming wordt er gekeken in hoeverre de codeurs de items in de database gelijk coderen. De beperking van deze methode is dat er geen rekening wordt gehouden met toeval. Daarom is er in dit onderzoek in eerste instantie gekozen voor Cohen's Kappa. In gevallen waarin dit niet gebruikt kon worden, bijvoorbeeld wanneer er geen sprake is van een symmetrische tabel, is er gebruik gemaakt van het overeenstemmingsniveau. De waarden van Cohen's Kappa zijn als volgt:

<0,00	slecht
0,00 – 0,20	zwak
0,21 – 0,40	redelijk
0,41 – 0,60	gematigd
0,61 – 0,80	aanzienlijk
0,81 – 1,00	perfect

Figuur 3.5.2 – interpretatie Cohen's Kappa volgens Landis & Koch (1977)

Hieronder zijn de resultaten per onderdeel weergegeven:

Datum: de mate van overeenstemming tussen de twee codeurs betreffende het coderen van de data is 100%.

Mediatitel: de mate van overeenstemming tussen de twee codeurs betreffende het coderen van de mediatitels is 100%.

Soort Artikel: Tabel 3.5.2a geeft aan wat er door beide codeurs is ingevuld wat betreft het soort artikel. De Cohen's kappa is ook weergegeven.

Tabel 3.5.2a – Intercodeursbetrouwbaarheid soort nieuws

Codeur 2

	Ana lyse	Colum n	Diver s	Erratu m	Hoofd comm entaar	Ingez onden brief	Intervi ew	Nieuw s	Opinie stuk	Persb ericht	Prent	Totaal
Codeur 1												
Analyse	9	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	10
Column	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
Divers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Erratum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hoofdc ommen taar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingezo nden brief	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Intervie w	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
Nieuws	1	0	0	0	0	0	0	41	0	0	0	42
Opinies tuk	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
Persber icht	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prent	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	10	12	0	0	0	0	4	41	2	0	0	69

K= 0,95

Auteur: de mate van overeenstemming tussen de twee codeurs betreffende het coderen van de auteurs is 100%

Titel: de mate van overeenstemming tussen de twee codeurs betreffende het coderen van de titels is 100%

Subtitel: de mate van overeenstemming tussen de twee codeurs betreffende het coderen van de subtitels is 100%

Nederlandse politiek: de mate van overeenstemming tussen de twee codeurs betreffende het coderen van de Nederlandse politiek is 100%.

Aandeel Nederlandse politiek: Tabel 3.5.2b geeft aan wat er door beide codeurs is ingevuld wat betreft het aandeel van de Nederlandse politiek in het artikel. De Cohen's kappa is ook weergegeven.

Tabel 3.5.2b – Intercodeursbetrouwbaarheid aandeel Nederlandse politiek in het artikel

Codeur 1	Codeur 2			
	Klein	Middel	Neutraal	Totaal
Klein	40	1	0	41
Middel	0	5	2	7
Groot	2	0	19	21
Totaal	42	6	21	69

K = 0,87

Toonzetting Nederlandse politiek: Voor de toonzetting is geen kappa te berekenen, omdat er geen sprake is van een symmetric 2-way table. De mate van overeenstemming tussen de twee codeurs betreffende het coderen van de toonzetting van de Nederlandse politicus is 89,7%.

Oordeel Nederlandse politiek: Tabel 3.5.bc geeft aan wat er door beide codeurs is ingevuld wat betreft het oordeel van de Nederlandse politiek in het artikel. De Cohen's kappa is ook weergegeven.

Tabel 3.5.2c – Intercodeursbetrouwbaarheid oordeel Nederlandse politiek in het artikel

Codeur 1	Codeur 2			
	Mild	Neutraal	Streng	Totaal
Mild	0	0	0	0
Neutraal	0	56	0	56
Streng	0	3	10	13
Totaal	0	59	10	69

K = 0,84

Nederlandse politicus: de mate van overeenstemming tussen de twee codeurs betreffende het coderen van de Nederlandse politicus is 94,2%. Cohen's Kappa is niet te berekenen.

1e vermelding Nederlandse politicus: de mate van overeenstemming tussen de twee codeurs betreffende het coderen van de 1e vermelding van de Nederlandse politicus is 94,8%. Cohen's Kappa is niet te berekenen.

Aandeel Nederlandse politicus: de mate van overeenstemming tussen de twee codeurs betreffende het coderen van het aandeel van de Nederlandse politicus is 87,0%. Cohen's Kappa is niet te berekenen.

Toonzetting Nederlandse politicus: de mate van overeenstemming tussen de twee codeurs betreffende het coderen van de toonzetting van de Nederlandse politicus is 91,3%. Cohen's Kappa is niet te berekenen.

Issue: Tabel 3.5.2d geeft aan wat er door beide codeurs is ingevuld wat betreft de issues van de Nederlandse politiek in het artikel. De Cohen's kappa is ook weergegeven.

Tabel 3.5.2d – Intercodeursbetrouwbaarheid issues Nederlandse politiek in het artikel

Codeur 2		Verkiezingen 2006	Immigratie- en integratiebeleid	islam beleid	Verwerping EU grondwet	Afghanistan missie:	Otopan	Srebrenica	Toetreding Turkije EU	Dubbel Paspoort	Irak Oorlog	ABN	Geen	Totaal
Codeur 1	Verkiezingen 2006	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
	Immigratie - en integratiebeleid	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
	islambeleid	1	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	8
	Verwerping EU grondwet	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	5
	Afghanistan missie:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Otopan	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
	Srebrenica	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	Toetreding Turkije EU	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	5
	Dubbel Paspoort	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Irak Oorlog	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	ABN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39	39
	Totaal	7	2	5	5	0	1	1	5	0	1	0	42	69

K= 0,88

Frames: Tabel 3.5.2e geeft aan wat er door beide codeurs is ingevuld wat betreft de frames van de Nederlandse politiek in het artikel. De Cohen's kappa is ook weergegeven.

Tabel 3.5.2e – Intercodeursbetrouwbaarheid frames Nederlandse politiek in het artikel

Codeur 2		Conflict	Human Interest	Responsibility	Economic Consequences	Morality	(geen)	Totaal
Codeur 1	Conflict	16	1	0	0	0	6	23
	Human Interest	0	2	0	0	0	0	2
	Responsibility	0	0	1	0	0	2	3
	Economic Cons.	0	0	0	0	0	0	0
	Morality	0	0	0	0	0	0	0
	Geen	0	0	1	0	0	40	41
	Totaal	16	3	2	0	0	48	69

K=0,71

Uit de resultaten van de intercodeursbetrouwbaarheid kan geconcludeerd worden dat het coderen succesvol is gegaan. Het overeenstemmingsniveau van de onderdelen datum, mediatitel, auteur, titel, subtitel, Nederlandse politiek is 100%, en het overeenstemmingsniveau van de onderdelen Nederlandse politicus, 1^e vermelding Nederlandse politicus, aandeel Nederlandse politicus en toonzetting Nederlandse politicus is boven de groter dan 85,0%. Verder hebben de onderdelen 'soort artikel', aandeel Nederlandse politiek, oordeel Nederlandse politiek, issue en frames een aanzienlijk kappa ($>0,70$).

Hoofdstuk 4 – Resultaten

In dit hoofdstuk zullen de resultaten van het onderzoek behandeld worden. In de eerste paragraaf zullen de algemene resultaten aan bod komen. Dit betekent dat het aantal geanalyseerde artikelen per land en per mediatitel uitgebreid besproken zullen worden. Na dit algemene deel zullen de resultaten per deelvraag uiteengezet worden. De hoofdvraag van het onderzoek luidt als volgt:

Wat is de beeldvorming van de Nederlandse politiek in de buitenlandse media en wat is de bijdrage van Geert Wilders op deze beeldvorming?

4.1 Algemene Resultaten

Aan de hand van de selectiecriteria, die in hoofdstuk 3 zijn behandeld, zijn er 728 artikelen over de Nederlandse politiek uit de periode 1 oktober 2006 t/m 30 september 2007 verzameld. Hiervan bleek 93,8% (n= 683) relevant te zijn voor het onderzoek. In tabel 4.1 zijn het aantal verzamelde artikelen en het aantal artikelen dat uiteindelijk geanalyseerd is, weergegeven.

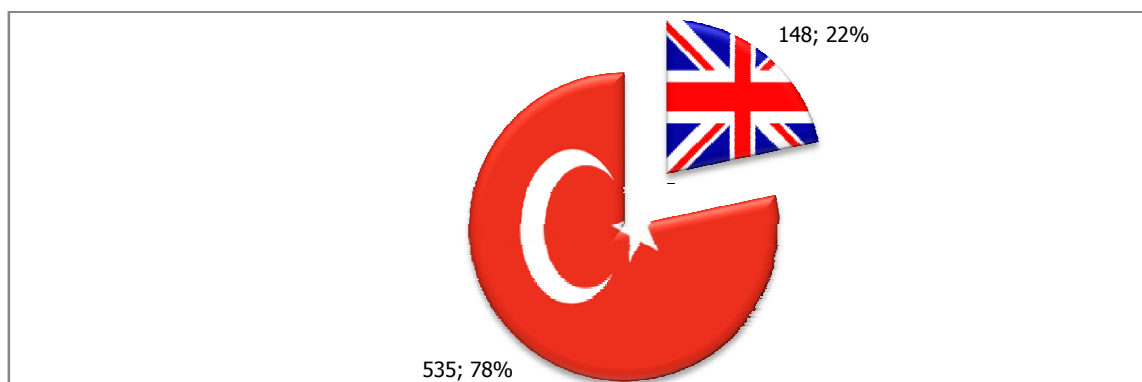
Tabel 4.1 – Volume Berichtgeving Nederlandse politiek per mediatitel okt '06 t/m sept '07

Mediatitel	Verzamelde artikelen	Geanalyseerde artikelen	
	N	n	%
The Times Online (kwaliteit)	144	124	86,1
The Sun Online (populair)	29	24	82,8
Zaman Online (kwaliteit)	292	278	95,2
Hurriyet Online (populair)	265	257	97,0
Eindtotaal	728	683	93,8

In deze paragraaf zal ten eerste de verdeling van het aantal geanalyseerde artikelen per land en per mediatitel behandeld worden. Vervolgens zal de verdeling van de resultaten in maanden uitgedrukt en uiteengezet worden.

4.1.1 Volume Nederlandse politiek per land

Uit de resultaten in figuur 4.1.1 blijkt dat de berichtgeving over de Nederlandse politiek in de Turkse media in de periode van 1 oktober 2006 t/m 30 september 2007 veel groter is geweest dan in de Britse media. Zo zijn 535 (78%) artikelen uit de Turkse media en 148 (22%) artikelen uit de Britse media gecodeerd.

Figuur 4.1.1 – Volume Berichtgeving Nederlandse politiek per land okt '06 t/m sept '07

Dit resultaat is als volgt te verklaren. Ten eerste bestaat de grootste niet-westerse allochtone groep van Nederland in 2007 uit ruim 369 000 Turken (CBS, 2007). Dit betekent dat de Turkse media de ontwikkelingen in de Nederlandse politiek en samenleving op de voet zal volgen, omdat de Nederlandse politiek ook bindend is voor de Turkse Nederlanders.

Een andere verklaring is dat er zich in de Nederlandse politiek ook politici met een Turkse achtergrond bevinden. Een grote groep etnische minderheid die zich meer dan veertig jaar in Nederland bevindt betekent op den duur dat uit deze gemeenschap politieke vertegenwoordigers naar voren kunnen komen. Dit houdt in dat een grote groep Turkse Nederlanders en politieke vertegenwoordigers met Turkse achtergrond de aandacht van de Turkse media op de Nederlandse politiek kan vergroten. De grote aandacht van de Turkse media in de Europese politiek gericht op de Turkse minderheid heeft geleid tot Europese versies van Turkse kranten en vestigingen in Europese steden.

Het grote verschil in het volume van de berichtgeving tussen deze twee landen is verder toe te schrijven aan het feit dat Turkije in tegenstelling tot Groot-Brittannië bezig is met de EU onderhandelingen. Nederland is lid van de EU en heeft met zijn buitenlandse politiek ook invloed op deze onderhandelingen. Het is hierdoor logisch dat Turkse media meer aandacht zullen vestigen op de Nederlandse politiek over de Turkse toetreding dan de Britse media.

4.1.2 Volume Nederlandse politiek per mediatitel

Tabel 4.1.2 – Volume Berichtgeving Nederlandse politiek per mediatitel okt '06 t/m sept '07

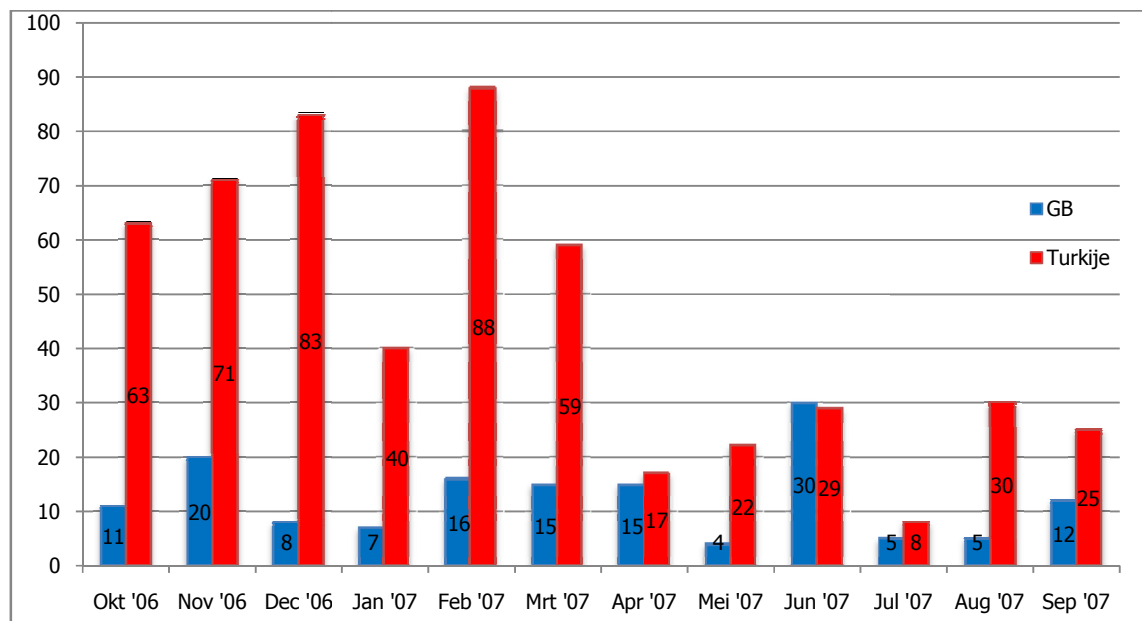
Volume Berichtgeving	Aantal berichten	
	n	%
The Times Online (kwaliteit)	124	18,2
The Sun Online (populair)	24	3,5
Zaman Online (kwaliteit)	278	40,7
Hurriyet Online (populair)	257	37,6
Eindtotaal	683	100

Uit de resultaten (tabel 4.1.2) komt naar voren dat er in de Turkse media weinig verschil waarneembaar is tussen de kwaliteitskrant Zaman Online en de populaire krant Hurriyet Online als het gaat om het volume van de berichtgeving over de Nederlandse politiek.

In de Britse media is in tegenstelling tot de Turkse media wel duidelijk een verschil te zien tussen het volume van de berichtgeving over de Nederlandse politiek in de kwaliteitskrant Times Online en populaire krant The Sun Online. Zo heeft de website van de Britse kwaliteitskrant Times Online veel meer bericht over de Nederlandse politiek dan de website van de populaire krant The Sun.

4.1.3 Volume Nederlandse politiek in de periode 1 oktober 2006 t/m 30 september 2007

Het is ook interessant om te weten hoe de verdeling van de berichtgeving over de Nederlandse politiek binnen de onderzoeksperiode er uitziet. In figuur 4.1.3 en tabel 4.1.3 zijn de resultaten naar voren gebracht.

Figuur 4.1.3 – Volume berichtgeving Nederlandse politiek in Turkse en Britse media okt '06 t/m sept '07

Tabel 4.1.3 – Volume berichtgeving Nederlandse politiek in Turkse en Britse media okt '06 t/m sept '07

Volume	GB		Turkije	
Berichtgeving	n	%	n	%
Okt '06	11	7,4	63	11,8
Nov '06	20	13,5	71	13,3
Dec '06	8	5,4	83	15,5
Jan '07	7	4,7	40	7,5
Feb '07	16	10,8	88	16,4
Mrt '07	15	10,1	59	11,0
Apr '07	15	10,1	17	3,1
Mei '07	4	2,7	22	4,1
Jun '07	30	20,3	29	5,4
Jul '07	5	3,4	8	1,5
Aug '07	5	3,4	30	5,6
Sep '07	12	8,1	25	4,7
Eindtotaal	148	100	535	100

De berichtgeving over de Nederlandse politiek is in de Britse media stabiel qua volume en alleen de maanden november 2006 en juni 2007 zijn uitschieters. In november 2006 is de berichtgeving groot dankzij de politiek rondom het voorstel boerkaverbod (n=5; 25%) en de Kamerverkiezingen (n=4; 20%) in Nederland. Opvallend is wel dat over het voorstel boerkaverbod minstens zo vaak is bericht als over de Kamerverkiezingen in Nederland.

In juni 2007 is de berichtgeving over de Nederlandse politiek groot dankzij de EU top (n=20; 67%). Deze berichten gingen niet zozeer over Nederland maar meer over de EU grondwet. In de meeste berichten over de EU top in juni 2007 kwam Nederland naar voren als een land dat de EU grondwet samen met Frankrijk in 2005 heeft verworpen.

De berichtgeving in de Turkse media heeft een andere verdeling. Turkse media hebben vooral eind 2006 en begin 2007 veel over de Nederlandse politiek bericht. In de maand november 2006 werd er in 15 artikelen (n=15; 21,2%) over de Kamerverkiezingen bericht. In de maand november 2006 werd verder veel bericht over de Nederlandse politiek omtrent de EU toetreding Turkije (n=16; 22,5%). Eind november en begin december 2006 kwam het rapport over de resultaten van de onderhandelingen met Turkije naar voren. Nederland was één van de landen dat niet verder wilde. Dit kreeg aandacht in de Turkse media. Verder kwam net als in de Britse media de politiek rondom het boerkaverbod (n=6; 8,5%) in de Turkse media naar voren.

De maand december 2006 was ook een uitschieter mede dankzij de berichtgeving over het rapport omtrent de vooruitgang van Turkije wat betreft de EU toetreding (n=32; 38,6%). In de berichtgeving werden er door de Turkse journalisten gesproken over twee fronten: het JA-front dat bestaat uit landen zoals Groot-Brittannië, Spanje en Italië en het NEE-front dat bestaat uit landen zoals Nederland, Oostenrijk, Duitsland, Denemarken, Cyprus, Griekenland en Frankrijk. In de berichtgeving kwamen dan de twistpunten tussen deze landen wat betreft de toetreding van Turkije naar voren. Het JA-front wilde verder gaan en het NEE-front vond dat Turkije zich niet goed genoeg aan bepaalde criteria heeft gehouden. Een ander onderwerp dat grote

aandacht kreeg in de maand december 2006 is het insigne dat de Nederlandse VN soldaten kregen vanwege de Srebrenica missie (n= 11; 13,3%). De Nederlandse autoriteiten werden fel bekritiseerd door de Turkse media en het insigne werd in de Zaman Online 'een schaamtemedaille' genoemd.

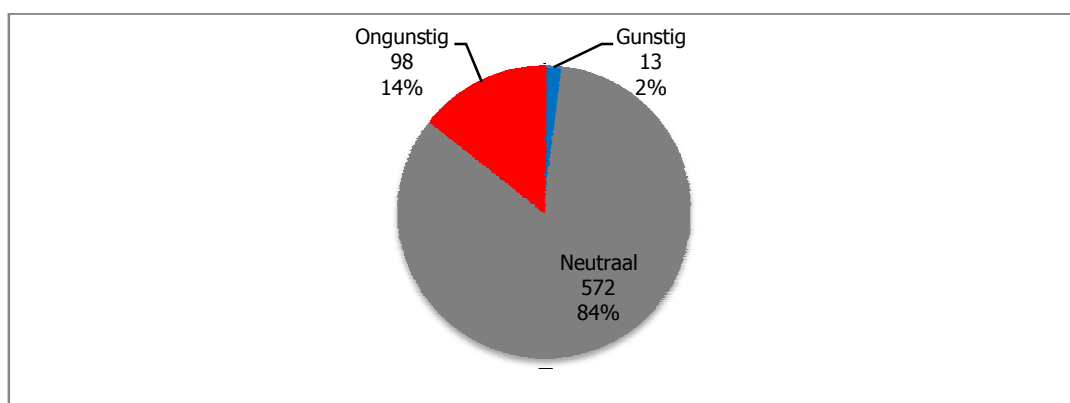
In de maand januari 2007 daalde de berichtgeving, maar in de maanden februari en maart 2007 steeg deze opeens weer. Dit vanwege het bezoek van Koningin Beatrix aan Turkije. Eind februari 2007 (n= 34; 38,6%) en begin maart 2007 (n=21; 35,6%) werd elke dag bericht over waar de Koningin was en wat ze precies deed. Beatrix had namelijk een vol programma in de grote Turkse steden Ankara, Istanbul en Kayseri.

4.2 Wat is de toonzetting van de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen?

In deze paragraaf zal de toonzetting van de Nederlandse politiek in de Britse en Turkse media van algemeen naar specifiek behandeld worden. Dit betekent dat er eerst gekeken wordt naar de toonzetting in het geheel en vervolgens per land. Tevens zal de verdeling van de resultaten in maanden geanalyseerd worden.

4.2.1 Toonzetting Nederlandse politiek in de buitenlandse media

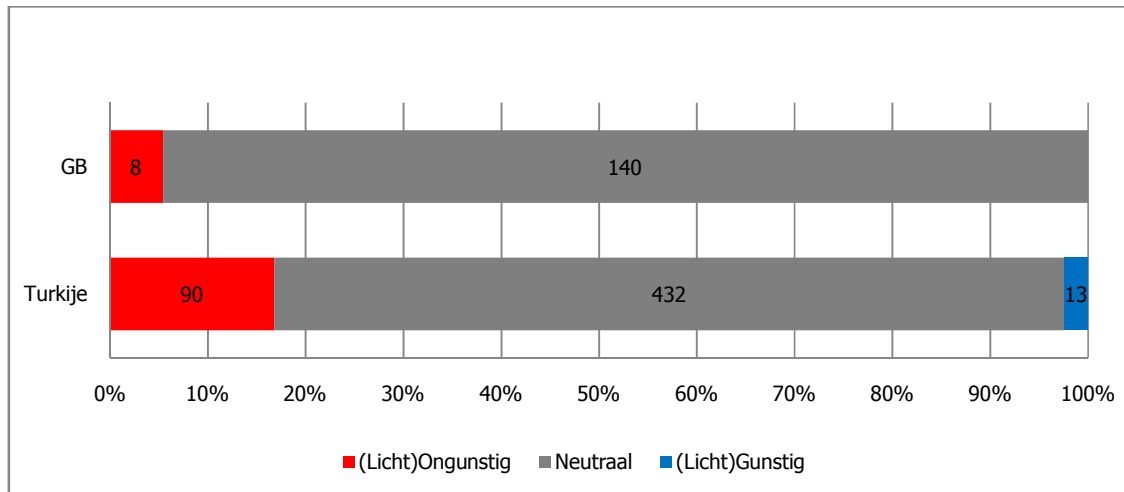
Voor het onderzoek zijn 683 artikelen geanalyseerd. Er zijn 535 (78%) artikelen uit de Turkse media en 148 (22%) artikelen uit de Britse media gecodeerd. In elke artikel is de Nederlandse politiek gecodeerd op onder andere de toonzetting. De verdeling van deze toonzetting is in figuur 4.2.1a als volgt:

Figuur 4.2.1a - Toonzetting Nederlandse politiek in de buitenlandse media okt '06 t/m sept 07

Figuur 4.2.1a laat zien dat de toonzetting van de Nederlandse politiek overwegend neutraal (n=572; 84,0%) is in de Turkse en Britse media. De ongunstige berichtgeving is wel significant

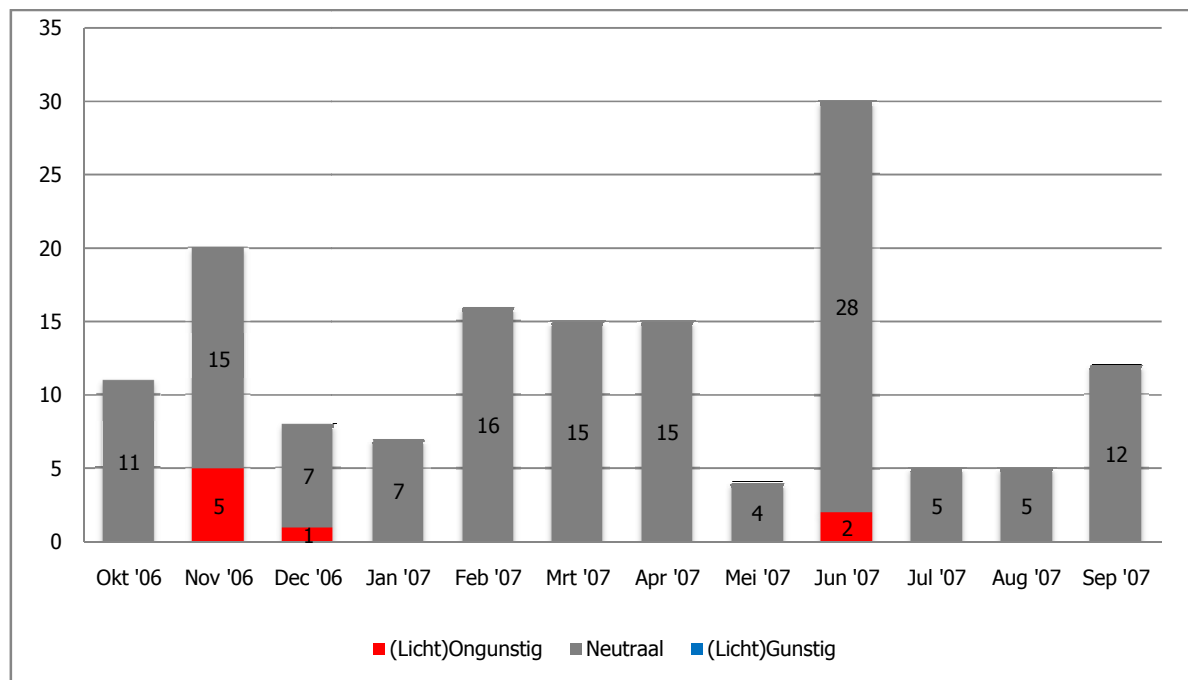
($p=0,000$) groter ($n=98$; 14,0%) dan de gunstige berichtgeving ($n=13$; 2,0%). Nu is het interessant om te kijken hoe deze verdeling binnen de Turkse en Britse media eruit ziet.

Figuur 4.2.1b - Toonzetting Nederlandse politiek in de Turkse en Britse media okt '06 t/m sept 07

Uit de gegevens van figuur 4.2.1b kan geconcludeerd worden dat de Turkse media significant ($p=0,0004$) negatiever hebben bericht ($n= 90$; 16,8%) over de Nederlandse politiek dan de Britse media ($n=8$; 5,4%). Een opvallend punt is dat er in de Turkse media ($n=13$; 2,4%) ook gunstige berichten naar voren zijn gekomen over de Nederlandse politiek terwijl dat niet in de Britse media is gedaan ($n=0$; 0,0%). In de volgende subparagraaf is de toonzetting van de berichtgeving over de Nederlandse politiek in de Britse en Turkse media in maanden weergegeven.

4.2.2 Toonzetting Nederlandse politiek in de Turkse en Britse media

Figuur 4.2.2a - Toonzetting Nederlandse politiek in de Britse media okt '06 t/m sept 07

Tabel 4.2.2a - Toonzetting Nederlandse politiek in de Britse media okt '06 t/m sept 07

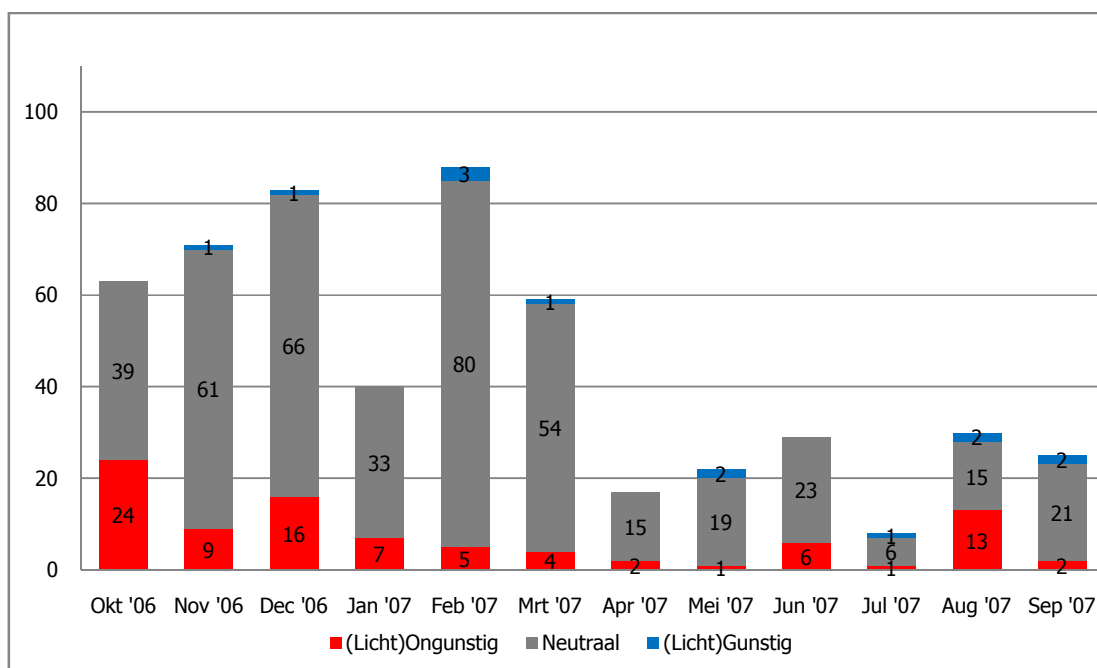
Toonzetting	(Licht)Ongunstig		Neutraal		(Licht)Gunstig		Tot.
Nederlandse politiek	n	%	n	%	n	%	n
Okt '06	0	0	11	100	0	0	11
Nov '06	5	25,0	15	80,0	0	0	20
Dec '06	1	12,5	7	87,5	0	0	8
Jan '07	0	0	7	100,0	0	0	7
Feb '07	0	0	16	100,0	0	0	16
Mrt '07	0	0	15	100,0	0	0	15
Apr '07	0	0	15	100,0	0	0	15
Mei '07	0	0	4	100,0	0	0	4
Jun '07	2	6,7	28	93,3	0	0	30
Jul '07	0	0	5	100,0	0	0	5
Aug '07	0	0	5	100,0	0	0	5
Sep '07	0	0	12	100,0	0	0	12

Uit de gegevens van figuur 4.2.2a en tabel 4.2.2a blijkt dat de toonzetting van de berichtgeving over de Nederlandse politiek in de Britse media overwegend neutraal is. In de maand november 2006 is echter een aantal keer (n=5; 25%) ongunstig bericht over de Nederlandse politiek in de Britse media. Drie van deze artikelen zijn geschreven naar aanleiding van de Nederlandse politiek rondom het voorstel boerkaverbod in Nederland. Een aantal citaten over het voorstel boerkaverbod in de Britse media in de maand november 2006 zijn in bijlage E weergegeven

(citaat 1 en citaat 2). De citaten tonen aan dat de ongunstige toonzetting van de Nederlandse politiek te wijten is aan de kritiek die het politieke besluit omtrent het boerkaverbod krijgt. In citaat 1 wordt Rita Verdonk 'Iron Rita' genoemd, omdat ze bekend staat vanwege haar harde immigratiebeleid. Deze benaming heeft geen invloed op de toonzetting, omdat het niet kritiek of verwijting is, maar eerder een bijnaam is die ontstaan is als gevolg van haar politiek. Wel is er in het citaat sprake van kritiek door de Muslim Council of Great Britain. De overige 2 artikelen die in de maand november 2006 als ongunstig naar voren kwamen, gingen over verschillende onderwerpen (citaat 3 en 4; bijlage E).

De ongunstige artikelen in de maand december 2006 (n=1; 12,5%) en de maand juni 2007 (n=2; 6,7%) gaan over de Srebrenica-kwestie (citaat 5, 6 en 7; bijlage E). De Nederlandse overheid wordt ervan beschuldigd medeverantwoordelijk te zijn aan de gruwelijkheden die in Srebrenica plaatsvonden in 1995. In citaat 5 bijvoorbeeld, wordt een Nederlandse politicus verweten door de Srebrenica-moeders. Mevrouw Zumra Sehoremovic is boos op de Nederlandse minister van Defensie Henk Kamp, omdat hij volgens haar de soldaten heeft beloond met een insigne.

In figuur 4.2.2b en tabel 4.2.2b is de toonzetting van de berichtgeving over de Nederlandse politiek in de Turkse media in maanden weergegeven. De toonzetting van de berichtgeving over de Nederlandse politiek in de Turkse media is over het algemeen ook overwegend neutraal. Wat direct opvalt is dat deze berichtgeving qua toonzetting meer diversiteit vertoont dan de toonzetting in de berichtgeving van de Britse media.

Figuur 4.2.2b - Toonzetting Nederlandse politiek in de Turkse media okt '06 t/m sept '07

Tabel 4.2.2b - Toonzetting Nederlandse politiek in de Turkse media okt '06 t/m sept '07

Toonzetting	(Licht)Ongunstig		Neutraal		(Licht)Gunstig		Tot.
Berichtgeving	n	%	n	%	n	%	n
Okt '06	24	38,1	39	61,9	0	0	63
Nov '06	9	12,7	61	85,9	1	1,4	71
Dec '06	16	19,3	66	79,5	1	1,2	83
Jan '07	7	17,5	33	82,5	0	0	40
Feb '07	5	5,7	80	90,9	3	3,4	88
Mrt '07	4	6,8	54	91,5	1	1,7	59
Apr '07	2	11,8	15	88,2	0	0	17
Mei '07	1	4,5	19	86,4	2	9,1	22
Jun '07	6	20,7	23	79,3	0	0	29
Jul '07	1	12,5	6	75,0	1	12,5	8
Aug '07	13	43,3	15	50,0	2	6,7	30
Sep '07	2	8,0	21	84,0	2	8,0	25

In de maand oktober 2006 werd het meest ongunstig over de Nederlandse politiek (n=24; 38,1%) in de Turkse media gepubliceerd. In deze maand werd onder andere ongunstig (n=20; 83,3%) geschreven over de Kamerverkiezingen 2006 waarin de verwijdering van de drie Turkse kandidaten uit de partijlijsten wegens de ontkenning van de Armeense genocide naar voren werd gehaald. Een voorbeeld van deze berichten is weergegeven in de bijlage E (citaat 8). In het citaat wordt gesproken over een demonstratie tegenover het besluit van de Nederlandse politieke partijen. Er is dus sprake van kritiek. De kritiek van de Turkse studenten baseert zich op het besluit dat de PvdA en CDA omtrent de kandidaten hebben genomen.

De negatieve berichtgeving in november 2006 (n= 9; 12,7%) ging over verschillende onderwerpen zoals Srebrenica (n=2; 22,2%), de politiek omtrent het voorstel van een boerkaverbod (n=2; 22,2%) in Nederland en weer de berichtgeving rondom de Turkse kandidaten die uit lijst zijn gehaald tijdens de verkiezingen (n=3; 33,3%). Verder is er een ongunstige berichtgeving over de Nederlandse politiek betreft de EU toetreding Turkije (n=1; 1,4%) en over de Irak missie (n=1; 11,1%). In bijlage E is een citaat over het voorstel boerkaverbod weergegeven (citaat 9). In de maand november 2006 is er een keer ook gunstig bericht over de Nederlandse politiek. Dit positieve bericht (n=1; 1,4%) is een column verschenen in Hurriyet Online over de resultaten van de Kamerverkiezingen in Nederland. De schrijver, Cengiz Ozdemir, prijst de Nederlandse politici vanwege de respectvolle omgang met elkaar (citaat 10; bijlage E).

De negatieve berichtgeving over de Nederlandse politiek (n=16; 19,3%) in december 2006 gaat hoofdzakelijk over de Srebrenica kwestie (citaat 11; bijlage E). Er waren verder negatieve berichten over de Nederlandse politiek met betrekking tot de EU toetreding van Turkije (n=3; 18,8%) en er was ook een keer negatief bericht over het voorstel boerkaverbod (n=1; 6,3%). In de maand december 2006 is er ook een keer gunstig bericht (n=1; 1,2%). Dit bericht

dat in de populaire krant Hurriyet Online is gepubliceerd gaat over de 'World Mayors 2006' waarin Job Cohen als de op 1 na beste burgemeester ter wereld wordt verkozen.

De negatieve berichtgeving (n=7; 17,5%) in januari 2007 gaat over de Otopan (n=2; 28,6%) (citaat 12; bijlage E), de immigratie- en integratiepolitiek van Nederland (n=2; 28,6%), de uitspraken van Bernard Bot in een Braziliaanse krant over de moslims in Nederland (n=2; 28,6%) en de Nederlandse politiek met betrekking tot de EU toetreding van Turkije (n=1; 14,3%).

In de maand februari 2007 is er ongunstig bericht (n=5; 5,7%) over de Nederlandse politiek door onder andere de Srebrenica kwestie (n= 3; 60,0%), waarbij het ministerie van Defensie bekritiseerd werd vanwege het belonen van de Nederlandse soldaten met een insigne. Daarnaast kwam het issue Otopan weer een keer (n=1; 20,0%) naar voren waarin dit keer Greenpeace de houding van de Nederlandse politiek wat betreft de Otopan verwijt. Tot slot is de Nederlandse politiek ook een keer ongunstig bericht in een artikel over de Armeense genocide (n=1; 20,0%). In bijlage E is een citaat uit deze berichtgeving weergegeven (citaat 13). In de maand februari 2007 is er ook een aantal keer gunstig bericht (n=3; 3,4%) over de Nederlandse politiek. Cuneyt Ulsever schreef columns over de Nederlandse politiek waarin hij de houding van de Nederlandse policitus en de Nederlandse democratie positief naar voren bracht (citaat 14 en 15; bijlage E).

In de maand juni 2007 is er een aantal keer (n=6; 20,7%) ongunstig bericht over de Nederlandse politiek. Deze berichten gaan over de OYAK bank (n=2; 33,3%) en andere onderwerpen zoals de Srebrenica-kwestie (n=1; 16,7%), Toetreding Turkije EU (n=1; 16,7%). De berichtgeving over OYAK bank gaat over de mogelijke overname van OYAK bank door ING bank in Nederland. Een aantal militairen uit Turkije zijn tegen deze overname, omdat ze geen cliënt willen zijn van een bank waarvan het land deed aan kolonialisatie en medeverantwoordelijk is aan de Srebrenica genocide, aldus de militairen (citaat 16; bijlage E).

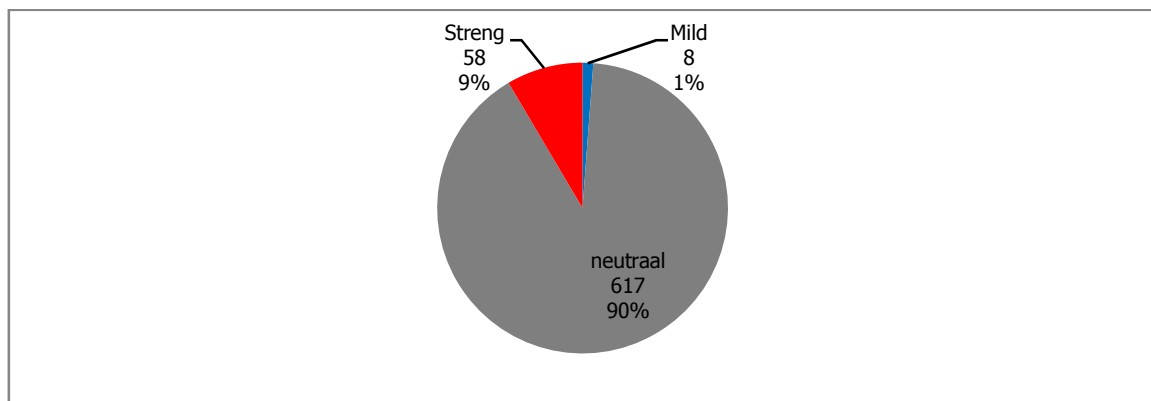
In de maand augustus 2007 waren bijna de helft van de berichten (n=13; 43,3%) ongunstig. Deze negatieve berichtgeving ging voornamelijk over de uitspraken van Geert Wilders over het koranverbod (n=10; 76,9%). Over deze uitspraken is er in augustus 2007 ook een aantal keer (n=2; 15,4%) neutraal bericht. Maar de ongunstige berichtgeving is voornamelijk te wijten aan de uitspraken van Geert Wilders over het koranverbod. In bijlage E (citaat 17 en 18; bijlage E) zijn een aantal citaten uit deze berichtgeving weergegeven.

4.3 Wat is het oordeel over de normen en waarden van de Nederlandse politiek in de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen?

Het oordeel zal eerst van algemeen naar specifiek behandeld worden. Dit betekent dat er eerst gekeken wordt naar het oordeel in het geheel en vervolgens per land. Daarnaast zal de verdeling van de resultaten in maanden geanalyseerd worden.

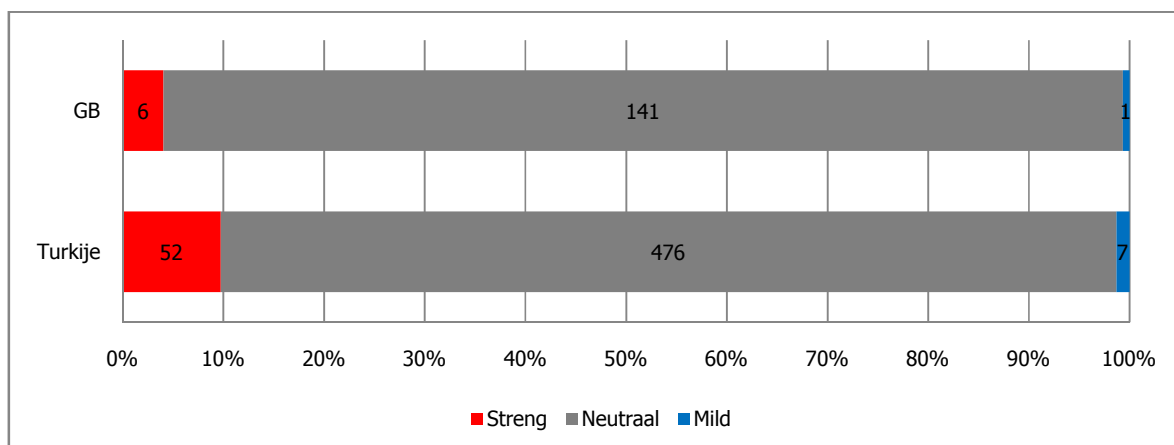
4.3.1 Oordeel Nederlandse politiek in de buitenlandse media

Voor het onderzoek zijn 683 artikelen geanalyseerd. Zo zijn 535 (78%) artikelen uit de Turkse media en 148 (22%) artikelen uit de Britse media gecodeerd. Binnen elke artikel is de Nederlandse politiek gecodeerd op onder andere het oordeel. De verdeling van dit oordeel in figuur 4.3.1a is als volgt:

Figuur 4.3.1a – Oordeel Nederlandse politiek in de buitenlandse media okt '06 t/m sept 07

Figuur 4.3.1a laat zien dat het oordeel van de Nederlandse politiek overwegend neutraal ($n=617$; 90,0%) is in de periode oktober 2006 tot en met september 2007. Als er naar het oordeel per land gekeken wordt (figuur 4.3.1b), kan het volgende geconcludeerd worden. Het oordeel in de Turkse media is significant ($p= 0.0286$) negatiever ($n= 52$; 9,7%) dan in de Britse media. ($n=6$; 4,1%). Het verschil qua mild oordeel tussen de Britse ($n=1$; 0,7%) en Turkse media ($n=7$; 1,3%) is niet significant ($p= 0.6336$).

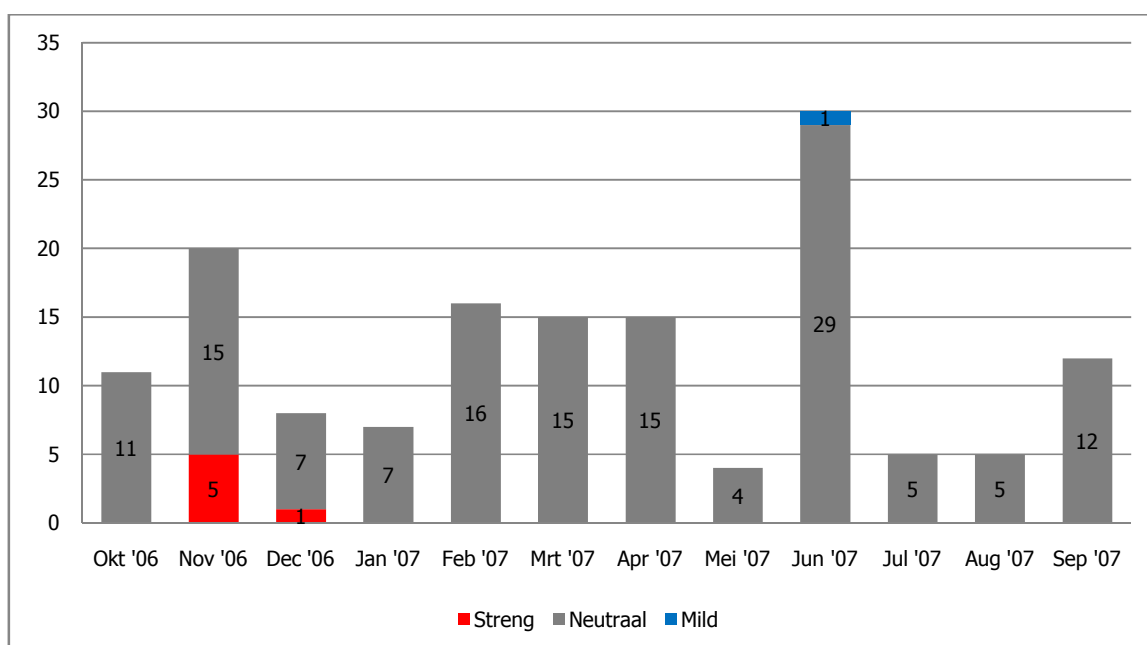

Figuur 4.3.1b - Oordeel Nederlandse politiek in de Turkse en Britse media okt '06 t/m sept 07

In de volgende subparagraaf is het oordeel van de berichtgeving over de Nederlandse politiek in de Britse en Turkse media in maanden weergegeven.

4.3.2 Oordeel Nederlandse politiek in de Turkse en Britse media

In figuur 4.3.2a en tabel 4.3.2a is de verdeling van de berichtgeving in maanden weergegeven. Het oordeel van de berichtgeving over de Nederlandse politiek in de Britse media is voor een groot deel neutraal.

Figuur 4.3.2a – Oordeel Nederlandse politiek in de Britse media okt '06 t/m sept 07

Tabel 4.3.2a – Oordeel Nederlandse politiek in de Britse media okt '06 t/m sept '07

Oordeel	Streng		Neutraal		Mild		Tot.
Nederlandse politiek	n	%	n	%	n	%	n
Okt '06	0	0	11	100,0	0	0	11
Nov '06	5	25	15	75,0	0	0	20
Dec '06	1	12,5	7	87,5	0	0	8
Jan '07	0	0	7	100,0	0	0	7
Feb '07	0	0	16	100,0	0	0	16
Mrt '07	0	0	15	100,0	0	0	15
Apr '07	0	0	15	100,0	0	0	15
Mei '07	0	0	4	100,0	0	0	4
Jun '07	0	0	29	96,7	1	3,3	30
Jul '07	0	0	5	100,0	0	0	5
Aug '07	0	0	5	100,0	0	0	5
Sep '07	0	0	12	100,0	0	0	12

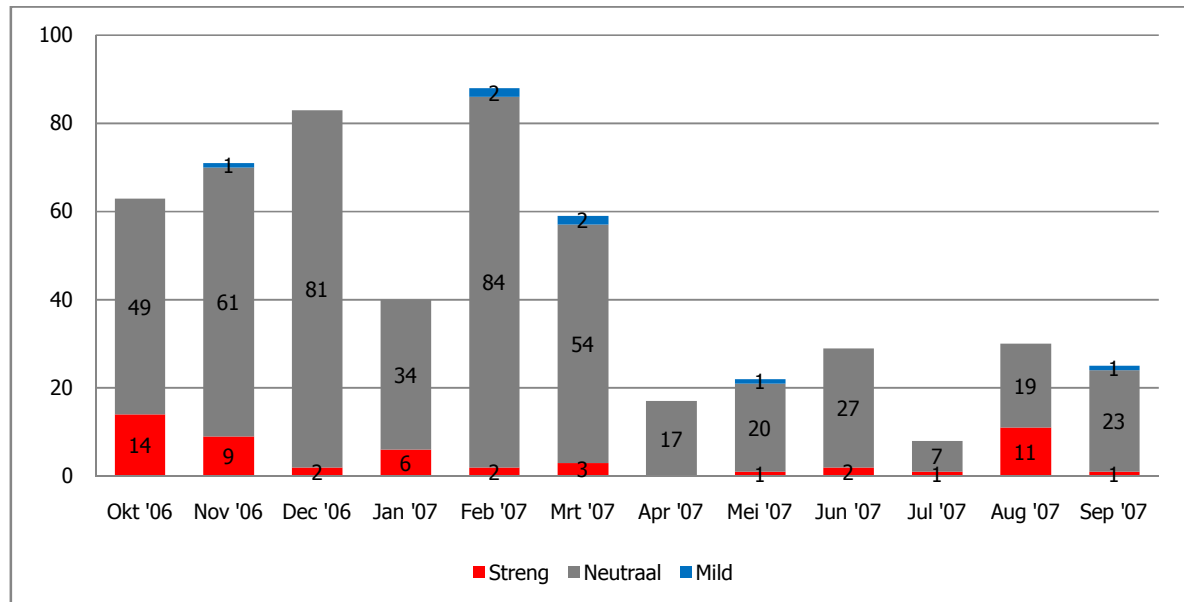
In de maand november 2006 is in een aantal artikelen (n=5; 25,0%) een streng oordeel waarneembaar. Deze artikelen gaan voornamelijk over de politiek in Nederland rondom het boerkaverbod (n=3; 60,0%). In paragraaf 4.2.2 werd geconcludeerd dat in de maand november 2006 een aantal artikelen over de politiek rondom het boerkaverbod met een ongunstige toonzetting waren bericht. Deze artikelen (citaat 19 en 20; bijlage E) over het boerkaverbod zijn een voorbeeld van gevallen waarbij zowel het oordeel als de toonzetting van het artikel negatief is. De toonzetting is ongunstig, omdat de Nederlandse politiek in beide artikelen kritiek krijgt. Het oordeel is streng omdat er in het eerste citaat wordt gesproken over een verbod waarvan in een 'vrij' Groot-Brittannië geen sprake is (dus Nederland is het tegenovergestelde hiervan). Het oordeel is in het tweede geval ook streng, omdat er duidelijk wordt aangegeven dat de Nederlandse politiek aan het verharden is, en er sprake is van een 'climate of discrimination'.

Er kunnen ook gevallen voorkomen waarin de toonzetting niet negatief is, maar het oordeel van het artikel wel streng is. Citaat 21 in bijlage E is hiervan een voorbeeld. Er is in het artikel geen sprake van een ongunstige toonzetting. Wel is er sprake van een situatieschets waarin de ontwikkelingen in Nederland op sociaal en politiek niveau geëvalueerd worden. Ian Buruma geeft hierbij aan dat er iets mis is met het multiculturalisme in het liberale Nederland.

In de maand december 2006 is er ook een artikel (n=1; 12,5%) met een streng oordeel waargenomen. Dit artikel gaat over de immigratiepolitiek van Rita Verdonk (citaat 22, bijlage E). In het artikel wordt de immigratiepolitiek van Rita Verdonk als 'hard' beschreven. Ook de toonzetting van dit artikel is neutraal gecodeerd, omdat de Nederlandse politiek in het artikel in zijn geheel niet bekritiseerd of verweten wordt.

In figuur 4.3.2b en tabel 4.3.2b is het oordeel van de berichtgeving over de Nederlandse politiek in de Turkse media in maanden weergegeven. Een opvallend punt is dat de berichtgeving qua oordeel meer diversiteit vertoont dan het oordeel in de berichtgeving van de Britse media. Maar

over het algemeen is ook het oordeel van de berichtgeving over de Nederlandse politiek in de Turkse media overwegend neutraal.

Figuur 4.3.2b – Oordeel Nederlandse politiek in de Turkse media okt '06 t/m sept '07

Tabel 4.3.2b – Oordeel Nederlandse politiek in de Turkse media okt '06 t/m sept '07

Oordeel	Streng		Neutraal		Mild		Tot.
Nederlandse politiek	n	%	n	%	n	%	n
Okt '06	14	22,2	49	77,8	0	0	63
Nov '06	9	12,7	61	85,9	1	1,4	71
Dec '06	2	2,4	81	97,6	0	0	83
Jan '07	6	15,0	34	85,0	0	0	40
Feb '07	2	2,3	84	95,4	2	2,3	88
Mrt '07	3	5,1	54	91,5	2	3,4	59
Apr '07	0	0	17	100,0	0	0	17
Mei '07	1	4,5	20	91,0	1	4,5	22
Jun '07	2	6,9	27	93,1	0	0	29
Jul '07	1	12,5	7	87,5	0	0	8
Aug '07	11	36,7	19	63,3	0	0	30
Sep '07	1	4,0	23	92,0	1	4,0	25

In de maand oktober 2006 is er in de berichtgeving over de Nederlandse politiek een streng oordeel (n=14; 22,2%) waarneembaar. Deze artikelen gaan voornamelijk over over de kandidaten (n=9; 64,3%) die tijdens de Kamerverkiezingen in 2006 uit de kandidatenlijst zijn verwijderd (citaat 23, bijlage E). In dit citaat komt duidelijk naar voren dat de verwijdering van de kandidaten uit de lijst in tegenstrijd is met de vrijheid van meningsuiting in de Nederlandse grondwet. Een column geschreven naar aanleiding van de deze gebeurtenis maakt dit ook duidelijk (citaat 24, bijlage E). De schrijver geeft kritiek op Nederland, omdat deze kandidaten uit

de lijst zijn gehaald en vindt daarnaast dat er weinig over is van de vrijheid van meningsuiting. De schrijver geeft aan dat de stemmen van de Nederlandse Turken veel zullen vertellen. De titel van de column luidt dan ook 'Deze stemmen zullen wegen!'. In dit artikel wordt aangegeven dat de Nederlandse waarden niet altijd gelden in Nederland. Daarnaast zijn in de maand oktober 2006 artikelen (n=3; 21,4%) verschenen die niet zozeer over de verkiezingen en deze gebeurtenis tijdens de verkiezingen gaan, maar meer over de erkenning van de Armeense genocide door verschillende landen. Hierbij werd er wel teruggekoppeld naar wat Nederland en Frankrijk in de geschiedenis hebben gedaan (citaat 25; bijlage E). In dit artikel vindt dus geen openlijk kritiek plaats (neutrale toonzetting), maar wel wordt er aangeduid dat Turkije in tegenstelling tot Nederland en Frankrijk wel plaats moet bieden voor de vrijheid van meningsuiting.

De gegevens in figuur 4.3.2b geven aan dat ook in de maand november 2006 artikelen zijn verschenen (n=9; 12,7%) waarin het oordeel van de Nederlandse politiek als streng naar voren kwam. Deze berichtgeving gaat net als in Groot-Brittannië grotendeels over de Nederlandse politiek omtrent het voorstel boerkaverbod (n=5; 55,6%). In het artikel (citaat 26, bijlage E) over het voorstel boerkaverbod is er kritiek op het besluit (een ongunstige toonzetting) en er wordt daarnaast aangegeven dat het besluit in tegenstrijd is met de mensenrechten en de tolerantie (een streng oordeel) van Nederland. Het bijzondere aan dit artikel is dat er kritiek wordt gegeven door een Nederlandse politicus. Het politieke besluit wordt bekritiseerd door een politieke vertegenwoordiger en krijgt daarnaast ook kritiek van moslimgroepen in Nederland. De politicus wordt verder in de tekst niet gesteund of als positief naar voren gebracht. Dat betekent dus dat de politicus een neutrale bijdrage heeft aan de toonzetting van de Nederlandse politiek. De toonzetting van de Nederlandse politiek blijft daarom ongunstig vanwege de geleverde kritiek (door twee verschillende actoren in de tekst). Verder is in de maand november 2006 een artikel (n=1; 11,1%) verschenen waarin het oordeel over de Nederlandse politiek als mild naar voren kwam. Dit is een artikel dat gaat over het homohuwelijk. Er wordt aangegeven dat in Nederland, België, Spanje en Canada homoseksuelen de vrijheid hebben om wettelijk te kunnen huwen (Hurriyet Online, 15 november 2006). Er is dus sprake van een gelijke behandeling van de mens.

Ook in de maand januari 2007 zijn een aantal artikelen (n=6; 15,0%) verschenen waarin het oordeel van de Nederlandse politiek als streng naar voren kwam. Een deel (n=2; 33,3%) van deze artikelen gaan over de uitspraken van Bernard Bot tijdens een interview in een Braziliaanse krant *Correio Braziliense*. Volgens de schrijver waren de uitspraken zeer racistisch (citaat 27, bijlage E). Verder ging de berichtgeving met een streng oordeel in de maand januari 2007 over het voorstel boerkaverbod (n=1; 26,7%) en de strakke immigratie en integratiepolitiek (n=3; 50,0%) van Nederland. Eén van deze artikelen over de immigratie- en integratiepolitiek van Nederland ging over artikel 301 van het Turkse Wetboek van Strafrecht. De schrijver vindt dat

Turkije niet aangewezen moet worden en geeft voorbeelden uit andere landen (o.a. Nederland) die volgens hem racistisch zijn. De schrijver geeft hierbij als voorbeeld de ontwikkelingen betreffende de immigratie- en integratiepolitiek in Nederland (citaat 28; bijlage E).

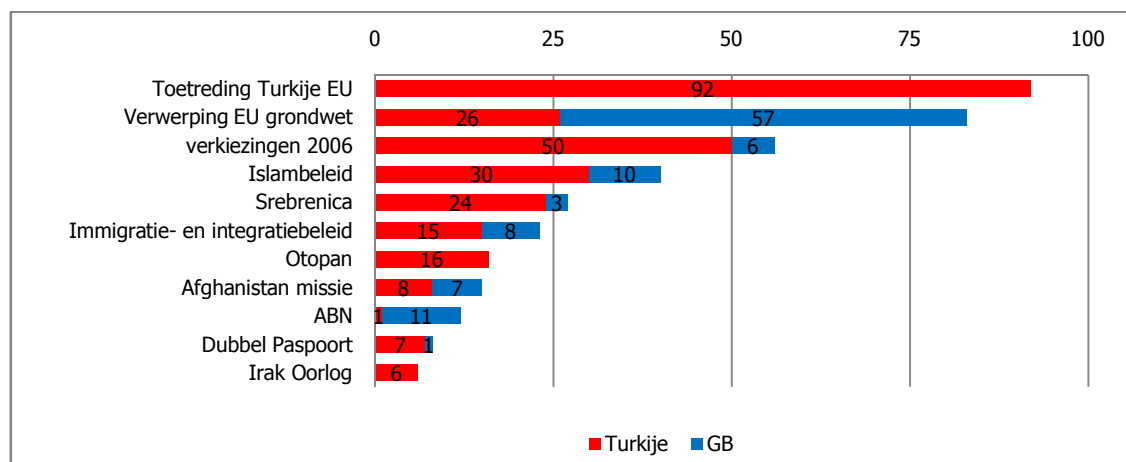
In maart 2007 zijn een aantal artikelen (n=3; 5,1%) verschenen, waarin het oordeel van de Nederlandse politiek als streng naar voren is gebracht. Deze gaan over verschillende soorten onderwerpen. In een van de artikelen (citaat 29; bijlage E) wordt een stuk uit de Telegraph weergegeven. In het artikel komt naar voren dat een tolerant land als Nederland nu een partij als de PVV heeft en deze partij steeds meer steun krijgt. Er wordt in het artikel verwezen naar de vermindering van Nederlandse tolerantie. Een ander columnstuk (citaat 30; bijlage E) gaat over de Nederlanders die Nederland verlaten. In het artikel is er sprake van een onverdraagzaamheid tegenover buitenlanders, die in tegenstrijd is met de tolerantie van Nederland. Ook in een artikel waarin de immigratie- en integratiepolitiek in Europese landen wordt behandeld komt Nederland als streng naar voren (citaat 31; bijlage E). De toets die immigranten in Nederland moeten afleggen wordt als een gevolg van de verharde Nederlandse politiek gezien die is voortgekomen na de moord op Theo van Gogh. Er is geen sprake van een ongunstige toonzetting, maar er is wel een aanduiding dat het Nederlandse politieke klimaat na de moord van Theo van Gogh aan het verharden is tegenover de buitenlanders.

In de maand augustus 2007 is meer dan eenderde van de artikelen in de Turkse media (n=11; 36,7%) met een streng oordeel bericht. Deze artikelen (n=10; 90,9%) gaan met name over de uitspraken van Geert Wilders met betrekking tot het koranverbod. De berichten over dit koranverbod zijn voor een groot deel als streng gecodeerd, omdat de uitspraken van Wilders racistisch werden genoemd. Daarom hebben deze berichten meestal zowel een ongunstige toonzetting (verwijting van de uitspraken door de schrijver) en een streng oordeel (schrijver noemt uitspraken racistisch; racisme is tegen de Nederlandse grondwet van gelijke behandeling). Een aantal van deze berichten waren in paragraaf 4.2.2 geciteerd, omdat ze ook een ongunstige toonzetting hebben. In bijlage E wordt een citaat uit een van deze artikelen weergegeven (citaat 32). Dit is een artikel waarin sprake is van aangiftes tegen Wilders (ongunstige toonzetting). Het artikel heeft ook een streng oordeel, omdat Wilders uitspraken doet die in strijd zijn met de Nederlandse grondwet (discriminatie wegens godsdienst).

4.4 Welke issues komen er in de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen naar voren?

Uit de gegevens van figuur 4.4a en tabel 4.4a komen naar voren dat in de Turkse media de Nederlandse politiek omtrent de toetreding van Turkije in de Europese Unie veel aandacht heeft gekregen (n=92; 33,4%). Deze kwestie is alleen in de Turkse media naar voren gekomen. Het is te begrijpen dat de Britse media weinig interesse zal tonen voor de Nederlandse politiek in het

Europese parlement als het gaat om de toetreding van Turkije in de Europese Unie. De grote berichtgeving over dit issue in de Turkse media kan verder als volgt verklaard worden. De Turkse media zijn geïnteresseerd in de houding van de EU landen tegenover de Turkse toetreding. De houding van de EU landen zegt namelijk veel over de ontwikkelingen van de toetreding. Volgens de Turkse media is er in het EU parlement sprake van twee fronten: het JA-front en het NEE-front. De houding en uitspraken van deze fronten over de Turkse toetreding is cruciaal. Nederland, die in het NEE-front zit, komt daarom ook veel voor in de berichtgeving omtrent de EU toetreding van Turkije.

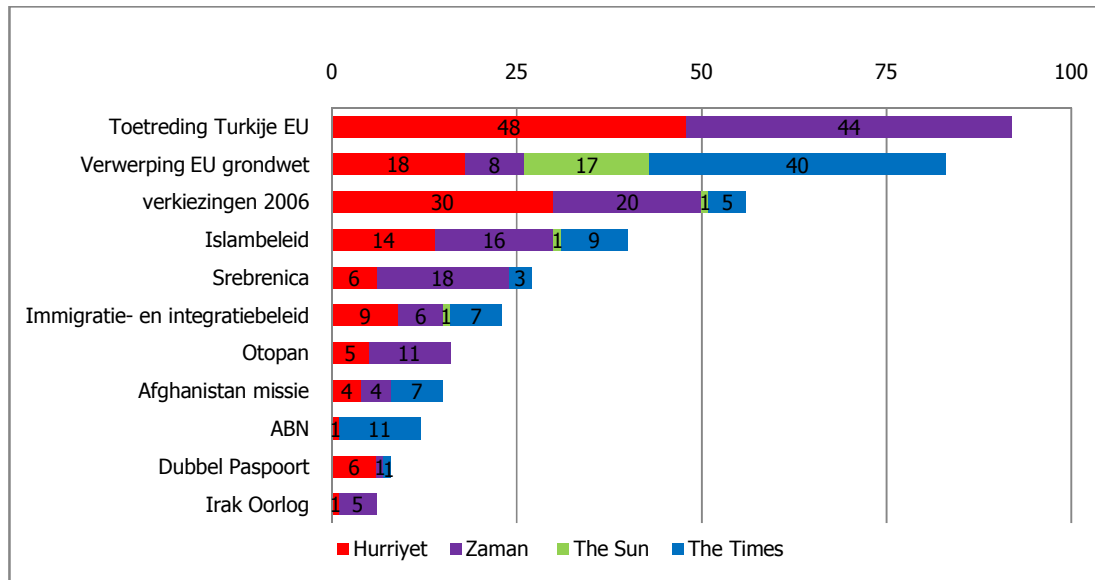
Figuur 4.4a – Issues Nederlandse politiek in de Turkse en Britse media okt '06 t/m sept 07

Tabel 4.4a – Issues Nederlandse politiek in buitenlandse media periode okt '06 t/m sept 07

Issues Nederlandse politiek	Turkije		GB		Totaal
	n	%	n	%	n
Toetreding Turkije EU	92	33,4	0	0	92
Verwerping EU grondwet	26	9,5	57	55,3	83
verkiezingen 2006	50	18,2	6	5,8	56
islambeleid	30	10,9	10	9,7	40
Srebrenica	24	8,7	3	2,9	27
Immigratie- en integratiebeleid	15	5,5	8	7,8	23
Otopan	16	5,8	0	0	16
Afghanistan missie	8	2,9	7	6,8	15
ABN	1	0,4	11	10,7	12
Dubbel Paspoort	7	2,5	1	1	8
Irak Oorlog	6	2,2	0	0	6
Eindtotaal	276	100	103	100	379

In de Turkse media is verder ook veel bericht over de Kamerverkiezingen 2006 (n=50; 18,2%). In de meeste berichten over de Kamerverkiezingen in de Turkse media (n=32; 57,1%) komt de verwijdering van de drie kandidaten uit de partijlijsten wegens het ontkennen van de Armeense genocide naar voren. In de Britse media kwam de verwerping van de EU grondwet door

Nederland en Frankrijk vaak naar voren (n=57; 55,3%). Meer dan de helft van alle berichtgeving over de Nederlandse politiek in de Britse media ging over dit onderwerp.

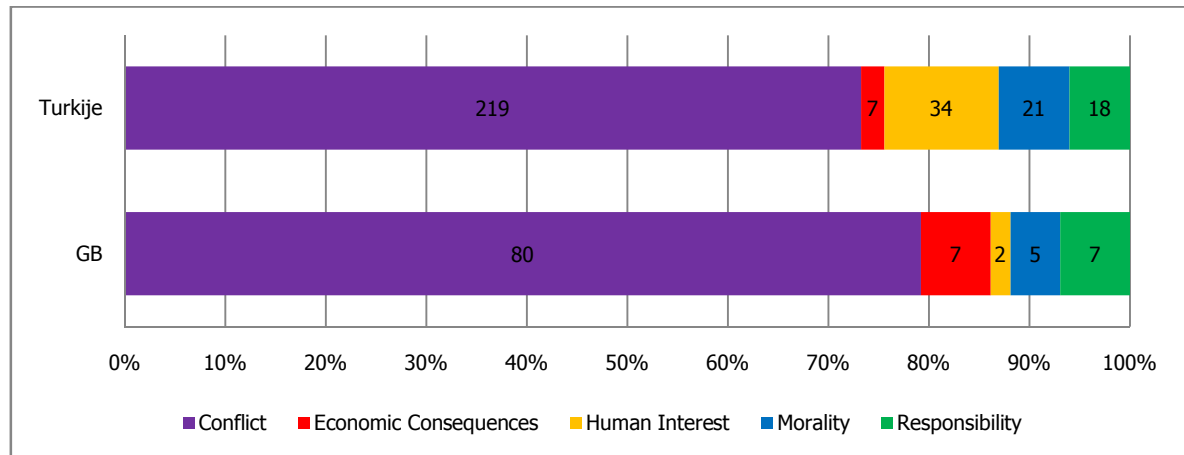
Figuur 4.4b– Issues Nederlandse politiek in de Hurriyet, Zaman, The Sun en Times Online okt '06 t/m sept 07

Tabel 4.4b– Issues Nederlandse politiek in de Hurriyet, Zaman, The Sun en Times Online okt '06 t/m sept 07

Issues Nederlandse politiek	Hurriyet Online		Zaman Online		The Sun Online		The Times Online		Tot. n
	n	%	n	%	n	%	n	%	
Toetreding Turkije EU	48	47,8	44	52,2	0	0	0	0	92
Verwerping EU grondwet	18	21,7	8	9,6	17	20,5	40	48,2	83
verkiezingen 2006	30	53,6	20	35,7	1	1,8	5	8,9	56
islambeleid	14	35,0	16	40,0	1	2,5	9	22,5	40
Srebrenica	6	22,2	18	66,7	0	0	3	11,1	27
Immigratie- en integratiebeleid	9	39,1	6	26,1	1	4,3	7	30,4	23
Otopan	5	31,2	11	68,8	0	0	0	0	16
Afghanistan missie	4	26,7	4	26,7	0	0	7	46,6	15
ABN	1	8,3	0	0	0	0	11	91,7	12
Dubbel Paspoort	6	75,0	1	12,5	0	0	1	12,5	8
Irak Oorlog	1	16,7	5	83,3	0	0	0	0	6
Eindtotaal	142	37,6	133	35,2	20	5,3	83	21,9	378

De gegevens in figuur 4.4b en tabel 4.4b tonen de verdeling van issues per medium aan. De website van de populaire krant The Sun heeft het minst aandacht besteed aan politieke issues. De Turkse populaire krant heeft daarentegen net als de Turkse kwaliteitskrant veel aandacht besteed aan de Nederlandse politieke issues.

4.5 Welke frames worden gebruikt bij de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen?

Figuur 4.5a – Frames Nederlandse politiek in de Turkse en Britse media periode okt '06 t/m sept 07

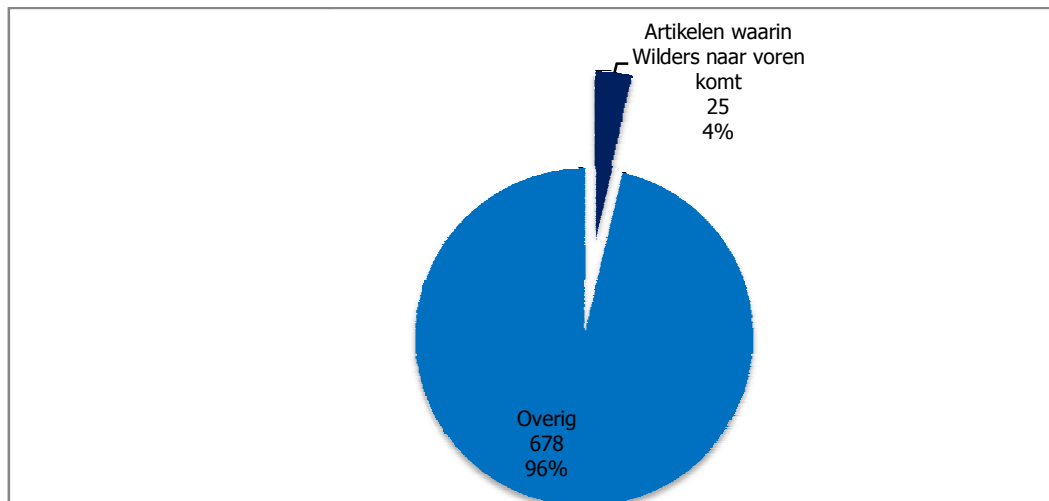
Tabel 4.5a – Frames Nederlandse politiek in de Turkse en Britse media periode okt '06 t/m sept 07

Frames Nederlandse politiek	Turkije		GB		Totaal
	n	%	n	%	n
Conflict	219	73,2	80	26,8	299
Economic Consequences	7	50,0	7	50,0	14
Human Interest	34	94,4	2	5,6	36
Morality	21	80,8	5	19,2	26
Responsibility	18	72,0	7	28,0	25
Eindtotaal	299	74,8	101	25,2	400

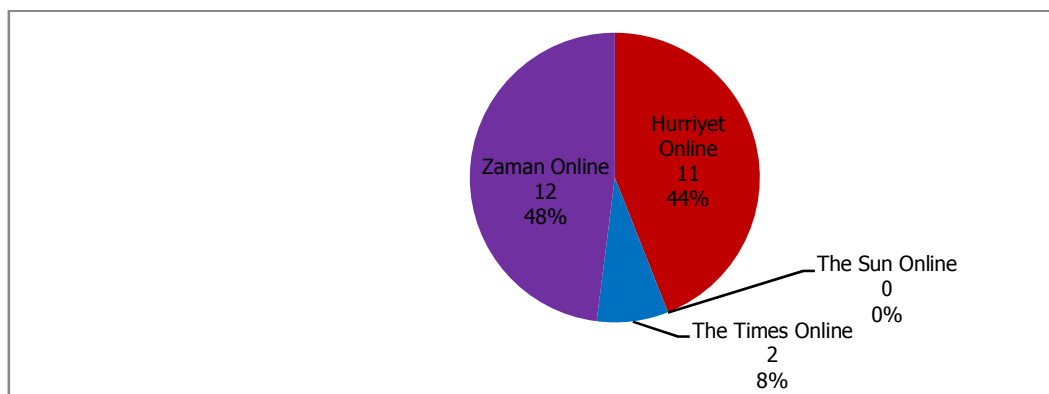
Uit de resultaten in figuur 4.5a en tabel 4.5a komt naar voren dat het conflictframe in de berichtgeving over de Nederlandse politiek in de Turkse en Britse media vaak is gebruikt. Dit kan verklaard worden door de complexiteit van het politiek nieuws. Uit het proefschrift Framing Europe van UvA-onderzoeker Claes de Vreese bleek dat journalisten bij complexe issues, zoals de Europese Unie, een makkelijke oplossing hebben gekozen: het benadrukken van conflicten wanneer er over Europees politiek en beleid wordt gesproken. Dit betekent dat de berichtgeving voornamelijk gepresenteerd is in termen van conflict tussen landen, partijen, instituties et cetera. Het conflictframe maakt complexe kwesties nieuwswaardig en zorgt voor een concrete invalshoek. Qua absolute aantallen heeft de Turkse media (n=219; 40,9%) vaker het conflictframe gebruikt maar relatief gezien heeft de Britse media (n=80; 54,1%) vaker het conflictframe gebruik en is het verschil significant ($p=0.0044$).

4.6 In welke mate gaat de berichtgeving op de websites van de Britse/Turkse dagbladen over Geert Wilders?

In de onderzoeksperiode, 1 oktober 2006 tot en met 30 september 2007, is het aandeel van Geert Wilders niet al te groot ($n=25$; 4,0%). Omdat dit resultaat weinig vertelt over de berichtgeving van Wilders, is er ook naar het aandeel van Wilders per mediatitel gekeken.

Figuur 4.6a – Mate berichtgeving Wilders in buitenlandse media periode okt '06 t/m sept 07

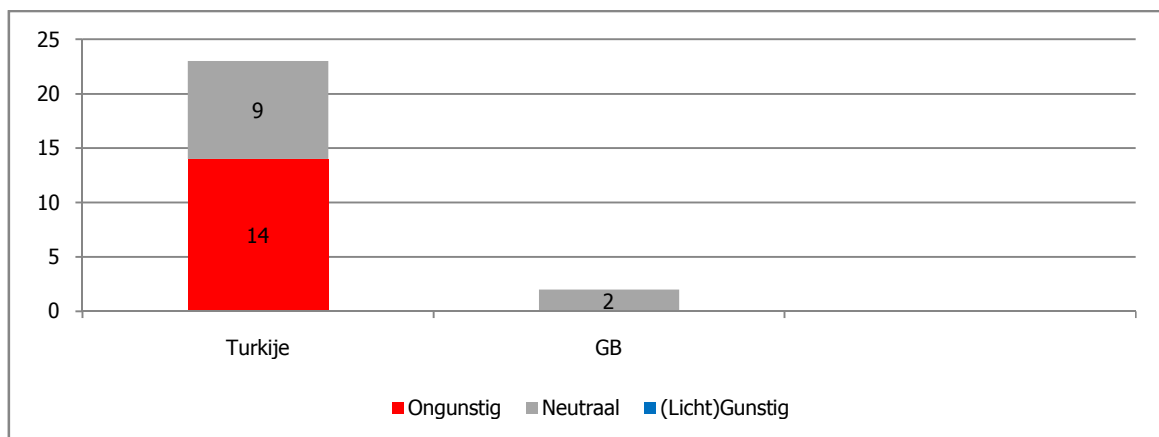

Figuur 4.6b – Mate berichtgeving Wilders in buitenlandse media periode okt '06 t/m sept 07

Uit figuur 4.6b komt naar voren dat Geert Wilders vaker in de Turkse media ($n=23$; 4,30%) naar voren komt dan in de Britse media ($n=2$; 1,35%). Wel is het zo dat dit verschil niet significant ($p=0,09$) is op basis van een overschrijdingskans van 95%. Doordat de berichtgeving over Geert Wilders meestal over islamgerelateerde issues gaat en gericht is op groepen in Nederland die voor een groot deel uit Turken bestaan, is de berichtgeving over Geert Wilders groter in de Turkse media.

4.7 Wat is het verschil tussen de toonzetting van de berichtgeving over de Nederlandse politiek inclusief de berichtgeving over Wilders en de toonzetting van de berichtgeving over de Nederlandse politiek exclusief de berichtgeving over Wilders?

In paragraaf 4.2 is de toonzetting van de Nederlandse politiek behandeld. Daarbij werden ook alle berichten over Geert Wilders opgenomen. Om te kunnen zien in hoeverre Geert Wilders qua toonzetting invloed heeft op de Nederlandse politiek zal er in deze paragraaf een vergelijking gemaakt worden tussen de toonzetting van de Nederlandse politiek met Wilders en de toonzetting van de Nederlandse politiek zonder Wilders. In dit onderzoek is er aangenomen dat Geert Wilders invloed heeft op de Nederlandse politiek wanneer de toonzetting van Geert Wilders in het artikel van invloed is op de toonzetting van de berichtgeving over de Nederlandse politiek in het artikel. Dus in een artikel waarin Geert Wilders wordt verweten als Nederlandse politicus heeft de toonzetting van Geert Wilders invloed op de toonzetting van de Nederlandse politiek, omdat Geert Wilders onderdeel vormt van de Nederlandse politiek. In een artikel waarin Geert Wilders als Nederlandse politicus naar voren komt, maar dan een neutrale toonzetting heeft, wordt de toonzetting van de Nederlandse politiek niet beïnvloed door de toonzetting van Geert Wilders. Daarom is er in deze analyse ten eerste gekeken wat de toonzetting van (de Nederlandse politicus) Geert Wilders is. In figuur 4.7a is de toonzetting van de berichtgeving over Geert Wilders per land uitgebeeld. In de Britse media is de berichtgeving over Geert Wilders neutraal. Dit betekent dat de toonzetting van Geert Wilders in de Britse media geen invloed heeft gehad op de toonzetting van de Nederlandse politiek in de Britse media. Daarom is de deelvraag in deze paragraaf niet geldig voor de Britse media.

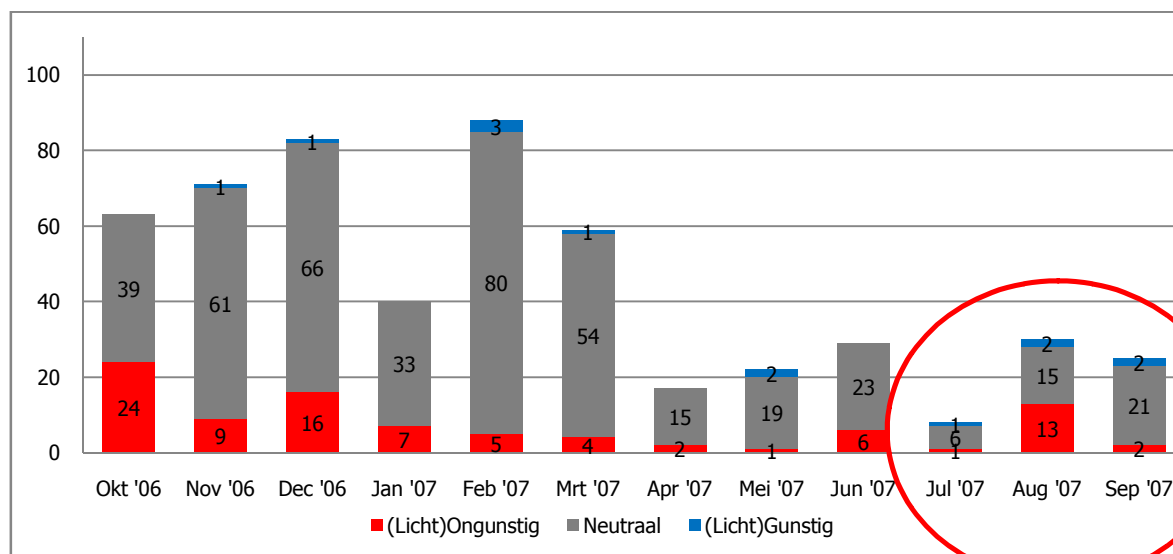

Figuur 4.7a – Toonzetting berichtgeving Wilders in de buitenlandse media periode okt '06 t/m sept 07

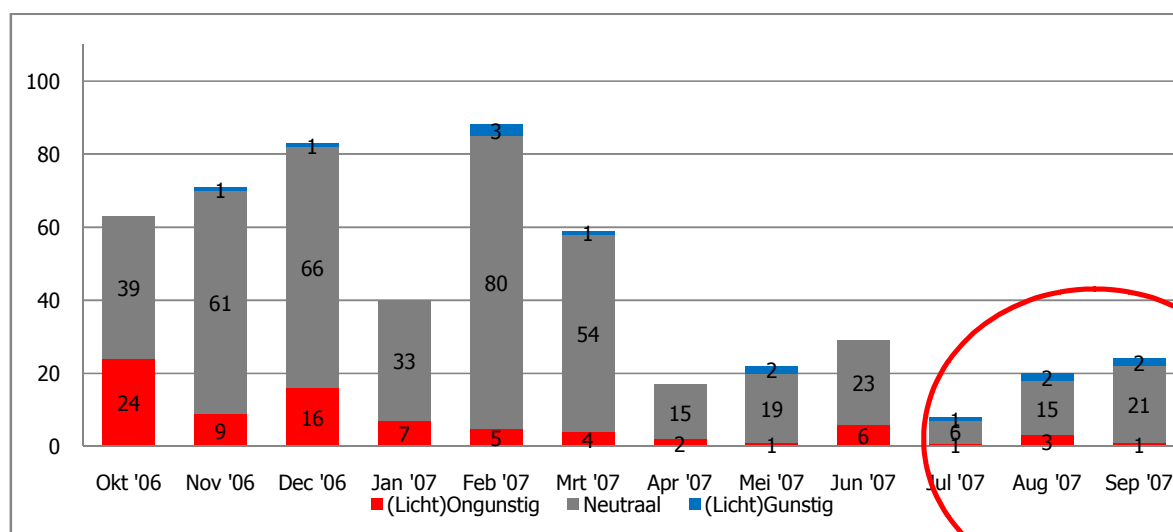
Tabel 4.7a – Toonzetting berichtgeving Wilders in de buitenlandse media periode okt '06 t/m sept 07

Toonzetting Nederlandse politicus	Turkije		GB		Totaal
Geert Wilders	n	%	n	%	n
(Licht)Ongunstig	14	100,0	0	0	14
Neutraal	9	81,8%	2	18,2%	11
(Licht)Gunstig	0	0	0	0	0
Eindtotaal	23	92,0%	2	8,0%	25

In de Turkse media is daarentegen wel sprake van een ongunstige berichtgeving over Geert Wilders. Er zijn 14 artikelen in de Turkse media waarin de toonzetting als ongunstig is gecodeerd. Voordat er een vergelijking werd gemaakt tussen de toonzetting van de Nederlandse politiek met Wilders en de toonzetting van de Nederlandse politiek zonder Wilders, is er eerst gekeken in hoeverre de artikelen met een ongunstige toonzetting van Wilders van invloed zijn geweest op de toonzetting van de Nederlandse politiek. Zoals eerder in dit rapport aangegeven is, is de Nederlandse politicus een onderdeel van de Nederlandse politiek en kan de toonzetting van de Nederlandse politiek in het artikel beïnvloed worden door de toonzetting van de Nederlandse politicus. Een artikel dat bijvoorbeeld in zijn geheel over Geert Wilders en zijn politiek gaat en waarin Geert Wilders een negatieve toonzetting heeft, leidt tot een negatieve berichtgeving over de Nederlandse politiek. Aan de andere kant kan een artikel ongunstig over Geert Wilders berichten, maar daarnaast ook andere Nederlandse politici of Nederlandse politiek/beleid/besluit et cetera als gunstig naar voren brengen, waardoor de Nederlandse politiek niet als ongunstig naar voren komt zoals bij het eerste voorbeeld. Op deze manier is er per artikel gekeken of de ongunstige toonzetting van de Nederlandse politiek bepaald is door de ongunstige toonzetting van Geert Wilders. Deze artikelen waarin de toonzetting van Geert Wilders van invloed is op de toonzetting van de Nederlandse politiek zijn vervolgens uit de database gehaald. De resultaten zijn in figuur 4.7b en figuur 4.7c weergegeven. In figuur 4.7b is de toonzetting van de Nederlandse politiek in de Turkse media weergegeven met de berichten over Geert Wilders. Figuur 4.7c is de versie waarin de artikelen met de negatieve invloed van Geert Wilders zijn weggehaald.

Figuur 4.7b - Toonzetting Nederlandse politiek in de Turkse media met invloed Wilders okt '06 t/m sept 07

Figuur 4.7c – Toonzetting berichtgeving Nederlandse politiek in de Turkse media zonder invloed Wilders. okt '06 t/m sept 07

In totaal zijn er 11 artikelen waarin de berichtgeving over Geert Wilders de toonzetting van de Nederlandse politiek negatief heeft beïnvloed. Uit deze resultaten kan geconcludeerd worden dat de berichtgeving over de Nederlandse politiek in de maand augustus 2007 een stuk minder ongunstiger is wanneer de berichten met Geert Wilders worden weggehaald. Geert Wilders heeft in deze periode de berichtgeving over de Nederlandse politiek negatief beïnvloed met zijn uitspraken over het koranverbod.

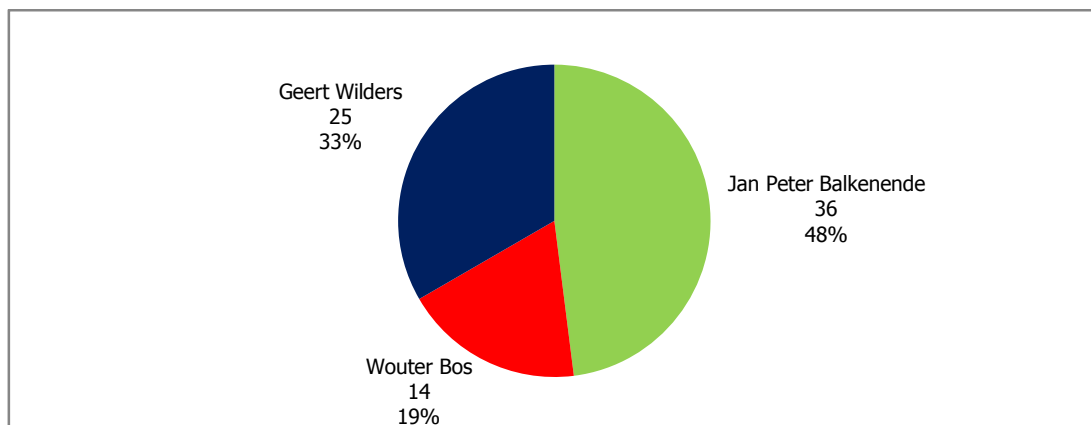
4.8 Wat is het aandeel van de berichtgeving over Geert Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen in vergelijking met andere lijsttrekkers?

In paragraaf 4.6 is er gekeken naar de mate van de berichtgeving over Geert Wilders in de buitenlandse media. Uit de resultaten is gebleken dat het aantal artikelen waarin Geert Wilders werd bericht, niet al te groot is (n=25; 4,0%). In deze paragraaf zal daarom Geert Wilders met andere Nederlandse politici vergeleken worden. Hiervoor is voor de lijsttrekkers gekozen, omdat ze zich op het zelfde niveau als Geert Wilders bevinden, wat een vergelijking aanvaardbaar maakt. In tabel 4.8 is de verdeling van de lijsttrekkers in de geanalyseerde artikelen weergegeven. De lijsttrekkers, die niet zijn bericht (bijvoorbeeld Bas van der Vlies, SGP), zijn dus niet meegenomen.

Tabel 4.8 – Aandeel berichtgeving lijsttrekkers periode okt '06 t/m sept 07

Lijsttrekkers	Partij	Aantal n	%
Jan Peter Balkenende	CDA	36	40,4
Geert Wilders	PVV	25	28,1
Wouter Bos	PvdA	14	15,7
Jan Marijnissen	SP	4	4,5
Mark Rutte	VVD	3	3,4
Andre Rouvoet	CU	3	3,4
Alexander Pechtold	D66	2	2,2
Femke Halsema	GL	1	1,1
Marco Pastors	EenNL	1	1,1
Eindtotaal	-	89	100,0

De toppers zijn Jan Peter Balkenende, Geert Wilders en Wouter Bos. In figuur 4.8 is het volume van het aantal berichten van deze drie lijsttrekkers met elkaar vergeleken.

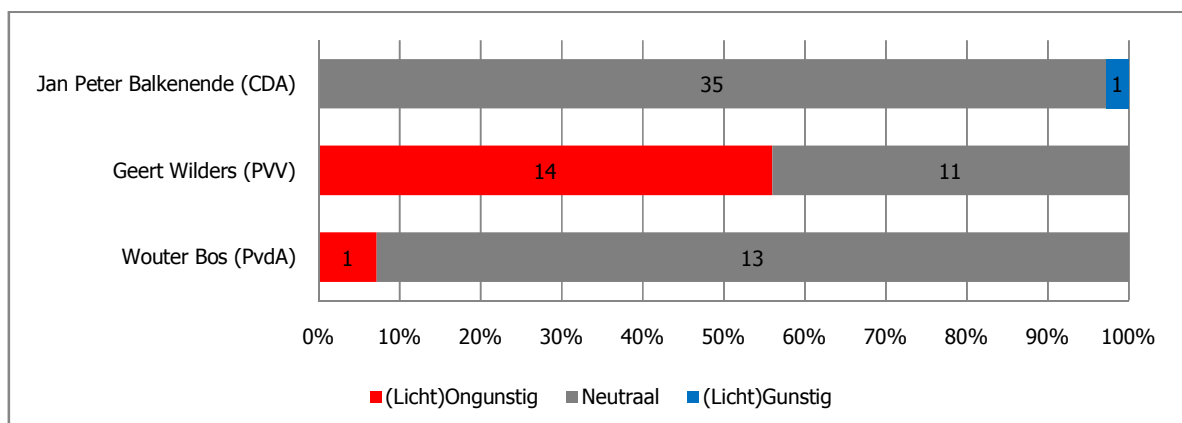

Figuur 4.8 – Aandeel berichtgeving lijsttrekkers periode okt '06 t/m sept 07

Uit de gegevens in figuur 4.8 komt naar voren dat Jan Peter Balkenende het meest is bericht. Het minister-presidentschap van Balkenende is de voornaamste verklaring voor dit grote aandeel. Daarnaast valt op dat Geert Wilders, de lijsttrekker van PVV, meer naar voren gekomen is dan Wouter Bos. Ten eerste is Wouter Bos de lijsttrekker van een partij die vele malen groter is dan de PVV. Bovendien is PvdA een van de coalitiepartijen en is Wouter Bos sinds februari 2007 de Minister van Financiën onder Jan Peter Balkenende in het vierde kabinet. Wanneer er dus niet alleen op artikelniveau maar ook naar het aandeel van de berichtgeving over Geert Wilders in vergelijking met andere Nederlandse politici wordt gekeken, valt op dat Wilders wel als tweede meest berichte lijsttrekker naar voren komt. In de hierop volgende paragrafen zal naar voren komen hoe de toonzetting van deze lijsttrekkers zijn en met welke issues en frames ze zijn bericht.

4.9 Wat is de toonzetting van de berichtgeving over Geert Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen in vergelijking met andere lijsttrekkers?

In paragraaf 4.8 zijn drie lijsttrekkers geselecteerd die in vergelijking met de rest veelvuldig naar voren kwamen. In deze paragraaf zullen deze politici qua toonzetting vergeleken worden.

Figuur 4.9 – Toonzetting berichtgeving lijsttrekkers periode okt '06 t/m sept 07

Uit de gegevens van figuur 4.9 komt naar voren dat Jan Peter Balkenende op 1 bericht na bijna altijd neutraal is bericht (n= 35; 97,2%). Tevens is Balkenende ook een keer gunstig bericht. Dit bericht is een analyse over het koranverbod van Wilders. In de analyse wordt aangegeven dat Balkenende het niet met Geert Wilders eens is en wegens deze houding geprijsd wordt door de Turkse NGO's:

Balkenende'nin açıklaması Müslümanları rahatlattı

Başbakan Jan Peter Balkenende, hükümetin din özgürlüğünün korunmasından yana olduğunu, Müslümanları dışlamanın onları aşırılığa iteceğini vurgulayarak Wilders'in yaklaşımına karşı çıkması Hollanda'da yaşayan Müslüman Türk toplumu tarafında son derece olumlu ve sağduyulu bir yaklaşım olarak değerlendirildi. Hollanda'da gerek Türk sivil toplum kuruluşları ve gerekse vatandaşlar ülkede yeni bir gerginlik istemediklerini, yakalanan hoşgörü ve diyalog çalışmalarının artarak sürmesinden yana olduklarını, bu açıdan Başbakan Balkenende'ye son açıklamalarından dolayı teşekkürlerini iletti.

(Vertaling) Moslims opgelucht door uitspraken Balkenende

De Turkse gemeenschap is zeer tevreden met de uitspraken van Balkenende die aangaf dat de regering een voorstander is voor de vrijheid van godsdienst en dat het buitensluiten van moslims alleen maar zal zorgen voor meer extremisme. Zowel de Turkse NGO's als de Turkse gemeenschap in Nederland hebben aangegeven geen voorstander te willen zijn van nieuwe spanningen en dat de dialoog en tolerantie activiteiten door moeten gaan. Tevens bedanken zij Balkenende voor zijn uitspraken.

Zaman Online, 9 september 2007

Uit de gegevens van figuur 4.9 blijkt dat Geert Wilders vaker ongunstig (n=14; 56,0%) is bericht. De ongunstige berichtgeving over Geert Wilders gaat op één na volledig over de uitspraken betreffende het koranverbod. Deze ongunstige berichtgeving over Geert Wilders die niet over het koranverbod gaat, luidt als volgt:

Wilders'in gensoru çıkışı siyasilere kızdırdı

Özgürlükler Partisi Başkanı Geert Wilders, çifte vatandaşlık sahibi olan kabine üyelerinin peşini bırakmaya niyetli değil. Wilders'in Çarşamba günü yapılacak meclis oturumunda Nebahat Albayrak ve Ahmed Aboutaleb için gensoru vereceğini açıklaması, siyaset çarşısını karıştırdı. Hristiyan Birlik Başkanı ve aynı zamanda yeni kurulan hükümetin de üyesi olan André Rouvoet, Wilders'in bu açıklamasının 'parlamentar nezaket' sınırlarını aştığını söyledi. Liberal Parti'den Henk Kamp ise, her iki bakan yardımcısının da iyi birer örnek sunduklarını söyleyerek, 'kişileri düşmanlaştırırsanız, bu bir gün gelir bumerang gibi sizi vurabilir.' şeklinde konuştu. Hristiyan Demokratlar'dan Mirjam Sterj ise Wilders'i 'ham politika' yapmakla suçladı.

(Vertaling) Motie Wilders maakt politici kwaad

Partijleider PVV Geert Wilders is niet van plan om parlamentsleden met dubbele nationaliteit met rust te laten. De motie van wantrouwen die Wilders a.s. woensdag gaat indienen tijdens een parlementsoverleg tegen Nebahat Albayrak en Ahmed Aboutaleb zorgde voor discussie. Volgens vicepremier André Rouvoet (ChristenUnie) treedt Wilders 'buiten de parlementaire fatsoensnormen'. VVD-kamerlid Henk gaf aan dat zij een voorbeeldfunctie vervullen en het in het harnas jagen van mensen als een boemerang terug kan komen in de toekomst". Mirjam Sterk beschuldigt Wilders met het uitvoeren van 'een platte politiek.'

Zaman Online, 26 februari 2007

Ook Wouter Bos komt net als Jan Peter Balkenende bijna geheel neutraal naar voren (n=13; 92,9%). Het verschil is dat Wouter Bos niet één keer gunstig, maar één keer ongunstig is bericht. Het ongunstige bericht gaat over de drie kandidaten die uit de partijlijsten zijn verwijderd wegens het niet accepteren van de Armeense genocide. In het artikel veroordeelt de schrijver de houding van Wouter Bos tegenover de Turkse kandidaten die tijdens de verkiezingen grote winnaars waren:

'Soykırım' Avrupa Türklüğünün önünü kesiyor

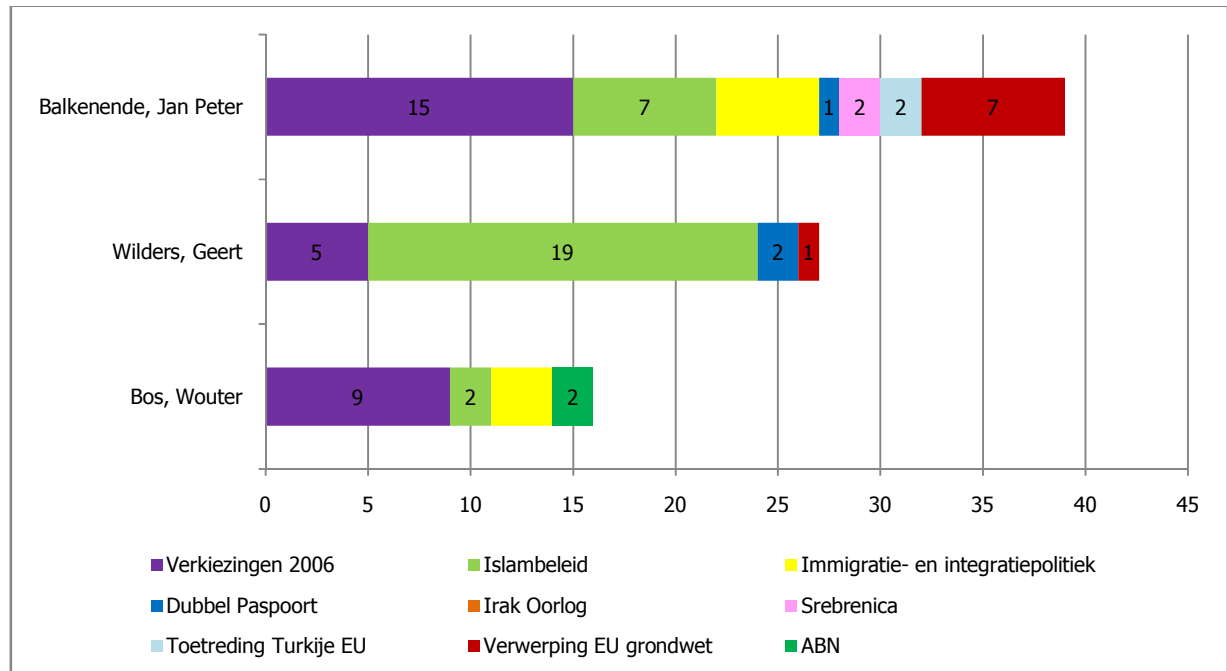
Hollanda İşçi Partisi lideri Wouter Bos mahalli seçimlerde Türk asıllıların büyük başarısı üzerine sevinmesi gerekirken, yabancı asıllıların işlerinde ehil olup olamayacaklarına dair soruları sokuşturmuştu gündeme. Hadi sağcılar "mazur" diyelim, peki Sosyalistler "tarihle yüzleşme, hafıza çalışması" adına Türkiye'den hamle üstüne hamle beklerken, nasıl oluyor da kendilerinin yüzkarası sömürge dönemine ilişkin bir nefis muhasebesi çağrısı yapamıyor.

(vertaling) "Genocide" belemmert vooruitgang van de Europese Turken

In plaats van tevreden te zijn met de resultaten tijdens de gemeenteraadsverkiezingen stelt de PvdA leider Wouter Bos vragen over hoe capabel deze winnaars zouden kunnen zijn. Oké, de rechtse politiek in Nederland is 'schuldig' maar hoe kan het nu zo wezen dat de Socialisten, die steeds willen dat Turkije een hersenverfrissing doet als het gaat om de geschiedenis, ondertussen hun eigen zwarte koloniale verleden niet naar voren halen.

Zaman Online, 9 oktober 2007

4.10 Welke issues komen er in de berichtgeving over Geert Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen naar voren in vergelijking met andere lijsttrekkers?

Figuur 4.10 – Issues berichtgeving lijsttrekkers periode okt '06 t/m sept 07

Tabel 4.10 – Issues berichtgeving lijsttrekkers periode okt '06 t/m sept 07

Lijsttrekker	Verkiezingen 2006		Immigratie- en integratiepoliti		Irak Oorlog		Toetreding Turkije EU		ABN	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Jan Peter Balkenende	15	38,5	5	12,8	0	0	2	5,1	0	0
Geert Wilders	5	18,5	0	0	0	0	0	0	0	0
Wouter Bos	9	56,3	3	18,7	0	0	0	0	2	12,5

Tabel 4.10(vervolg) – Issues berichtgeving lijsttrekkers periode okt '06 t/m sept 07

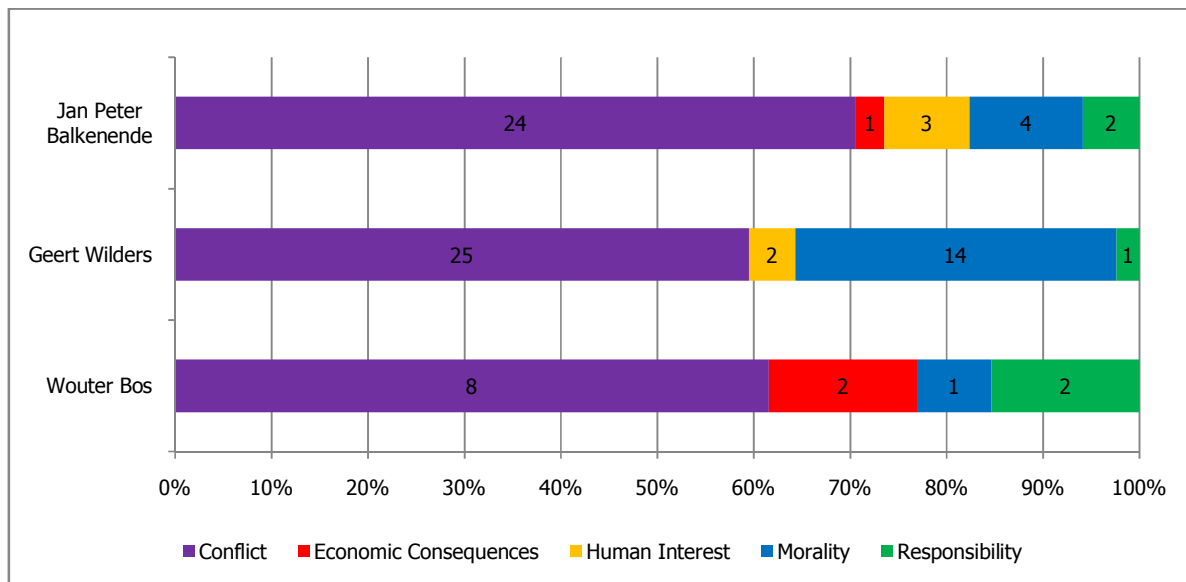
Lijsttrekker	islambeleid		Dubbel Paspoort		Srebrenica		Verwerping EU grondwet		Totaal
	n	%	n	%	n	%	n	%	
Jan Peter Balkenende	7	17,9	1	2,6	2	5,1	7	17,9	39
Geert Wilders	19	70,4	2	7,4	0	0	1	3,7	27
Wouter Bos	2	12,5	0	0	0	0	0	0	16

In figuur 4.10 en tabel 4.10 zijn de issues per lijsttrekker weergegeven. Uit de gegevens van figuur 4.10 en tabel 4.10 blijkt dat Jan Peter Balkenende (n= 15; 38,5%) en Wouter Bos (n=9; 56,3%) voornamelijk met het issue 'verkiezingen 2006' zijn bericht en Geert Wilders met name met het issue 'islambeleid' (n=19; 70,4%).

Dat Jan Peter Balkenende en Wouter Bos vaak met het issue "Verkiezingen 2006" zijn bericht, is te begrijpen, omdat ze lijsttrekkers van de grote partijen in Nederland waren. Geert Wilders komt daarentegen het meest naar voren met het issue 'islambeleid'.

4.11 Welke frames worden gebruikt bij de berichtgeving over Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen in vergelijking met andere lijsttrekkers?

In paragraaf 4.5 was de conclusie dat het politieke nieuws vanwege zijn complexiteit voornamelijk vanuit het conflictframe werd bericht. Uit de analyse van paragraaf 4.4 resulteerde dat zowel de Turkse en Britse journalisten vaak gebruik gemaakt hebben van het conflictframe. Zo hebben journalisten minder moeite om het issue in kaart te brengen en kunnen ze het vanuit een bepaalde invalshoek schetsen. De resultaten in figuur 4.11 en tabel 4.11 laten zien dat de lijsttrekkers voornamelijk met het conflictframe zijn bericht.

Figuur 4.11 – Frames berichtgeving lijsttrekkers periode okt '06 t/m sept 07

Tabel 4.11 – Frames berichtgeving lijsttrekkers periode okt '06 t/m sept 07

Lijsttrekker	Conflict		Economic Conseq.		Human Interest		Morality		Respons bily		Tot.
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
Jan Peter Balkenende	24	70,6	1	2,9	3	8,8	4	11,8	2	5,9	34
Geert Wilders	25	59,5	0	0	2	4,8	14	33,3	1	2,4	42
Wouter Bos	8	61,5	2	15,4	0	0	1	7,7	2	15,4	13

Een opvallend punt is dat Geert Wilders daarnaast ook vaak met het morality frame is bericht (n=14, 33,3%). Dit komt vanwege de berichtgeving over het koranverbod, waarin er werd gerefereerd naar religieuze concepten. Ook artikelen waarin Wilders of de mensen die tegen Wilders zijn, spreken met 'morele of religieuze concepten' zijn onder dit frame geschaard: "*The morality frame adds a religious or moral charge to an event, problem, or issue. Because professional journalistic standards require objectivity, journalists often refer indirectly to moral perspectives, for instance by quoting someone*", aldus D'Haenens en Bosman (2003). In de berichten over het koranverbod van Geert Wilders refereren de uitspraken van Wilders aan morele concepten. Volgens Wilders leidt de Koran tot haat en geweld en past het niet in de rechtsorde van Nederland. Het is een fascistisch boek. Dit geeft de berichtgeving een morality frame. Wilders geeft aan wat wel/niet moet gebeuren (gewenst gedrag), wat volgens hem goed/fout is. Er is dus sprake van een presentatie tussen goed en slecht.

Hoofdstuk 5 - Conclusie

In dit hoofdstuk zal de conclusie van het onderzoek aan bod komen. Eerst zullen de deelvragen beantwoord worden, waarbij ook teruggekoppeld zal worden op de verwachtingen die in paragraaf 2.5 door de onderzoeker zijn geformuleerd. Als volgt komt de hoofdvraag aan de orde. De hoofdvraag van dit onderzoek luidde als volgt:

Wat is de beeldvorming van de Nederlandse politiek in de buitenlandse media en wat is de bijdrage van Geert Wilders op deze beeldvorming?

5.1 Deelvragen

1) Wat is de toonzetting van de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen?

De resultaten hebben aangetoond dat zowel de Britse (n=140; 94,6%) als Turkse media (n=432; 80,7%) in de onderzoeksperiode over het algemeen neutraal waren over de Nederlandse politiek. De artikelen met een ongunstige toonzetting in de Britse media gingen o.a. over de politiek rondom een mogelijk boerkaverbod in Nederland en de Srebrenica-kwestie. De artikelen met een ongunstige toonzetting in de Turkse media gingen over onderwerpen zoals de drie Turkse kandidaten die net voor de Kamerverkiezingen uit de partijlijsten werden verwijderd, de houding van Nederland tijdens de EU toetreding van Turkije, het insigne die de Nederlandse soldaten kregen/Srebrenica-kwestie, het voorstel boerkaverbod, de uitspraken van Bernard Bot in de Braziliaanse krant over moslims, de immigratie- en integratiepolitiek van Nederland, Otopan-crisis, OYAK bank en tot slot de uitspraken van Geert Wilders over het koranverbod.

Uit de resultaten komen twee opvallende punten naar voren: 1) Het aantal negatieve berichten over de Nederlandse politiek in de Turkse media (n=90; 16,8%) is significant groter dan in de Britse media (n=8, 5,4%). 2) In de Turkse media (n=13; 2,4%) is er ook sprake geweest van gunstige berichtgeving. Deze artikelen gingen over verschillende onderwerpen zoals de buitenlandse politiek tegenover VS, de democratie in Nederland en de respectvolle omgang van politici tijdens de verkiezingscampagnes. In de Britse media was daarentegen geen sprake van gunstige berichtgeving.

2) Wat is het oordeel over de normen en waarden van de Nederlandse politiek in de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen?

De resultaten hebben aangetoond dat zowel de Britse (n=52, 9,7%) als Turkse (n=476; 86,1%) media in de onderzoeksperiode weinig commentaar hebben geleverd op de Nederlandse

waarden. Het commentaar in de Britse media ging over de politiek rondom het boerkaverbod en de harde immigratiepolitiek van Rita Verdonk. En toen er werd bericht over het nieuwe besluit omtrent het immigratiebeleid voor asielzoekers in Nederland, waarbij werd aangegeven dat er sprake was van een milde politiek tegenover asielzoekers, en tegelijkertijd een breekpunt met de oude harde politiek van Rita Verdonk, kwam de Nederlandse politiek in tegendeel niet streng maar juist mild naar voren. In de Turkse media werd de vrijheid van meningsuiting in Nederland aan de kaak gesteld toen de Turkse kandidaten die net voor de Kamerverkiezingen uit de partijlijsten werden verwijderd. Daarnaast was er commentaar op het voorstel boerkaverbod dat tegenstrijdig met de vrijheid van godsdienst werd gevonden. Ook werden de uitspraken van Bernard Bot in een Braziliaanse krant over moslims, de immigratiepolitiek van Nederland en de uitspraken van Geert Wilders over het koranverbod racistisch en in strijd met de Nederlandse waarden genoemd. Ook waren er artikelen waarin de Nederlandse politiek als mild werd beschreven. Deze artikelen gingen onder andere over de democratie van Nederland, immigratiepolitiek en homohuwelijken.

Uit de resultaten komen twee opvallende punten naar voren: 1) Het oordeel in de Turkse media is significant ($p= 0.0286$) negatiever ($n= 52$; 9,7%) dan in de Britse media. ($n=6$; 4,1%). (2) Het aantal berichten met een mild oordeel in de Turkse media ($n=7$; 1,3%) verschilt niet significant ($p= 0.6336$) van het aantal in de Britse media ($n=1$; 0,7%).

3) Welke issues komen er in de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen naar voren?

De resultaten hebben aangetoond dat de Nederlandse politiek in de media van beide landen het meest naar voren komt wanneer deze berichten over issues de Europese Unie betreffen. Zo kwam de Nederlandse politiek in de Britse media het meest naar voren met de verwerping van de EU grondwet in 2005. In artikelen waarin er werd gesproken over de EU grondwet, werd steeds naar voren gehaald dat de kiezers in Frankrijk en Nederland de EU grondwet in 2005 hadden verworpen. In de Turkse media was zoals verwacht de EU toetreding van Turkije het grootste issue. Daarnaast was er veel bericht over de Kamerverkiezingen. Dat er in de Turkse media veel is bericht over de Kamerverkiezingen kan toegeschreven worden aan drie kandidaten die uit de partijlijsten zijn verwijderd. In de meeste berichten ($n=32$; 57,1%) over de Kamerverkiezingen in de Turkse media komt de verwijdering van de drie kandidaten wegens het ontkennen van de Armeense genocide naar voren.

4) Welke frames worden gebruikt bij de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen?

De Vreese (2003) suggereerde dat Europese journalisten bij de berichtgeving van Europese politieke issues het conflictframe neigen te gebruiken om zo complexe issues situaties in een helder concreet beeld te zetten. Het onderzoek van Vreese (2004) over framing richtte zich op Europese journalisten en Europese issues. In dit onderzoek is er niet alleen Britse media geanalyseerd, maar ook (niet-Europese) Turkse media. In beide media werd zoals verwacht het conflictframe het meest gebruikt.

5) In welke mate gaat de berichtgeving op de websites van de Britse/Turkse dagbladen over Geert Wilders?

Het aantal berichten waarin over Geert Wilders is bericht in de onderzoekperiode is in vergelijking met de berichtgeving over de Nederlandse politiek maar 4,0% (n=25). In de eerste instantie kan men concluderen dat Geert Wilders vaker in de Turkse media (n=23, 92%) naar voren is gekomen dan in de Britse media (n=2: 8,0%). Hiermee lijkt de verwachting die in paragraaf 2.5 is geformuleerd, uitgekomen te zijn. Maar statistisch gezien is het verschil tussen beide landen niet significant ($p = 0,09$).

6) Wat is het verschil tussen de toonzetting van de berichtgeving over de Nederlandse politiek inclusief de berichtgeving over Wilders en de toonzetting van de berichtgeving over de Nederlandse politiek exclusief de berichtgeving over Wilders?

In de geanalyseerde Britse media was er geen sprake van verschil. Wilders had namelijk een neutrale toonzetting in de Britse artikelen. In de Turkse media was het verschil zodanig dat de berichtgeving van de Nederlandse politiek in de Turkse media in de maand augustus 2007 door de uitspraken van Geert Wilders over het koranverbod een ongunstige toonzetting heeft gekregen. Van de 23 berichten over Geert Wilders in de Turkse media hebben er 14 (60,8%) een ongunstige toonzetting. In 11 van deze artikelen is de toonzetting van de Nederlandse politiek als ongunstig gecodeerd vanwege de kritiek op de Nederlandse politicus: Geert Wilders.

7) Wat is het aandeel van de berichtgeving over Geert Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen in vergelijking met andere lijsttrekkers?

Het aantal artikelen over Geert Wilders was tussen 1 oktober 2006 – 30 september 2007 niet al te groot (n=25; 4,0%). Om meer uitspraak te kunnen doen omtrent de berichtgeving over Geert Wilders is er ingezoomd op het niveau van Nederlandse politici. Een redelijke vergelijking is te maken wanneer Geert Wilders vergeleken wordt met de lijsttrekkers van de Kamerverkiezingen in 2006. Uit het onderzoek kwamen Jan Peter Balkenende (n=36; 40,4%), Geert Wilders (n=25;

28,1%) en Wouter Bos (n=14; 15.7%) als de meest berichte lijsttrekkers naar voren. Jan Peter Balkenende, de minister-president van Nederland, werd het vaakst bericht. Wilders, geen minister-president, geen minister, maar een lijsttrekker van PVV, een partij die lang niet zo groot is als de PvdA en CDA, lukte het wel om nummer twee te worden. Dus wanneer er gekeken wordt naar de berichtgeving over de Nederlandse politiek is de berichtgeving in deze periode over Geert Wilders klein, maar als hij wordt vergeleken met zijn collega's (in dit geval de lijsttrekkers) valt het op dat hij wel meer aandacht krijgt dan Wouter Bos.

8) Wat is de toonzetting van de berichtgeving over Geert Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen in vergelijking met andere lijsttrekkers.

Geert Wilders is in vergelijking met Balkenende en Bos vaker negatief bericht (n=14) in de geanalyseerde buitenlandse media. Balkenende is helemaal niet ongunstig bericht en is zelfs een keer gunstig bericht. Wouter Bos is een keer ongunstig bericht. In de rest van de artikelen komt Wouter Bos neutraal naar voren. Deze negatieve berichtgeving over Geert Wilders is te wijten aan zijn uitspraken over het koranverbod dat de aandacht heeft getrokken van de Turkse media.

9) Welke issues komen er in de berichtgeving over Geert Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen naar voren in vergelijking met andere lijsttrekkers?

Wilders is het meest bericht met zijn uitspraken over het koranverbod. Balkenende en Bos zijn voornamelijk in de berichtgeving over de Kamerverkiezingen in 2006 genoemd.

10) Welke frames worden gebruikt bij de berichtgeving over Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen in vergelijking met andere lijsttrekkers?

Zoals eerder in dit rapport is genoemd, gebruiken journalisten het conflictframe vaak bij politieke issues om deze nog concreter te kunnen berichten. De berichten waarin de lijsttrekkers werden genoemd werden voornamelijk met het conflictframe geframed. In de berichtgeving over Geert Wilders kwam daarnaast ook vaak het morality frame naar voren. Dit komt wegens de berichtgeving over het koranverbod, waarin er werd gerefereerd aan religieuze concepten. In de berichten over het koranverbod van Geert Wilders refereren de uitspraken van Wilders aan morele concepten. Volgens Wilders leidt de Koran tot haat en geweld en past het niet in de rechtsorde van Nederland. Deze uitspraak krijgt vervolgens reactie of kritiek vanuit tegenpartijen waarbij weer de religieuze en morele concepten naar voren komen. Volgens hen creëert Wilders met deze uitspraken haat en racisme.

5.2 Eindconclusie – antwoord op hoofdvraag

Wat is de beeldvorming van de Nederlandse politiek in de buitenlandse media en wat is de bijdrage van Geert Wilders op deze beeldvorming?

In het totaal zijn er in dit onderzoek 683 artikelen (1 oktober 2006 – 30 september 2007) geanalyseerd. In de Turkse media was de berichtgeving over de Nederlandse politiek zoals verwacht groter (n=535; 78%) dan in de Britse media (n=148; 22%). De Turkse toetreding is een groot onderwerp in Turkije geweest. De politiek van de EU-landen (waaronder Nederland) tijdens deze onderhandelingen kregen hierbij veel aandacht. Daarnaast kreeg de Nederlandse politiek, gericht op de Turkse en moslimgemeenschap in Nederland, de aandacht van de Turkse media. Zo heeft de Nederlandse politiek betreffende de drie kandidaten die uit de partijlijsten zijn verwijderd veel belangstelling gekregen in de Turkse media. In de Britse media werd de Nederlandse politiek vaak genoemd wanneer er werd gesproken over de EU grondwet. In beide landen werd de Nederlandse politiek het meest met het conflictframe bericht.

De berichtgeving over Geert Wilders was niet bijzonder groot (n=25; 4,0%). Geert Wilders kreeg in de Turkse media de grootste aandacht met zijn uitspraken over het koranverbod in de zomer van 2007 (n=14; 61,0%). Hiermee werd de ongunstige berichtgeving over de Nederlandse politiek in de maand augustus 2007 in de Turkse media grotendeels bepaald door de uitspraken van Geert Wilders.

Hoofdstuk 6 – Discussie

In het discussiehoofdstuk zal er ten eerste een kritische terugblik naar het onderzoek aan bod komen. Vervolgens zullen er aanbevelingen gemaakt worden voor vervolgonderzoek.

6.1 Kritische Blik

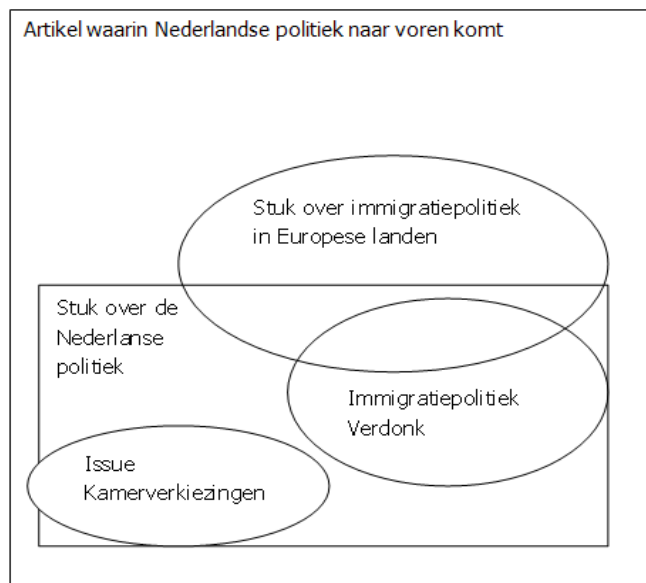
In dit onderzoek is de berichtgeving van de Nederlandse politiek op de officiële websites van grote dagbladen in Groot-Brittannië en Turkije geanalyseerd. De keuze voor deze twee landen is gemaakt omdat op deze manier de Nederlandse media in de Westerse en de niet-westerse media vergeleken kan worden. Groot-Brittannië is een EU land dat vergelijkbaar is met andere EU landen zoals Nederland, Frankrijk, Duitsland. Turkije is een land dat voor het grootste deel in Azië ligt en anders is qua cultuur.

De geanalyseerde artikelen zijn van het internet afgehaald. Dit om verscheidene redenen. Ten eerste was het vrij moeilijk om alle artikelen op een betrouwbare manier te kunnen vinden in printmedia. De zoekmachines van de desbetreffende websites gaven daarentegen de mogelijkheid om de artikelen in de gewenste zoekperiode te kunnen vinden, mits de juiste zoektermen werden gebruikt. Ten tweede is internet een belangrijke bron als het gaat om nieuws. Nieuws op internet is niet alleen binnen handbereik en gratis, maar ook altijd up to date.

Internet als bron voor de artikelen had ook zijn beperkingen. Op websites kunnen bepaalde berichten vaker bekeken worden, omdat ze bijvoorbeeld groter of langer op de homepage hebben gestaan. In dit onderzoek was hierover geen data beschikbaar. Het was dus niet bekend waar het bericht precies stond en hoe lang het erop stond. Verder was er ook geen informatie over hoe vaak er op een bericht geklikt is.

Om te bepalen in hoeverre een krant groot is, wordt er gekeken naar de oplagecijfers. In dit onderzoek ging het om websites. Om te bepalen of de websites vaak worden bezocht is er gekeken naar het bereik van de pagina's. Daarom is ook bij de selectie van de websites gekeken naar het bereik. Hiervoor is gebruik gemaakt van Alexa.com. Alexa.com rangschikt websites op basis van het bezoek die de 'Alexa Toolbar Users' aan deze websites maken. Er is controverse over hoe representatief die gebruikers zijn voor de doorsnee internetgebruiker. Ten eerste worden de niet-Windows gebruikers genegeerd, omdat de Alexa Toolbar alleen beschikbaar is voor de Windows gebruikers. Verder neemt Alexa.com alleen gegevens van gebruikers mee die Alexa.com op hun toolbar hebben. Internetgebruikers die deze balk niet installeren worden niet vertegenwoordigd. Wat wel zeker is, is dat het verkeer niet minder is dan Alexa aangeeft, maar het kan veel meer zijn, omdat een groot deel van de surfers niet in rekening wordt gebracht.

Een ander discussiepunt in dit onderzoek is de opzet van de database. In de database zijn de issues, frames en de Nederlandse politici als aparte onderdelen gecodeerd. Dit heeft ertoe geleid dat de issue en de Nederlandse politicus die in dezelfde artikel voorkomen, maar niet aan elkaar gerelateerd zijn, in dezelfde datasheet worden gecodeerd. Dit heeft bij het meten van de issue-politicus, frame-politicus een aantal beperkingen met zich meegenomen. Om dit in een helder daglicht te brengen is het voorbeeld in figuur 6.1 gebruikt. Het voorbeeldartikel in figuur 6.1 gaat over de Europese politiek. Het artikel gaat hoofdzakelijk over de *immigratie- en integratiepolitiek* in Europese landen (o.a. Nederland), waarbij *Rita Verdonk* als Nederlandse politicus naar voren komt. Daarnaast komen in het artikel ook *de kamerverkiezingen* in Nederland aan de orde. Wanneer de gegevens in dit artikel volgens de criteria in dit onderzoek gecodeerd zouden moeten worden, zouden de 'immigratie- en integratiepolitiek' en 'kamerverkiezingen' als issues en 'Rita Verdonk' als Nederlandse politicus gecodeerd moeten worden. Dit betekent dan het volgende: als we willen weten met welke issues Rita Verdonk in het artikel naar voren komt, zal het antwoord zijn: immigratie- en integratiepolitiek en de Kamerverkiezingen. Dit omdat de issues op het datasheet gekoppeld worden aan Rita Verdonk. Dit is dan in principe niet het meest juiste beeld over de issue-politicus relatie, want Rita Verdonk is in het bovengenoemde voorbeeld alleen genoemd wanneer het ging om de integratie- en immigratiepolitiek in Nederland. Dus

Dus alle issues, frames en politici in dat gedeelte van het artikel waar er over de Nederlandse politiek werd gesproken zijn gecodeerd zonder dat hierbij rekening is gehouden met de issue-politicus en frame-politicus relatie.

Figuur 6. 1 - Voorbeeld en toelichting issue-politicusrelatie

Om de toonzetting van de Nederlandse politiek in de buitenlandse media te kunnen bepalen is in het onderzoek gebruik gemaakt van twee criteria: de toonzetting die door de schrijver rechtstreeks wordt bepaald oftewel de steun en kritiek op de Nederlandse politiek door de schrijver en de toonzetting die de schrijver indirect geeft door het plaatsen van uitspraken van verschillende actoren die steun of kritiek geven aan de Nederlandse politiek. Dit betekent dat berichten met enkel feitelijk nieuws een neutrale toonzetting hebben. Bijvoorbeeld: een artikel over het koranverbod waarin de schrijver geen steun of kritiek geeft aan Wilders en waarin er in het artikel geen steun of kritiek van actoren aanwezig is, heeft een neutrale toonzetting. Een

opmerkelijke punt hierbij is dat mensen die bijvoorbeeld tegen het koranverbod zijn het bericht over het koranverbod van Wilders, ongeacht dat er wel of geen kritiek wordt gegeven, als ongunstig kunnen beschouwen. Dit is iets wat in dit onderzoek niet controleerbaar is. In dit onderzoek gaat er om wat er in het artikel staat en niet hoe een lezer het zou interpreteren. Dit leidt ertoe dat de gecodeerde data door verschillende codeurs controleerbaar zijn, omdat ze niet gebaseerd zijn op de interpretaties van de lezers.

6.2 Suggesties voor vervolgonderzoek

Vanuit de agendasetting theorie wordt geconcludeerd dat wat in de media-agenda naar voren komt, ook in de publieksagenda de aandacht krijgt. In dit onderzoek is de media-agenda van de Nederlandse politiek in de buitenlandse media in kaart gebracht. Dit betekent niet dat hiermee de beeldvorming in de publieksagenda is gemeten. In hoeverre de media-agenda en publieksagenda overeenkomen kan pas aan de hand van een inhoudsanalyse in combinatie met een opinieonderzoek getoetst worden. Een dergelijk vervolgonderzoek zal dan niet alleen antwoord geven op wat de beeldvorming is in de buitenlandse media, maar zal ook informatie verschaffen over hoe de mensen in het buitenland de Nederlandse politiek zien.

Men leest op het internet het nieuws niet alleen via de officiële website van de kranten maar ook via nieuwssites als nu.nl. Een onderzoek dat zich niet beperkt tot de websites van printmedia, maar focust op de meest gelezen nieuwspagina's zal veel relevante data kunnen opleveren over berichtgeving op nieuwssites.

In dit onderzoek zijn er per land 2 mediatitels geanalyseerd. Deze zijn verschillend qua signatuur (populair/kwaliteit). Bakker & Scholten (2003) gaven aan dat een kwaliteitskrant in vergelijking met een populaire krant relatief meer politiek nieuws en minder amusement bevat. De populaire krant kenmerkt zich echter door minder politiek nieuws en meer amusement. Deze verdeling van kwaliteit-populair nieuws is in dit onderzoek niet ter sprake geweest als het gaat om de berichtgeving van de Nederlandse politiek in de Turkse media. Uit de resultaten bleek dat de kwaliteitskrant Zaman Online (n=278) en de populaire krant Hurriyet Online (n=257) bijna evenveel bericht als het gaat om het volume van de berichtgeving over de Nederlandse politiek. In dit onderzoek is eerder aangegeven dat de Turkse media de politieke ontwikkelingen in Europa (o.a. Nederland) nauw volgen en dat deze media vestigingen in Europa hebben. Dit geldt niet alleen voor de kwaliteitskrant Zaman maar ook voor de populaire krant Hurriyet. Dat er geen verschil is wat betreft berichtgeving over de Nederlandse politiek kan dus liggen aan het feit dat de Turkse media ongeacht de signatuur of opiniegroep altijd wel aandacht geeft aan de Nederlandse politiek omtrent de Turkse gemeenschap in Nederland. Maar het zou ook zo kunnen zijn dat de verhouding populair-kwaliteit in Turkije anders is. Om hierachter te kunnen komen is

een inhoudsanalyse naar de politieke berichtgeving in verschillende Turkse media waarin verschillende issues worden geanalyseerd nodig.

In dit onderzoek zijn de verschillende onderdelen uit het artikel op het niveau van de Nederlandse politiek gecodeerd. Dit betekent dat er in het artikel eerst gekeken is naar het stuk waarin de Nederlandse politiek naar voren is gekomen. Vervolgens is daarvan het frame gecodeerd. Ook de issues en Nederlandse politici zijn daaruit gehaald, zonder dat er hierbij gekeken is of deze aan elkaar gerelateerd zijn. In paragraaf 6.1 is uiteengezet wat de beperking is van deze manier van coderen. Een stap verder is dat niet alleen issues en politici los worden gecodeerd, maar dat er tijdens het coderen wordt geanalyseerd of er een relatie bestaat tussen de gecodeerde issue en politicus in dat stuk van het artikel. Dit is een veel dieper stap in het proces, en kost meer tijd.

Eén van de conclusies in dit rapport was dat zowel de Turkse media als de Britse media het meest het conflictframe hebben gebruikt. De vraag is dan of dit resultaat aanduidt dat Europese en Turkse journalisten op een soortgelijke manier framen. Of is het veelvuldig gebruik van het conflictframe het logische resultaat van Europese politieke issues (bijvoorbeeld: onderhandelingen Turkije met EU)? Een onderzoek naar de framing in Turkse media waarin er niet alleen gekeken wordt naar buitenlandse politiek maar ook naar andere onderwerpen, zou ons meer kunnen vertellen over de framing in buitenlandse media.

Een van de verwachtingen van de onderzoeker was dat de Turkse media vaker zou berichten over de Nederlandse politiek dan de Britse media. Hiervoor waren twee aannames genoemd in hoofdstuk 2. De Turkse media zal vaker berichten over de Nederlandse politiek, omdat er een grote Turkse gemeenschap in Nederland woont en omdat Turkije zich de laatste jaren in een belangrijke fase met betrekking tot de EU onderhandelingen bevindt. De resultaten van dit onderzoek hebben deze aannames ondersteund. De Turkse media toonden veel belangstelling voor de Kamerverkiezingen in 2006. In meer dan de helft over de Kamerverkiezingen in de Turkse media komt de verwijdering van de drie Turkse kandidaten wegens het ontkennen van de Armeense genocide naar voren. De Turkse media toont hier aandacht op de Nederlandse politiek gericht op de Turkse gemeenschap (dus ook politici met Turkse afkomst) in Nederland. Een ander resultaat in dit onderzoek dat de tweede aanname ondersteund is dat de Turkse media veel aandacht heeft gegeven op de Nederlandse politiek in de EU rondom de toetreding van Turkije. Hiermee komt de vraag naar voren hoe het zit met de Nederlandse politiek in Marokkaanse media. Er is immers ook een grote Marokkaanse gemeenschap in Nederland. Berichten zij ook vaker over de Nederlandse politiek en gaan deze berichten ook vaak over issues gerelateerd aan de Marokkaanse gemeenschap in Nederland? Een ander land dat met EU onderhandelingen bezig is, is Macedonië. Komt de Nederlandse politiek ook in Macedonië vaak met EU issues naar voren?

Literatuurlijst

Abc.org.uk (2007). *Interactive Analysis National Newspaper Selection*. Opgehaald op 1 augustus 2007 van <http://www.abc.org.uk/cgi-bin/gen5?runprog=nav/abc&noc=y>

Alexa.com (2007). *Top sites*. Opgehaald op 1 augustus 2007 van http://www.Alexa.com/site/ds/top_500

Andel, W. van (2006). *Integratie en immigratie in de media: Vier landelijke kranten voor en na de politieke opkomst van Pim Fortuyn en de moord op Theo van Gogh*. Leiden: Scriptie Universiteit Leiden.

Bakker, P. & Scholten, O. (2003). *Communicatiekaart van Nederland. Overzicht van media en communicatie*. Alphen aan den Rijn: Samsom

Bennett, W.L. (1995). *News: the politics of illusion*. New York: Longman.

Berelson, B. (1949). Communications and public opinions. In W. Schramm (red.) *Mass Communications*. Urban: University of Illinois Press.

Boer, C. de & Brennecke, S. (2003). *Media en publiek. Theorieën over media-impact*. Amsterdam: Boom.

Bovens, M.A.P., Hart, P., Twist, M.J.W. van & Rosenthal, U. (2001). *Openbaar Bestuur. Beleid, Organisatie en Politiek*. Samson HD Tjeenk Willink, Alphen a/d Rijn.

Centraal Bureau voor de Statistiek (n.d.). *Allochtonenprognose 2006–2050: belangrijkste uitkomsten*. Opgehaald op 7 oktober 2007 van: www.cbs.nl

Cohen, B.C. (1963). *The press, the public, and foreign policy*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Dagevos, J.M. (1996). *Tolerantie in Nederland*. Instituut voor Sociologisch-Economisch Onderzoek (ISEO). Erasmus Universiteit Rotterdam.

D'Haenens, L. & Bosman, J. (2003). Portrayal of Canada in the Dutch print media.

Canadian Journal of Communication, 28(2003): 203-217.

Entman, R. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm.

Journal of Communication. 43(3), pp. 51-58.

Ghanem, S. (1997). Filling in the Tapestry: The Second Level of Agenda Setting. In: M.

McCombs, D.L. Shaw, D. Weaver (reds). *Communication and democracy. Exploring the intellectual frontiers in agenda-setting theory* (pp. 3-14) Mahwah/Londen: Lawrence Erlbaum Associates Inc.

Hurriyet Online (2006). *Bu oylar tartılacak!* Opgehaald op 15 september 2007 van

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=5330801>

Hurriyet Online (2006). *Günü kurtarma zamanı geçti.* Opgehaald op 15 september 2007

van <http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=5250329>

Hurriyet Online (2007). *Hollanda.* Opgehaald op 15 september 2007 van

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=5989039>

Hurriyet Online (2006). *Hollanda seçimlerinin ardından.* Opgehaald op 15 september

2007 van <http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=5501393>

Hurriyet Online (2007). *'Kur'an yasaklansın'a onlarca suç duyurusu.* Opgehaald op 15

september 2007 van <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/7091241.asp?m=1>

Hurriyet Online (2007). *Kuran yasağı istedi.* Opgehaald op 15 september 2007 van

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=7052839>

Hurriyet Online (2007). *Önce kendi evini temizle!* Opgehaald op 15 september 2007 van

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=5846998>

Hurriyet Online (2006). *Peçe yasağı önerisine Müslümanlardan protesto.* Opgehaald op

15 september 2007 van <http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=5532624>

Hurriyet Online (2007). *Tutarlı dış politika.* Opgehaald op 15 september 2007 van

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=5972934>

Jamieson, K. (1992). *Dirty politics*. New York: Oxford University Press.

Kerlinger, F.N. (1986). *Foundations of Behavioral Research*. New York: Holt, Rinehart & Winston.

Kleinnijenhuis, J. (2002). *Meedevindende media*. Volkskrant.

Kousis, S. & McCombs, M. (2003). Agenda Setting Study: Agenda Setting effects and Strength. *MT Journal*, 142, 145-150.

Lang, K. & G.E. Lang (1959). *The mass media and voting*. In E. Burdick & A.J. Brodbeck (red.), *American voting behavior* (p.217-235). Glencoe: Free Press.

McCombs, M. (2002). *The Agenda-Setting Role of the Mass Media in the Shaping of Public Opinion*. Opgehaald op 14 juni 2007 van <http://sticerd.lse.ac.uk/dps/extra/McCombs.pdf>

McCombs, M. & Shaw, D. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*. 36, pp. 176-187.

Landis, J.R. & Koch, G.G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical Data. *Biometrics*, 33 (March), 159-174.

Merten, K. (1996). Reactivity in Content Analysis. *Communications*, 21, 65-76.

Neuman, W.R., Just, M.R., & Crigler, A.N. (1992). *Common knowledge*. Chicago: University of Chicago Press.

Pers, De (2007). "Ik heb goede bedoelingen". Opgehaald op 30 mei 2007 van <http://depers.republisher.modernmedia.nl/1768/default.aspx?issueid=2122>

Pew Research Center (2005). *Views of Muslim-Americans Hold Steady After London Bombings*. Opgehaald op 7 juni 2007 van <http://people-press.org/reports/display.php3?ReportID=252>

- Phalet, K. & Ter Wal, J. (2004). *Moslim in Nederland. De Publieke discussie over de islam in Nederland: Een analyse van artikelen in de Volkskrant 1998-2002*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Potter, W.J. & Levine-Donnerstein, D. (1999). Rethinking Validity and Reliability in Content Analysis. *Journal of Applied Communication Research*, 27, 258-284.
- Protest, D. & McCombs, M. (1991). *Agenda setting: readings on media, public opinion, and policymaking*. Hillsdale, NJ: Lawrence Earlbaum, 1991.
- Semetko, H.A. & Valkenburg, P.M. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. *Journal of Communication*, Spring 2000, 93-109.
- Severin, W. J. & James Tankard, W. (1992). *Communication Theories: Origins Methods and Uses in the Mass Media*. London: Longman Group Limited.
- Sibon, S. (2005). *Berichtgeving over allochtonen en criminaliteit: Onderzoek naar de mate waarin krantenartikelen uit het Algemeen Dagblad, NRC Handelsblad, De Telegraaf en de Volkskrant een representatief beeld geven van Antillianen, Marokkanen, Surinamers en Turken die in aanraking komen met criminaliteit in vergelijking met Nederlanders*. Enschede: Scriptie Universiteit Twente.
- Spinoza, B. (1670). *Theologisch-politiek traktaat*, voor het eerst uitgegeven in Hamburg 1670, geciteerd wordt de tweede druk van de Nederlandse vertaling uitgegeven door de Wereldbibliotheek, Amsterdam: Wereldbibliotheek 2002.
- Stokkom, B.A.M van (2007). Negatieve beeldvorming over moslims. *Justitiele verkenningen*, 33(1), 50-69.
- Sun Online (2006). *Holland bans burkas and veils*. Opgehaald op 25 september 2007 van <http://www.thesun.co.uk/sol/homepage/news/article71779.ece>
- Swanborn, P.G. & Rademaker, L. (1982). *Sociologische grondbeginselen*. Utrecht: Het Spectrum.

- Telegraaf (2007). *Bot betreurt uitspraken Wilders over profeet*. Opgehaald op 3 juli 2007 van http://www.telegraaf.nl/binnenland/58880711/Bot_betreurt_uitspraken_Wilders_over_profeet.html
- Times Online (2007). *Aer Lingus faces EU rejection on Atlantic deal*. Opgehaald op 20 september 2007 van <http://business.timesonline.co.uk/tol/business/article641347.ece>
- Times Online (2006). *Anger over Srebrenica medals*. Opgehaald op 20 september 2007 van <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/europe/article661062.ece>
- Times Online (2006). *Burqa ban splits Holland*. Opgehaald op 20 september 2007 van <http://www.timesonline.co.uk/article/0,,2089-2459993,00.html>
- Times Online (2006). *Climate of chaos drives voters to extremes*. Opgehaald op 20 september 2007 van <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/europe/article649326.ece>
- Times Online (2007). *Dutch declare amnesty for 30,000*. Opgehaald op 20 september 2007 van <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/europe/article1929266.ece>
- Times Online (2006). *Immigration hawk's wings clipped over her defiance*. Opgehaald op 20 september 2007 van http://www.timesonline.co.uk/tol/sport/football/european_football/article753733.ece
- Times Online (2006). *Liberal Holland hits the cultural panic button*. Opgehaald op 20 september 2007 van <http://www.timesonline.co.uk/article/0,,2092-2459781,00.html>
- Times Online (2007). *Serb war-crimes arrest puts EU talks back on the agenda*. Opgehaald op 20 september 2007 van <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/europe/article1873505.ece>
- Times Online (2007). *Troops 'denied air back-up'*. Opgehaald op 20 september 2007 van <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/europe/article1878466.ece>

Times Online (2007). *Q&A: the EU reform treaty*. Opgehaald op 20 september 2007 van <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/europe/article1967539.ece>

Trouw (2003). *Hirsi Ali: Mohammed is een perverse tiran*. Opgehaald op 3 juli 2007 van [http://www.trouw.nl/archief/article364826.ece/Hirsi Ali Mohammed is een perverse tiran](http://www.trouw.nl/archief/article364826.ece/Hirsi%20Ali%20Mohammed%20is%20een%20perverse%20tiran)

Valkenburg, P.M., Semetko, H.A. & Vreese, C.H. de (1999). The effects of news frames on readers' thoughts and recall. *Communication Research*, 26 (5), 550-569.

Volkskrant (2007). *Wilders: verbied de Koran, ook in moskee*. Opgehaald op 4 juli 2007 van [http://www.volkskrant.nl/binnenland/article451302.ece/Wilders verbied de Koran, ook in moskee](http://www.volkskrant.nl/binnenland/article451302.ece/Wilders%20verbied%20de%20Koran,%20ook%20in%20moskee)

Volkskrant (2007). *Vogelaar noemt uitspraak Wilders 'schadelijk'*. Opgehaald op 1 juli 2007 van <http://www.volkskrant.nl/binnenland/article451457.ece>

Vreese, C.H de (2003). *Framing Europe, Television news and European Integration*. Universiteit van Amsterdam, Aksant, 2003

Wester, F. (1995). Inhoudsanalyse als systematisch-kwantificerende werkwijze. In: Huttner, JM., Renckstorf, K & Wester, F. (Eds), *Onderzoekstypen in de communicatiewetenschap* (p.134-162). Alphen aan de Rijn: Kluwer.

Yaysat.com.tr (2007). *Yaysat Yayın Satış Pazarlama ve Dağıtım*. Opgehaald op 1 augustus 2007 van http://www.yaysat.com.tr/yaysat/organizasyon/bayiler_direktorlugu.asp

Zaman Online (2007). *Avrupa vatandaşlık sınavında*. Opgehaald op 7 september 2007 van <http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=511572&keyfield=41767275706120766174616E6461C59F6CC4B16B2073C4B16E6176C4B16E6461>

Zaman Online (2007). *Balkenende'nin açıklaması Müslümanları rahatlattı*. Opgehaald op

7 september 2007 van

<http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=586242&keyfield=42616C6B656E656E6465276E696E2061C3A7C4B16B6C616D6173C4B1204DC3BC736CC3BC6D616E6C6172C4B12072616861746C617474C4B1>

Zaman Online (2007). *Batılı kimlik İslam'sız olamaz mı?* Opgehaald op 7 september 2007 van

<http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=510771&keyfield=426174C4B16CC4B1206B696D6C696B20C4B0736C616D2773C4B17A206F6C616D617A206DC4B13F>

Zaman Online (2007). *Ermeni mezalimi fotoğraflarla anlatıldı.* Opgehaald op 7 september van 2007

<http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=507263&keyfield=45726D656E69206D657A616C696D6920666F746FC49F7261666C61726C6120616E6C6174C4B16C64C4B1>

Zaman Online (2007). *Hollandalı bakanın Müslümanlar'ı rencide ettiği iddia edildi.*

Opgehaald op 7 september 2007 van

<http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=489701&keyfield=486F6C6C616E64616CC4B12062616B616EC4B16E204DC3BC736CC3BC6D616E6C617227C4B12072656E636964652065747469C49F69206964646961206564696C6469>

Zaman Online (2007). *Hollandalı siyasi: Hz. Muhammed şiddet adamıydı.* Opgehaald op 7 september 2007 van

<http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=507601&keyfield=4D7568616D6D656420C59F6964646574206164616DC4B17964C4B1>

Zaman Online (2007). *Mısır, Hollanda'daki çirkin öneriyi kınadı.* Opgehaald op 7 september 2007 van

<http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=574273&keyfield=6369726B696E20C3B66E6572697969206BC4B16E6164C4B1>

Zaman Online (2006). *Müslümanlar burka yasağına tepkili.* Opgehaald op 7 september 2007 van

<http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=456925&keyfield=4DC3BC736CC3BC6D616E6C6172206275726B612079617361C49FC4B16E61207465706B696C69>

Zaman Online (2006). *'Soykırım' dayatması okullara da sıçradı*. Opgehaald op 7

september 2007 van

<http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=434740&keyfield=27536F796BC4B172C4B16D272064617961746D6173C4B1206F6B756C6C6172612064612073C4B1C3A7726164C4B12E20>

Zaman Online (2007). *'Soykırım' Avrupa Türklüğünün önünü kesiyor*. Opgehaald op 7

september 2007 van <http://zaman.com.tr/yazar.do?yazino=433620>

Zaman Online (2007). TESUD: *Oyakbank'tan paralarımızı çekeceğiz*. Opgehaald op 7

september 207 van

<http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=557660&keyfield=54455355443A204F79616B62616E6B2774616E20706172616C6172C4B16DC4B17AC4B120C3A7656B656365C49F697A>

Zaman Online (2007). *Türkiye'nin reddettiği zehir gemisindeki asbest miktarı 77 ton*

olarak açıklandı. Opgehaald op 7 september 2007 van

<http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=482251&keyfield=617362657374206D696B74617269>

Zaman Online (2006). *Utanc madalyaya internette tepki yağıyor*. Opgehaald op 7

september 2007 van

<http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=468177&keyfield=275574616E63206D6164616C7961796120696E7465726E65747465207465706B69207961C49FC4B1796F7220>

Zaman Online (2007). *Wilders'in gensoru çıkışı siyasileri kızdırdı*. Opgehaald op 7

september 2007 van

<http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=586242&keyfield=42616C6B656E656E6465276E696E2061C3A7C4B16B6C616D6173C4B1204DC3BC736CC3BC6D616E6C6172C4B12072616861746C617474C4B1>

Bijlage A – Screenshots Officiële websites van de Turkse en Britse dagbladen

Britse media

THE SUN ONLINE

Stap 1) Open www.thesun.co.uk

Stap 2) Aan de rechterkant heb je een zoekvakje. Type de volgende zoekcombinatie in: **netherland* dutch holland**. Gebruik geen komma's tussen de zoektermen. Op deze manier zoekt deze zoekmachine alle combinaties tegelijk.

Stap 3) Vink het vakje 'The Sun' naast het zoekvakje en klik op 'GO'.

Nu kun je je zoekopdracht verfijnen door de periode van de zoekopdracht te bepalen en te zoeken in de gewenste categorieën.

THE TIMES ONLINE

Stap 1) Open www.timesonline.co.uk

Stap 2) Aan de rechterkant heb je een zoekvakje. Type in een van **de onderstaande zoekcombinaties** in. Gebruik wel komma's tussen de zoektermen

Stap 3) Klik op 'Search'

Nu kun je je zoekopdracht verfijnen door de periode van de zoekopdracht te bepalen en de gewenste categorieën te selecteren.

De combinaties voor deze zoekopdracht zijn:

netherlands, holland, dutch

netherlands, holland, dutch
netherlands, holland, dutch
netherlands, holland, dutch
netherlands, holland, dutch

netherlands, holland, dutch
dutch, netherlands, holland, dutch
netherlands, holland, dutch
netherlands, holland, dutch
netherlands, holland, dutch
netherlands, holland, dutch

netherlands, holland, dutch
netherlands, holland, dutch
netherlands, holland, dutch
netherlands, holland, dutch

ZAMAN ONLINE

Step
1)

Open www.zaman.com.tr

Step 2) Ga naar het vakje 'Arşivde ara' en type een van **de onderstaande zoekcombinaties** in het zoekvakje. Gebruik geen komma's tussen de zoektermen.

Step 3) klik op 'Arşivde ara'

Nu kun je je zoekopdracht verfijnen door de periode van de zoekopdracht te bepalen en te zoeken in de gewenste categorieën.

De combinaties voor deze zoekopdracht zijn:

hollanda hollandali holladaca

hollanda hollandali -hollandaca

hollanda -hollandali holladaca

-hollanda hollandali holladaca

hollanda -hollandali -hollandaca

-hollanda hollandali -hollandaca

-hollanda -hollandali holladaca

HURRIYET ONLINE

Step 1) Open www.hurriyet.com.tr

Step 2) Klik op de button 'Arşiv' en type **holland*** in. Zo zullen alle relevante zoektermen (hollandali, hollanda, holladaca) gevonden worden.

Step 3) klik op 'ara'

Nu kun je je zoekopdracht verfijnen door de periode van de zoekopdracht te bepalen en te zoeken in de gewenste categorieën.

Bijlage B – Top 100 Turkse en Britse Websites Alexa.com Tweede Kwartaal 2007

Top Sites Turkije

1. Google Turkey
2. MSN.com
3. Live.com
4. YouTube
5. Google.com
6. Mynet.com
7. **Milliyet.com.tr**
8. Yahoo.com
9. **Hurriyet.com.tr**
10. Rapidshare.com
11. Yonja.com
12. Ekolay.net
13. Haber7.com
14. Haberturk.com
15. Gittigidiyor.com
16. **Sabah.com.tr**
17. Internethaber.com
18. microsoft.com
19. wikipedia.org
20. Oyunlar1.com
21. sahibinden.com
22. kraloyun.com
23. blogger.com
24. travian.com.tr
25. blogcu.com
26. meb.gov.tr
27. hepsiburada.com
28. **zaman.com.tr**
29. r10.net
30. ntvmsnbc.com
31. imageshack.us
32. izlesene.com
33. araba.com
34. oynasana.com
35. sourtimes.org
36. perfspot.com
37. Kariyer.net
38. Memurlar.net
39. terbiyesiz.net
40. Garanti.com.tr
41. myspace.com
42. youporn.com
43. garantiarkadas.com
44. sporx.com
45. extremetracking.com
46. fotomac.com.tr
47. **vatanim.com.tr**
48. donanimhaber.com
49. siberalem.com
50. passport.net
51. imagevenue.com
52. inndir.com
53. googlesyndication.com
54. azbuz.com
55. superonline.com
56. megaupload.com
57. seslisozluk.com
58. aksam.com.tr
59. kahkaha.com
60. imdb.com
61. radikal.com.tr
62. ttinet.net.tr
63. Istanbul.net
64. gayet.net
65. turkcell.com.tr
66. mynet.com

67. ssk.gov.tr
68. haber3.com
69. osym.gov.tr
70. komikler.com
71. wordpress.com
72. kalbimde.com
73. 89.com
74. frmtr.com
75. akbank.com
76. antoloji.com
77. kanald.com.tr
78. antu.com
79. hackhell.com
80. zargan.com
81. fenerbahce.org
82. itiraf.com
83. **yenisafak.com.tr**
84. haberler.com
85. hurriyetemlak.com
86. ysk.gov.tr
87. isbank.gov.tr
88. divxplanet.com
89. aktifhaber.com
90. gazeteoku.com
91. mackolik.com
92. ykb.com
93. rapidshare.de
94. hi5.com
95. yenibiris.com
96. bildirgec.org
97. bitefight
98. klansavaslari.net
99. anim.net
100. cnntrk.com

Top Sites GB

1. Google UK
2. Yahoo
3. MSN Microsoft Network
4. Google.com
5. Ebay UK
6. BBC Newsline Ticker
7. Myspace
8. Thefacebook
9. YouTube
10. Windows Live
11. Bebo.com
12. Wikipedia
13. Amazon.co.uk
14. Blogger.com
15. Microsoft.com
16. Imdb.com
17. Flickr.com
18. Orange.co.uk
19. rightmove.co.uk
20. ebay.com
21. autotrader.co.uk
22. gumtree.com
23. amazon.com
24. multimap.com
25. megaupload.com
26. tiscali.co.uk
27. passport.net
28. virginmedia.com
29. dig.com
30. **guardian.co.uk**
31. msn.co.uk
32. digitalpoint.com
33. digitalpoint.com
34. sky.com

35. statounter.com
36. skysports.com
37. rapidshare.com
38. orkut.com
39. channel 4
40. faceparty.com
41. photobucket.com
42. ask.com
43. argos.co.uk
44. HSBC.co.uk
45. Hi5.com
46. apple.com
47. aol.com
48. linkedin.com
49. play.com
50. livejournal.com
51. **The Sun**
52. Tv-links.co.uk
53. wordpress.com
54. Barclays Bank.co.uk
55. tesco.com
56. about.com
57. dailymotion.com
58. powerapple.com
59. adobe.com
60. yell.com
61. IStockPhoto.com
62. Royal Mail
63. Adult Friend finder
64. royalmail.com
65. **Times Online**
66. Lloyds TSB
67. Ebuyur.com
68. thebestof.co.uk
69. aol.uk
70. 6park.com
71. Imageshack
72. Natwest.com
73. Typepad
74. Invisionfree.com
75. SourceForge.net
76. Streetmap
77. The Register.co.uk
78. digitalspy.co.uk
79. premiumtv.co.uk
80. imagevenue.com
81. dell.com
82. nationalrail.co.uk
83. lastminute.com
84. moneysavingexpert.com
85. Jobcentreplus.gov.uk
86. ocio.us
87. **telegraph.co.uk**
88. torrentspy.com
89. stumbleupon.com
90. technorati.com
91. go.com
92. webmasterworld.com
93. deviantart.com
94. theaa.com
95. miniova.org
96. alluc.org
97. expedia.co.uk
98. download.com
99. aweber.com
100. w3.org

Bijlage C - About the Alexa Traffic Rankings

A listing of all sites on the Web, sorted by traffic...

Alexa computes traffic rankings by analyzing the Web usage of millions of Alexa Toolbar users. The information is sorted, sifted, anonymized, counted, and computed, until, finally, we get the traffic rankings shown in the Alexa service. The process is relatively complex, but if you have a need to know, please read on.

What is Traffic Rank?

The traffic rank is based on three months of aggregated historical traffic data from millions of Alexa Toolbar users and is a combined measure of page views and users (reach). As a first step, Alexa computes the reach and number of page views for all sites on the Web on a daily basis. The main Alexa traffic rank is based on the geometric mean of these two quantities averaged over time (so that the rank of a site reflects both the number of users who visit that site as well as the number of pages on the site viewed by those users). The three-month change is determined by comparing the site's current rank with its rank from three months ago. For example, on July 1, the three-month change would show the difference between the rank based on traffic during the first quarter of the year and the rank based on traffic during the second quarter.

What are sites and Web hosts?

Traffic is computed for sites, which are typically defined at the domain level. For example, the Web hosts `www.msn.com`, `carpoint.msn.com` and `slate.msn.com` are all treated as part of the same site, because they all reside on the same domain, `msn.com`. An exception is blogs or personal home pages, which are treated separately if they can be automatically identified as such from the URLs in question. Also, sites which are found to be serving the "same" content are generally counted together as the same site.

What is Reach?

Reach measures the number of users. Reach is typically expressed as the percentage of all Internet users who visit a given site. So, for example, if a site like `yahoo.com` has a reach of 28%, this means that of all global Internet users measured by Alexa, 28% of them visit `yahoo.com`. Alexa's one-week and three-month average reach are measures of daily reach, averaged over the specified time period. The three-month change is determined by comparing a site's current reach with its values from three months ago.

What are Page Views?

Page views measure the number of pages viewed by Alexa Toolbar users. Multiple page views of the same page made by the same user on the same day are counted only once. The page views per user numbers are the average numbers of unique pages viewed per user per day by the users visiting the site. The three-month change is determined by comparing a site's current page view numbers with those from three month ago.

www.Alexa.com

Bijlage D - Codeerinstructie

A. Aanleiding

Al meer dan een half decennium lijkt zowel de politieke als de maatschappelijke rustige sfeer in Nederland verstoord te zijn. De normen en waarden van Nederland lijken te moeten boeten onder de gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden na 11 september 2001. Zo werd Nederland één van de Europese landen die langzamerhand begon te tornen aan haar milde immigratie- en integratiepolitiek. De populistische politiek van Pim Fortuyn, de film Submission en als gevolg daarvan de moord op Theo van Gogh, de verhardende immigratie- en integratiepolitiek van Rita Verdonk en de dreigementen aan Ayaan Hirsi Ali, Geert Wilders en Ehsan Jami als resultaat van hun kritische uitspraken over de islam lijken allemaal in deze atmosfeer van een onrustig politieke en maatschappelijk klimaat te passen.

Deze maatschappelijke en politieke gebeurtenissen vernemen we dankzij de media. De informatie die we van de media krijgen is bijna ons enige contact met de politieke gebeurtenissen in het land. We hoeven niet bij de gebeurtenis aanwezig te zijn om erover te kunnen praten en te oordelen. De media brengen het nieuws naar buiten, en wij krijgen de mogelijkheid om erover te praten. Dat de media invloed kunnen hebben op hetgeen mensen over praten is al bekend dankzij de agendasetting theorie. Media beïnvloeden dan niet alleen de publieke agenda, maar ook de politieke agenda. Daar waarover het meest in de media wordt bericht, praat het publiek vaak over, en daar kan ook de politiek over gaan discussiëren.

Ook de mensen in het buitenland krijgen de maatschappelijke en politieke gebeurtenissen in Nederland dankzij de media te weten. Ook voor hen is de informatie die zij via de media krijgen het enige contact met de gebeurtenissen in Nederland. De informatie die wij over de Nederlandse politiek in Nederland krijgen, is ons bekend. Maar hoe is de beeldvorming over de Nederlandse politiek in het buitenland? Dit is de aanleiding voor dit onderzoek. In dit onderzoek is de Nederlandse politiek in de Turkse en Britse media in kaart gebracht waarbij in het bijzonder gekeken is naar de politiek van Geert Wilders in de periode oktober 2006 tot en met 30 september 2007.

B. Doelstelling Onderzoek

De centrale hoofd- en deelvragen van dit onderzoek luiden als volgt:

Wat is de beeldvorming van de Nederlandse politiek in de buitenlandse media en wat is de bijdrage van Geert Wilders op deze beeldvorming?

- Wat is **de toonzetting** van de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen?

- Wat is **het oordeel** over de normen en waarden van de Nederlandse politiek in de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen?
- Welke **issues** komen er in de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen naar voren?
- Welke **frames** worden gebruikt bij de berichtgeving over de Nederlandse politiek op de websites van de Britse/Turkse dagbladen?
- In welke **mate** gaat de berichtgeving op de websites van de Britse/Turkse dagbladen over Geert Wilders?
- Wat is **het verschil tussen de toonzetting** van de berichtgeving over de Nederlandse politiek inclusief de berichtgeving over Wilders en de toonzetting van de berichtgeving over de Nederlandse politiek exclusief de berichtgeving over Wilders?
- Wat is **het aandeel** van de berichtgeving over Geert Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen in vergelijking met andere lijsttrekkers?
- Wat is **de toonzetting** van de berichtgeving over Geert Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen in vergelijking met andere lijsttrekkers.
- Welke **issues** komen er in de berichtgeving over Geert Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen naar voren in vergelijking met andere lijsttrekkers?
- Welke **frames** worden gebruikt bij de berichtgeving over Wilders op de websites van de Britse/Turkse dagbladen in vergelijking met andere lijsttrekkers?

C. Bronnen:

Officiële websites van Britse en Turkse Dagbladen:

Signatuur	Groot-Brittannië	Turkije
Populair	The Sun Online	Hurriyet Online
Kwaliteit	Times Online	Zaman Online

(1) Basisgegevens

- **Publicatiedatum:** de datum van de publicatie van het artikel.
- **Mediatitel:** titel waarin de publicatie verschenen is.
- **Soort artikel:** artikelen kunnen in verschillende formats geschreven worden. De meest voorkomende formats zijn nieuws en analyse.

Analyse	Artikelen met achtergronden en interpretaties, waarin het waarom centraal staat. Vaak langere artikelen, met context.
Column	Puntig stukje waarin hoofdzakelijk een mening wordt verkondigd, meestal door vaste columnist (Van het Hek etc.).
Divers	
Erratum	Correctie op eerdere foutieve berichtgeving
Hoofdcommentaar	Een column door de hoofdredacteur
ingezonden brief	Door lezers/burgers
Interview	Interview met betrokkenen, deskundigen of 'mensen op straat' (meer dan enkele quotes)
Nieuws	Artikelen waarin het wie, wat, waar, wanneer, hoe centraal staat. Feitelijk artikel.
Opiniestuk	Ingezonden mening van deskundigen, vaak verbonden aan een Universiteit, bedrijf of andere organisatie
Persbericht	
Prent	

- **Schrijver:** als er een schrijver wordt genoemd: de schrijver van het artikel coderen. Als de schrijver onbekend is, 'redacteur' invullen. Bij schrijvers van ingezonden brieven de schrijver als "lezer" invullen. En bij opiniestukken waarin wetenschappers/deskundigen naar voren komen "redacteur" invullen.
- **Titel (en ondertitel):** de kop van het artikel. Heeft het artikel geen kop dan de eerste regel.
- **Opmerkingen:** Hier geef je aanvullende informatie over het artikel en kunnen representatieve citaten uit het artikel worden weergegeven. Uit de opmerkingen moet blijken waar het artikel over gaat. Artikelen met hetzelfde onderwerp met hetzelfde woord beginnen.
- **Codeur:** voornaam van codeur.

(2) Competitor - Nederlandse Politiek: in dit onderzoek is de competitor altijd de Nederlandse politiek, dit betekent dat bij de codering er altijd gekeken moet worden naar het stuk in het artikel dat over de Nederlandse politiek gaat. Onder de Nederlandse politiek verstaan we alle politieke personen, groepen, uitspraken en issues die gerelateerd zijn aan de Nederlandse

politiek. Achterin deze codeerinstructie is de definitie van de Nederlandse politiek uitgebreid uiteengezet.

- **Aandeel:** Het aandeel van de Nederlandse politiek in het artikel.

Klein	< 1/3 van het artikel gaat over de Nederlandse politiek
Middel	1/3 - 2/3 van het artikel gaat over de Nederlandse politiek
Groot	> 2/3 van stuk van het artikel gaat over de Nederlandse politiek

De Nederlandse politiek in de (sub)kop van het artikel telt even zwaar als drie keer de Nederlandse politiek in de rest van het artikel. De Nederlandse politiek in de lead van het artikel telt even zwaar als twee keer de Nederlandse politiek in de rest van het artikel. Dit omdat de kop en lead als eerste worden gelezen. Bovendien is het zo dat lezers vaak alleen kop en lead lezen.

- **Inhoud:** Komt de competitor gunstig, neutraal of ongunstig over Om de toonzetting van de berichtgeving te bepalen zijn in dit onderzoek twee pijlers gebruikt. Ten eerste bepaald de schrijver de toonzetting van de berichtgeving aan de hand van de woorden die een negatieve of positieve lading hebben. Daarnaast is de toonzetting ook afhankelijk van de steun/kritiek die gegeven wordt door actoren in de tekst. In het eerste geval geeft de schrijver als het ware steun/kritiek op de Nederlandse politiek en in het tweede geval geven actoren in de tekst steun/kritiek op de Nederlandse politiek. Ook in de tweede geval is de invloed van de schrijver groot want hij bepaald eenmaal wie er in het bericht aan het woord komt. Aan de hand hiervan zijn de volgende regels opgesteld voor het bepalen van de toonzetting:

Inhoud	Toonzetting
Kritiek + neutrale toonzetting door schrijver	ongunstig
Kritiek + gunstige toonzetting door schrijver	neutraal
Kritiek + ongunstige toonzetting door schrijver	ongunstig
Steun + neutrale toonzetting door schrijver	gunstig
Steun + gunstige toonzetting door schrijver	gunstig
Steun + ongunstige toonzetting door schrijver	neutraal
Kritiek + steun + neutrale toonzetting door schrijver	neutraal
Kritiek + steun + gunstige toonzetting door schrijver	gunstig
Kritiek + steun + ongunstige toonzetting door schrijver	ongunstig
Neutrale toonzetting	neutraal

Gunstige toonzetting	gunstig
Ongunstige toonzetting	ongunstig
Kritiek + steun, maar kritiek overheerst	licht ongunstig
Kritiek + steun, maar steun overheerst	licht gunstig
Wanneer er in het artikel meerdere keren kritiek en steun is gegeven en is er sprake van een gunstige/ongunstige toonzetting, dan bereken je deze aan de hand van plus en minnetjes.	toonsetting aan de hand van plusjes en minnetjes

- **Oordeel:** Hiermee trachten we te meten in hoeverre de Nederlandse politiek streng of mild naar voren komt. Deze beoordeling over de Nederlandse politiek wordt gemaakt aan de volgende Nederlandse waarden:
 - vrijheid van meningsuiting
 - vrijheid van onderwijs
 - gelijkheid
 - gelijke behandeling
 - gelijkwaardige behandeling
 - gelijke rechten en plichten voor mannen en vrouwen
 - geen discriminatie
 - democratie
 - democratische gezindheid
 - tolerantie
 - respect voor de rechten van de mens
 - vrijheid van godsdienst

Wanneer er in het artikel aan wordt gegeven dat Nederlandse politiek zich niet voldoet aan een of meer van de bovengenoemde waarden, wordt de oordeel over de waarden van Nederlandse politiek als streng gecodeerd. Wanneer er andersom wordt aangegeven dat de Nederlandse politiek zich goed voldoet aan een of meer van deze waarden, wordt het oordeel over de waarden van de Nederlandse politiek als mild gecodeerd. In artikelen waarin er geen sprake is van beide wordt het oordeel als neutraal gecodeerd.

Keywords: De schrijver gebruikt soms keywords. Deze keywords zijn handig om de toonzetting of oordeel van de inhoud in het artikel te bepalen. Zo kan een keyword "racistisch beleid" iets zeggen over het oordeel. Wanneer de schrijver deze keywords gebruikt, codeer ze.

(3) Nederlandse Politicus: alle Nederlandse politieke figuren die in het artikel de Nederlandse politiek representeren worden gecodeerd, kijk voor de zekerheid naar de definitie "Nederlandse politicus" op de laatste bladzijde van de codeerinstructie.

- **1^e vermelding** Waar wordt de Nederlandse politicus het eerst vermeldt? Kop, lead, rest of passing?

Kop: politicus vermeldt in kop of subkop

Lead: politicus vermeldt in lead van het bericht, de lead staat soms vetgedrukt of apart van de rest van het artikel, als er geen duidelijke lead is, dan gelden de eerste twee zinnen van het artikel als lead.

Rest: politicus wordt later in het artikel genoemd

Passing: politicus wordt een keer slechts zijdelings vermeld, het artikel heeft verder niets met de politicus of de activiteiten/uitspraken van deze politicus te maken.

- **Aandeel:** Het aandeel van de Nederlandse politici **in het artikel**.

Klein	< 1/3 van het artikel gaat over de Nederlandse politicus.
Middel	1/3 – 2/3 van het artikel gaat over de Nederlandse politicus.
Groot	> 2/3 van stuk van het artikel gaat over de Nederlandse politicus.

De Nederlandse politicus in de (sub)kop van het artikel telt even zwaar als drie keer de Nederlandse politicus in de rest van het artikel. De Nederlandse politicus in de lead van het artikel telt even zwaar als twee keer de Nederlandse politicus in de rest van het artikel. Dit omdat de kop en lead als eerste worden gelezen. Bovendien is het zo dat lezers vaak alleen kop en lead lezen

- **Inhoud:** Komt de politicus gunstig, neutraal of ongunstig over? (gebruik de vuistregels die bij de toonzetting van de competitor wordt gebruikt)
- **Opmerkingen:** Vertel kort hoe de politicus naar voren komt.
- **Quote:** vink het vakje aan als er een quote van de politicus is weergegeven in het artikel

(4) Issues

Welke issues komen aan bod? Kies uit de onderstaande issuelijst. Er kunnen meer dan 1 issue in een artikel naar voren komen. De issues kunnen gedurende codering worden uitgebreid worden.

verkiezingen 2006
Immigratie- en integratiebeleid
islambeleid
Verwerping EU grondwet
Afghanistan missie
Otopan
Srebrenica
Toetreding Turkije EU
Dubbel Paspoort
Irak Oorlog
ABN

- **Inhoud:** Komt het issue (in relatie met de competitor) gunstig, neutraal of ongunstig over? (gebruik de vuistregels die bij de toonzetting van de competitor wordt gebruikt)
- **Opmerkingen:** vertel kort hoe het issue naar voren komt.

(5) Frames

Welke frame is bij de berichtgeving over de Nederlandse politiek gebruikt? Voor het bepalen van de frames zal de onderstaande checklist van Semetko en Valkenburg (2000) gebruikt worden. Als er een of meer van de onderstaande vragen met ja worden beantwoord komt het frame wel voor in het artikel. Er kunnen meer dan 1 frame(s) in een artikel naar voren komen. Codeer alleen de framing van het stuk over de Nederlandse politiek in de tekst.

Conflict

- Het artikel geeft onenigheid tussen partijen/individuen/groepen/ landen weer.
- De partijen/individuen/groepen/ landen in het artikel verwijten elkaar.
- Het artikel geeft meerdere kanten van eenzelfde probleem/onderwerp weer.
- Het artikel spreekt over winnaars en verliezers.

Human Interest

- Het artikel geeft een menselijk voorbeeld bij "een menselijk gezicht" aan het onderwerp.
- Het artikel maakt gebruik van bijvoeglijke naamwoorden of persoonlijke kenschetsen die betrekking hebben op belediging, empathie, sympathie of medelijden.
- Het artikel legt nadruk op hoe het probleem/onderwerp individuen of groepen raakt.

• Het artikel duikt in het privéleven of de persoonlijke omstandigheden van de actoren. • Het artikel bevat visuele informatie die gevoelens van belediging, empathie, sympathie of medelijden kan opwekken. Zo ja, vergeet niet om de foto te coderen.
Responsibility • Het artikel suggereert dat (een onderdeel van) de overheid het probleem kan verzachten. • Het artikel suggereert dat (een onderdeel van) de overheid verantwoordelijk is voor het onderwerp/probleem. • Het artikel behandelt mogelijke oplossingen voor het probleem/onderwerp. • Het artikel veronderstelt dat het probleem dringend om actie vraagt.
Economic Consequences • Het artikel refereert aan financiële winst of verlies, recent of in de toekomst. • Kosten en investeringen worden behandeld in het artikel. • Het artikel bevat de economische gevolgen van het wel of niet vervolgen van de handelswijze.
Morality • Het artikel bevat sociale voorschriften over gewenst gedrag. • Het artikel bevat een moreel boodschap (presentatie van goed en slecht). • Het artikel refereert op moraal, God, of andere religieuze leiders en concepten/grondinstellingen.

- **Opmerkingen:** Leg uit hoe het frame naar voren komt.

(6) Foto

- **Foto:** vink het vakje aan als er een foto in het artikel is
- **Opmerkingen:** wat/wie staat er op de foto? Codeer eventueel het onderschrift.

Definitie Nederlandse politiek:

Nederlandse politiek: Een onderdeel van het openbaar bestuur.

In deze bijlage staat aangegeven wat in dit onderzoek wordt verstaan onder de "Nederlandse politiek".

Definitie Politiek

"Het politieke systeem in enge zin: kiezers, politieke partijen, volksvertegenwoordigers en gezagsdragers met politieke verantwoordelijkheid." (Bovens e.a., 2001)

De politieke partijen, volksvertegenwoordigers en gezagsdragers met politieke verantwoordelijkheid vallen onder de politieke apparaat van de overheidsorganisatie (Politieke Echelon).

Samenleving	Politieke Echelon		Ambtelijk Echelon
- Burgers - Bedrijven - Verenigingen - Actiegroepen - Kerken et cetera	Vertegenwoordigende organen: - Parlement - Provinciale staten - Gemeenteraad	Politieke gezagsdragers en bestuurscolleges: - Ministeries en staatssecretarissen (kabinet) - Commissaris der Koningin en gedeputeerden (=college van gedeputeerde staten) - Burgemeester en wethouders (college B&W)	Ambtenaren en ambtelijke diensten: - Rijk - Provincies - Gemeenten - Zelfstandige bestuursorganen

Alle binnenlandse en buitenlandse politiek van de politieke partijen, volksvertegenwoordigers en gezagsdragers met politieke verantwoordelijkheid en alle Nederlandse politieke issues in relatie met deze organen en personen vallen onder de Nederlandse politiek. Voor de duidelijkheid is een lijst met voorbeelden hieronder weergegeven:

- **De Regering**

De regering in Nederland is belast met het bestuur ofwel de uitvoerende macht. De regering wordt gevormd door de Koning en de ministers, zo bepaalt art. 42 lid 1 Grondwet.

- **De Overheid en Staat**

De overheid is het hoogste gezag op een bepaald territorium of grondgebied (= soeverein gezag).

- **Het Kabinet**

Het Nederlandse kabinet draagt de naam van de regeringsleider, die premier of minister-president wordt genoemd (bijvoorbeeld: kabinet-Balkenende).

- **Het Parlement**

Een parlement vertegenwoordigt het volk en is een wetgevend lichaam. Het parlement controleert alles wat de regering doet en heeft uiteindelijk het laatste woord.

- **Nederlandse politieke partijen**

Een politieke partij is een vereniging of samenwerkingsband van (al dan niet) gelijkgezinden welke zich wil bezighouden met het (al dan niet parlementair) besturen en/of het verbeteren van de staatkundige grondslagen van een gegeven geografisch gebied.

- **Nederlandse Politicus**

Onder een Nederlandse politicus wordt een persoon verstaan die een ambt of functie in de Nederlandse politiek vervult.

- **Nederlandse Diplomaat**

Een Nederland diplomaat is iemand die aan diplomatie tussen twee landen doet.

- **Nederlandse Ambassadeur**

Een vertegenwoordiger van de regering van Nederland bij een ander land of internationale organisatie (zoals de NAVO of de Verenigde Naties). Formeel vertegenwoordigt een ambassadeur dan het staatshoofd.

- **Koningin van Nederland**

Het vrouwelijke staatshoofd van een koninkrijk. Alleen gevallen waarin de koningin Beatrix wordt genoemd worden meegenomen. Zo nemen we de artikelen over andere leden van de Koninklijke familie niet mee (Prins Bernard, Maxima e.d.)

- **Nederlandse kiezers**

- **Politiek bindend issue:** onderwerpen die te maken hebben met de belangen en/of belangenverschillen van individuen/groepen in een samenleving die -meestal op basis van onderhandelingen - op de verschillende bestuurlijke en maatschappelijke niveaus tot hun recht komen. Sommige issues hebben een bindend karakter voor alle leden van de samenleving op een bepaald grondgebied. Dit betekent dat de naleving ervan voor alle leden van deze samenleving gelden. Bijvoorbeeld: "immigratiebeleid" is een bindend beleid voor alle immigranten. Zo is het onderwerp "immigratie" op zich zelf in een artikel geen politiek issue. Deze wordt dus pas een politiek issue wanneer het bindend wordt voor leden. Zo is de EU-grondwet een issue die bindend zou zijn. De verwerping van de EU grondwet door Nederlandse kiezers is dus een relevant artikel. Ten eerste, omdat het om een politiek bindend issue gaat en ten tweede, omdat het om de Nederlandse kiezers gaat.

- **Nederlandse Verkiezingen**

- **Parlementaire enquêtes en onderzoeken** (dus niet onderzoeken en enquêtes van ambtelijke organen)
- **Nederland:** in sommige artikelen wordt het woord "Nederland" gebruikt als politieke vertegenwoordiger/macht. Bijvoorbeeld: "Nederland wil immigratiebeleid aanpassen." Neem deze artikelen ook mee.

Bijlage E – Citaten

Citaat 1

Holland bans burkas and veils

Immigration minister Rita Verdonk – dubbed Iron Rita for her tough stance on immigration – said: “We will act as soon as possible, banning burkas and other clothing that covers a person’s entire face in public places.” [...] The Muslim Council of Great Britain reacted with horror at the burka decision. Spokesman Inayat Bunglawala said: “One of the most wonderful things about living in Britain is freedom of association”.

The Sun Online, 18 november 2006

Citaat 2

Burqa ban splits Holland

Abdou Menebhi, the Moroccan-born director of Emcemo, a Dutch organization that helps immigrants to settle, warned that a “climate of discrimination” against Muslims in northern Europe was “breeding radicalism”. His comments reflect fears among Muslims that Holland, once one of the most welcoming nations for immigrants, is now at the forefront of a hardening of European attitudes.

Times Online, 19 november 2006

Citaat 3

Aer Lingus faces EU rejection on Atlantic deal

The European Union is likely to block plans by the Irish government to do a side deal with America to expand Aer Lingus’s transatlantic operations after a similar arrangement involving the Netherlands was found to violate EU law. Paolo Mengozzi, an advocate general of the European Court of Justice (ECJ), has said the Netherlands “failed to fulfill its obligations as a member state” by having bilateral talks with America.

Times Online, 19 november 2007

Citaat 4

Climate of chaos drives voters to extremes

A former Maoist party that has campaigned against the Dutch monarchy and membership of Nato emerged yesterday as the strongest performer in the Netherlands’ muddled general election that is worrying and confusing the rest of Europe. [...] The future Dutch Government is likely to be as vague. The Dutch election has confirmed a trend – Europe is losing its leaders.

Times Online, 25 november 2006

Citaat 5

Anger over Srebrenica medals

Zumra Sehiremovic, who lost her husband in the massacre, expressed astonishment at the awards. “My memories are still alive, memories of the hope and trust we had in Dutch soldiers,” she said. “Instead of the monument of shame, we see rewards in Holland for the soldiers serving the UN troops in Srebrenica.” Her anger was directed at Henk Kamp, the Dutch Defense Minister, who presented the insignia to some members of the 850-strong battalion on Monday at a military base in the northern city of Assen. [...] Report blames the Dutch Government and senior military officials for not stopping the massacre. Entire Dutch Cabinet resigns.

Times Online, 6 december 2006

Citaat 6

Serb war-crimes arrest puts EU talks back on the agenda

By coincidence, on the day that the tribunal in the Hague takes up Tolimir's case, another court in Netherlands will be presented with a lawsuit by Srebrenica victims blaming the Dutch Government and the United Nations for the massacre. [...] "In the past three years a strong case has built up against the Dutch State and the United Nations, who are held to be responsible for the fall of the enclave and the genocide that followed," said the Dutch legal company representing the victims, Van Diepen Van der Kroef.

Times Online, 2 juni 2007

Citaat 7

Troops 'denied air back-up'

Senior Dutch military commanders bypassed the United Nations chain of command to deny air support to their own troops defending the safe area of Srebrenica in 1995, lawyers representing victims of the massacre claimed as they began a court action against the Dutch state and the UN. [...] In 2002, the government resigned after a report on the massacre blamed politicians for setting troops an impossible task.

Times Online, 4 juni 2007

Citaat 8

'Soykırım' dayatması okullara da sıçradı

Hollanda'da, 22 Kasım'da yapılacak genel seçimler öncesinde, parti listelerinden çıkarılan Türk kökenli adaylara Hollandalı Türk öğrencilerin tepkisi artarak devam ediyor. Öğrenciler, protesto gösterisi düzenleyerek Türk kökenli adayların liste dışı bırakılmasına tepki gösterdi. Protesto gösterisi sırasında Hristiyan Demokratlar Birliği (CDA) sekreterine protesto mektubu verildi.[...] CDA sekreterine protesto mektubunu veren Güven Alkılıç, üç Türk kökenli adayın listelerden çıkarılmasının Türk toplumunu son derece olumsuz etkilediğini söyledi. Alkılıç, "Türk adayların görüşlerinden dolayı partilerinden atılmalarının demokrasi, düşünce ve ifade özgürlüğü ile bağdaşmadığını, siyasi partilerin Türk kökenli adayları listelerden çıkarmakla, Türk toplumunun düşünce ve ifade özgürlüğü yanında, demokrasiye de darbe vurdu.

(vertaling) "Genocide druk ook in scholen"

De verwijdering van de Turkse kandidaten uit de partijlijsten net voor de Kamerverkiezingen heeft veel kritiek veroorzaakt onder de Turkse studenten in Nederland. Tijdens een demonstratie hebben de studenten kritiek geuit op het besluit en tevens hebben ze een petitie geboden aan de secretaris van de CDA. [...]Güven Alkılıç, die petitie bij de CDA heeft ingeleverd, gaf aan dat deze gebeurtenis veel afkeer heeft veroorzaakt bij de Turkse gemeenschap in Nederland.. "Deze gebeurtenis heeft niets te maken met de democratie en de vrijheid van meningsuiting in dit land. De partijen die een dergelijke actie hebben genomen, schenden hiermee niet alleen de vrijheid van meningsuiting van de Turkse gemeenschap, maar ook de democratie, aldus Alkılıç.

Zaman Online, 12 oktober 2006

Citaat 9

Peçe yasağı önerisine Müslümanlardan protesto

Hollanda'da bir grup Müslüman kadın, parlamentonun önünde, peçenin yasaklanması önerisini protesto etti. Gösteriyi düzenleyen Ayşe Bayrak, AP ajansına yaptığı açıklamada, "Özgür bir ülkede yaşıyoruz. Hükümet bize dini açıdan neler yapacağımızı söyleyemez" dedi.

(vertaling) Protesten tegen boerkaverbod

Een groep moslimvrouwen in Nederland hebben voor het parlamentsgebouw het boerkaverbod geprotesteerd. De

organisator van de demonstratie, Ayse Bayrak, zei het volgende: "We leven in een vrij land. De regering mag niet bepalen hoe we onze geloof gaan belijden".

Hurriyet Online, 30 november 2006

Citaat 10

Hollanda seçimlerinin ardından

"Türkiye dışında çok seçim izledim. Hollanda'da önceki seçimleri de izlemiştim. Bizde de olsa, diye hayıflandıklarım vardı. Bunların en önemlisi, seçim öncesi televizyonda yapılan, artık geleneksel olan programdı. Öyle kuru propaganda ya da bağırış çağırış yapılan bir açık oturum değil. [...] Liderlerin bir diğerine karşı sözleri acımasızdı. Ama hakaret içermiyordu. Sonrasında ise bir diğerini olması gerektiği gibi kutluyorlardı. Seçimler sonrasında da aynısı oldu. Sosyalist lider Marijnissen'in başarısı, en büyük partinin lideri Balkenende tarafından bile açıkça kutlandı. Kısacası, yapılan, rakiplerin bir diğerine hakaret yağdırdıkları ya da yok saydıkları bir mücadele değildi."

(vertaling) Nederland na de verkiezingen

"Ik heb vele verkiezingen gevolgd in het buitenland. De afgelopen verkiezingen in Nederland heb ik ook gevolgd. Was het maar ook zo bij ons, dacht ik toen. Wat opvalt is dat het verkiezingsprogramma, dat als het ware een ritueel is geworden, tijdens elke verkiezing wordt uitgezonden. Het is geen situatie waarin er sprake was van geschreeuw en geruzie. [...] Tijdens het programma hadden de lijsttrekkers geen medelijden met elkaar waarbij wel sprake was van scherpe discussies maar absoluut geen vernederende opmerkingen. En aan het eind feliciteerden ze elkaar zoals het hoorde. Dit is ook na de verkiezingsresultaten gebeurd. De succesvolle uitslagen van Marijnissen werd door de grote partijleider Balkenende openlijk gefeliciteerd. Kortom, wat er gebeurde was niet een strijd waarin concurrerende lijsttrekkers elkaar vernederden en negeerden."

Hurriyet Online, 25 november 2006

Citaat 11

Utanc madalyaya internette tepki yaşıyor

Utanc madalyaya sanal ortamda da tepki yaşıyor. [...] Temmuz 1995'te Srebrenitsa'da görev yapan, kenti ve Boşnak sivilleri Sırlara teslim eden Hollandalı askerlere Hollanda Savunma Bakanlığı'nın madalya vermesine gösterilen tepkiler, dünyanın her yerinde artarak devam ediyor.

(vertaling) Schaamte-medaille krijgt protestregen op internet

De schaamte-medaille krijgt ook kritiek op het internet [...] De Nederlandse soldaten die in juli 1995 tijdens de Srebrenica missie de Bosnische burgers overleverden aan de Serviërs, kregen een medaille van de Ministerie van Defensie. Dit heeft wereldwijd tot veel kritiek geleid.

Zaman Online, 18 december 2006

Citaat 12

Türkiye'nin reddettiği zehir gemisindeki asbest miktarı 77 ton olarak açıklandı

Öte yandan ana muhalefetteki Sosyal Demokrat İşçi Partisi, Otapan konusundaki tutumu dolayısıyla hükümeti sert şekilde eleştirdi. Partinin çevre sorunları sözcüsü milletvekili Diederik Samsom, sorunun büyük ölçüde hükümetin tutumundan kaynaklandığını belirterek, son gelişmenin hükümetin bu olaya yaklaşımındaki ciddiyeti açıkça ortaya koyduğunu söyledi.

(vertaling) Het giftige schip Turkije had afgewezen bevatte 77 ton asbest

Aan de andere kant heeft de oppositie de houding van de regering omtrent de Otopan kwestie vel bekritiseerd. Woordvoerder Diederik Samson gaf aan dat het probleem een gevolg is van de houding van de Nederlandse regering en zo hebben de laatste ontwikkelingen laten zien hoe serieus de regering is geweest wat betreft deze kwestie.

Zaman Online - 3 januari 2007

Citaat 13

Ermeni mezalimi fotoğraflarla anlatıldı

Soykırım iddialarını ortaya atanların, ellerinde uluslararası kamuoyunu tatmin edici hiçbir belge bulunmamasına rağmen, 1982 yılından bu yana, başta Kıbrıs Rum Kesimi olmak üzere Rusya, Yunanistan, Belçika, İsviçre, Fransa, Kanada, Lübnan, Hollanda ve hatta Uruguay gibi ülkelerin meclis ve parlamentolarında soykırımın tanındığını açıklayan Yrd. Doç. Dr. Ahmet Toksoy, Türkiye'yi soykırımla suçlayan ülkelerin, geçmişte yaptığı bir çok insanlık suçu olduğunu belirtti.

(vertaling) Armeense onterechtheid is met foto's verteld

Landen zoals het Griekse Cyprus, Rusland, Griekenland, België, Zwitserland, Frankrijk, Canada, Libanon, Nederland en zelfs Uruguay hebben in hun eigen parlement de genocide erkend ondanks dat er geen enkel internationaal bewijs is, aldus Dr. Ahmet Toksoy. Deze landen die Turkije verwijten met een dergelijke genocide hebben hun eigen verleden vol met het schenden van mensenrechten.

Zaman Online, 28 februari 2007

Citaat 14

Tutarlı dış politika

Kendi boyutu, ABD'nin boyutunun çok altında olduğu halde ABD'nin Dışişleri Bakanı'na başka insanların da bulunduğu bir ortamda "yanlışını" söyleyebilmek için hem şahsiyetli, hem de tutarlı politika gütmek gerekir. Hollanda böyle yapıyor!

(vertaling) Zekere buitenlandse politiek

Een land dat vele malen kleiner is dan de Verenigde Staten, maar die de fouten tegen de Buitenlandse zaken van de VS durft te zeggen, zo hoort een stabiele zekere buitenlandse politiek te zijn. En dat heeft Nederland!

Hurriyet Online, 18 februari 2007

Citaat 15

Hollanda

Hollanda, genlerine sinmiş bir demokrasi ile yaşayan insanların, bilimin önderliğinde, geçmişle geleceği birlikte hazmettiği bir ülkedir. Anayasal monarşi rejimi ile yönetilen, parlementer demokrasinin monarkı (kraliçe) sadece devletin sembolü haline getirdiği bu ülkenin insanları demokrasi insan fitratının doğal bir parçasıymış gibi yaşıyorlar.

(vertaling) Nederland

Nederland is een land waarin de democratie geïntegreerd is in de genen van de mensen en de wetenschap voorop de toekomst en het verleden bij elkaar brengt. De Monarchie, de parlementaire democratie is het symbool van dit land die de democratie een meest logische onderdeel van de mensen heeft gemaakt.

Hurriyet Online, 21 februari 2007

Citaat 16

TESUD: Oyakbank'tan paralarımızı çekeceğiz

"Acımasız, sömürgeci-emperyalist politika ile zenginleşmiş ülkelerden birisidir. Srebrenica'da 8 bin Müslüman Bosnalı'nın soykırımında Sırlara yardımcı olmuştur. Türkiye'yi AB kapılarında bekletip saygınlığını zedeleme çabasıdır. [...] Türkiye'nin PKK ile mücadelesine destek vermemektedir. Hollanda'daki soydaşlarımızı dışlamaktadır."

(vertaling) TESUD: We zullen ons geld innemen van OYAK Bank

"Het land dat rijk is geworden mede dankzij de wrede koloniaalimperialistische politiek. Het land dat heeft bijgedragen aan de genocide van 8 duizend moslims in Srebrenica. Het land dat Turkije nog heel lang voor de poort van de EU wil laten wachten, en op deze manier het respect van het land wil schaden. [...] Het land dat de PKK steunt. Het land dat z'n eigen minderheden discrimineert."

Zaman Online, 29 juni 2007

Citaat 17

Mısır, Hollanda'daki çirkin öneriyi kınadı

Mısır, Hollanda'da aşırı sağ görüşleriyle tanınan Özgürlük Partisi'nin lideri Geert Wilders'in, Kur'an-ı Kerim'in satışı, ev ve camilerde bulundurulması ve okutulmasının yasaklanması yönündeki isteğini kınadı. Mısır Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Hüsam Zeki, yaptığı yazılı açıklamada, söz konusu isteğin, "Batılı liderlerin Müslümanlara karşı ırkçılığını ve İslam konusundaki cahilliklerini yansıttığını" belirtti.

(vertaling) Egypte verwijt het lelijke voorstel in Nederland

Egypte verwijt de uitspraken van de Nederlandse politicus Geert Wilders die verbod wil op het bezit en verkoop van de Koran. Deze Nederlandse politicus staat bekend met zijn extreem rechtse meningen in Nederland. De woordvoerder van de Egyptische Minister van Buitenlandse zaken, Husam Zeki, zei het volgende: "Het voorstel is een duidelijke aanwijzing van het racistisch gedrag en de onwetendheid van de Westerse politici omtrent de islam."

Zaman Online, 9 augustus 2007

Citaat 18

Kuran yasağı istedi

Hollanda'nın aşırı sağcı lideri Geert Wilders, yine İslam'a dil uzattı. Özgürlük Partisi'nin lideri Geert Wilders, Kuran'ı Nazi lideri Adolf Hitler'in "Mein Kampf" (Kavgam) kitabına benzetti. Daha önce Kuran'ın şiddet unsurlarından temizlenmesi için sansür isteyen Wilders, bu kez Kuran'ın satışının, ev ve camilerde bulundurulmasının yasaklanmasını talep etti. [...] Hollanda'daki Müslüman örgütlerinin çatı kuruluşu olan CMO'nun Başkanı Ayhan Tonca, "Tipik Wilders. Gülünç bir fikir. Şu aralar pek haber olacak şey yok o da yaratmak istiyor" dedi.

(vertaling) Hij wil een koranverbod

De extreem rechtse partijleider in Nederland steekt weer zijn tong uit naar de islam. De leider van de Partij van de Vrijheid vindt dat de Koran op "Mein Kampf" lijkt. Geert Wilders, die alvorens ook bepaalde stukken uit de Koran wilde censureren, wil dit keer verbod op het bezit (in huizen en moskeeën) en verkoop van de Koran. [...] De voorzitter van CMO in Nederland, Ayhan Tonca zei: "Typisch Wilders. Een lachwekkend idee. De laatste tijd is er weinig nieuws, hij wil weer opvallen".

Hurriyet Online, 9 augustus 2007

Citaat 19

Holland bans burkas and veils

Immigration minister Rita Verdonk – dubbed Iron Rita for her tough stance on immigration – said: “We will act as soon as possible, banning burkas and other clothing that covers a person’s entire face in public places.” [...] The Muslim Council of Great Britain reacted with horror at the burka decision. Spokesman Inayat Bunglawala said: “One of the most wonderful things about living in Britain is freedom of association”.

The Sun Online, 18 november 2006

Citaat 20

Burqa ban splits Holland

Abdou Menebhi, the Moroccan-born director of Emcemo, a Dutch organization that helps immigrants to settle, warned that a “climate of discrimination” against Muslims in northern Europe was “breeding radicalism”. His comments reflect fears among Muslims that Holland, once one of the most welcoming nations for immigrants, is now at the forefront of a hardening of European attitudes.

Times Online, 19 november 2006

Citaat 21

Liberal Holland hits the cultural panic button

The Dutch are backing out of multiculturalism after two high-profile murders. As Britain, too, gets jumpy about its social mix, Ian Buruma suggests a way out. [...] Until a few years ago the Dutch prided themselves on being the most tolerant, most progressive people on earth. If multiculturalism was going to work anywhere, it would be in Holland. That was the view, at any rate, of the intellectual elite which was by and large of a leftist disposition. [...] In Holland, as in France, too many rules and regulations, as well as a deep strain of racial discrimination, make it difficult for newcomers to find work. [...] Resentment of Muslim immigrants and the rejection, in Holland and France, of the European constitution were aspects of the same attack on multiculturalists, Eurocrats and the bien pensants metropolitans who ignored the common man. [...] The attempts now being made in Holland, as well as in Britain, to enforce conformity to a rather fuzzy idea of Britishness or Dutchness by banning burqas and other face veils, or making it mandatory to speak only Dutch in public places, or fretting about Bradford-born lads who cheer for the Pakistani cricket team, miss the point too. [...] The violent imposition of a revolutionary faith is, but it will only be contained only if mainstream Muslims feel accepted as fellow citizens. The single demand we should make on immigrants and their offspring is respect for the law, including laws that guarantee the right to free speech. This is not a surrender to the Islamist revolution. On the contrary, it is the only way to combat it.

Times Online, 19 november 2006

Citaat 22

Immigration hawk's wings clipped over her defiance

Rita Verdonk, the Netherlands’ controversial Immigration Minister, is set to be shunted aside this morning after triggering a constitutional crisis with her insistence that thousands of failed asylum-seekers should be deported. If the move goes through as expected today, it could mark the end of the hardline policies on immigrants championed by “Iron Rita”. [...] Mrs Verdonk has become synonymous with a much tougher Dutch attitude towards immigration after the murders of the far-right politician Pim Fortuyn and the film-maker Theo Van Gogh, a staunch critic of Islam. She recently pushed for a ban on veils and introduced mandatory citizenship tests for immigrants and detention of asylum-seekers while their applications are processed.

Times Online - 14 december 2006

Citaat 23

'Soykırım' dayatması okullara da sıçradı

Hollanda'da, 22 Kasım'da yapılacak genel seçimler öncesinde, parti listelerinden çıkarılan Türk kökenli adaylara Hollandalı Türk öğrencilerin tepkisi artarak devam ediyor. Öğrenciler, protesto gösterisi düzenleyerek Türk kökenli adayların liste dışı bırakılmasına tepki gösterdi. Protesto gösterisi sırasında Hristiyan Demokratlar Birliği (CDA) sekreterine protesto mektubu verildi.[...] CDA sekreterine protesto mektubunu veren Güven Alkılıç, üç Türk kökenli adayın listelerden çıkarılmasının Türk toplumunu son derece olumsuz etkilediğini söyledi. Alkılıç, "Türk adayların görüşlerinden dolayı partilerinden atılmalarının demokrasi, düşünce ve ifade özgürlüğü ile bağdaşmadığını, siyasi partilerin Türk kökenli adayları listelerden çıkarmakla, Türk toplumunun düşünce ve ifade özgürlüğü yanında, demokrasiye de darbe vurdu.

(vertaling) "Genocide druk ook in scholen"

De verwijdering van de Turkse kandidaten uit de partijlijsten net voor de Kamerverkiezingen heeft veel kritiek veroorzaakt onder de Turkse studenten in Nederland. Tijdens een demonstratie hebben de studenten kritiek geuit op het besluit en tevens hebben ze een petitie geboden aan de secretaris van de CDA. [...]Güven Alkılıç, die petitie bij de CDA heeft ingeleverd, gaf aan dat deze gebeurtenis veel afkeer heeft veroorzaakt bij de Turkse gemeenschap in Nederland.. "Deze gebeurtenis heeft niets te maken met de democratie en de vrijheid van meningsuiting in dit land. De partijen die een dergelijke actie hebben genomen, schenden hiermee niet alleen de vrijheid van meningsuiting van de Turkse gemeenschap, maar ook de democratie," aldus Alkılıç.

Zaman Online, 12 oktober 2006

Citaat 24

Bu oylar tartılacak!

Lahey'de, parlamentodayım. Girişte upuzun granit bir basamak. Basamakta Hollanda Anayasası'nın ilk maddesi kazanmış..."Hollanda'da herkes, aynı durumda, eşit muamele görür. Din, inanç, politik görüş, ırk, cinsiyet ya da bir diğer sebeple ayrımcılık yapılamaz." Bu güzel sözler, orada unutulmuş...Geçtiğimiz günlerde, Ermeni soykırımını kabul etmedikleri için Hristiyan Demokratlar ile İşçi Partisi üç Türk'ü listelerinden çıkardı. Hiç kimse sormuyor. Peki, 1915'te Ermeniler ne yapmış?[...] Hollanda'da yaşananlar, bizim için de her türlü nasihatten daha etkili bir "musibet" olsun. [...]Atacağınız tek bir oy bile önemli.Yeter ki toplumumuzun gücüne güç katsın. Sakın unutmayın. Bu sefer, oylarımızın "ağırlığı" sayısından çok daha önemli olacak!

(vertaling) Deze stemmen zullen wegen!

Ik ben in Den Haag, voor het parlamentsgebouw. Er is een grote granieten traptrede bij de ingang. Erop staat de Grondwet van Nederland gegrift. "Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan." Het lijkt alsof deze woorden hier zijn vergeten. Afgelopen dagen zijn drie Turkse kandidaten van de partijlijsten verwijderd, omdat ze de Armeense genocide niet wilden erkennen. Niemand vraag zich af. Wat hadden de Armeniërs in 1915 gedaan? [...] Deze gebeurtenissen zijn voor ons eerder een les dan een raad. [...] Elke stem telt en is belangrijk. Als het maar de gemeenschap sterker maakt. En niet vergeten. Dit keer zal het gewicht van onze stemmen belangrijker zijn dan het aantal ervan.

Hurriyet Online, 28 oktober 2006

Citaat 25

Günü kurtarma zamanı geçti

Hollanda'nın yaptıklarının ise tam tersini yapmalıyız. Yani ifade ve düşünce özgürlüğünü kısıtlamadan bu meselenin tartışılmasını sağlamalıyız. Üniversitelerde özgür ortamlarda düşünce üretilmesini ve bugün Ermeni diasporasının gözüyle yorumlanan belge ve kanıtların Türk bilim adamlarının gözüyle yorumlanmalarını desteklemeliyiz.

(vertaling) Het reddan van de dag is voorbij

We moeten precies het omgekeerde doen van wat Frankrijk en Nederland doen. Dat betekent dat we geen beperking moeten leggen in de vrijheid van meningsuiting, en open discussie moeten stimuleren. We moeten de vrije gedachten en meningen toegang geven op universiteiten, waarin de Turkse wetenschappers de bewijzen van de Armeense Diaspora vertalen en uiteenzetten.

Hurriyet Online, 13 oktober 2006

Citaat 26

Müslümanlar burka yasağına tepkili

Hollanda'da İslam karşıtı Theo van Gogh'un öldürülmesi ardından Müslüman karşıtı atmosfer artmıştı. Hollanda nüfusunun yüzde 5'ini Müslümanlar oluşturuyor. Yasağa karşı çıkan gruplar, bunun insan haklarına karşı olduğunu söylüyor. Hollanda'daki en büyük Müslüman örgüt CMO, bu yasağın "çok marjinal bir kesimi aşırı tepki" olduğunu söyledi. Mecliste muhalefette bulunan Yeşillerden Müslüman vekil Naima Azough, bu yasağın ülkenin hoşgörü geleneğine uymadığını söyledi.

(vertaling) Moslems kwaad op boerkaverbod

Na de moord op de anti-islamist Theo van Gogh is de sfeer tegenover de moslems in Nederland verslechterd. Het percentage moslems in Nederland is rond 5 procent. De groepen die tegen het boerkaverbod zijn, vinden het verbod in strijd met de mensenrechten. De grootste moslimorganisatie in Nederland, CMO vindt het boerkaverbod een zeer overdreven reactie op een marginaal probleem. Het Kamerlid van Groen Links, Naima Azough, vindt dat dit verbod niet past bij het tolerante van het land.

Zaman Online, 18 november 2006

Citaat 27

Hollandalı bakanın Müslümanlar'ı rencide ettiği iddia edildi

Hollanda Dışişleri Bakanı Bernard Bot, Müslümanların hoşgörüsüz olduğunu ve bunun da "genlerinden kaynaklandığını" iddia etti. Bakan Bot, "ırkçılık" kokan sözlerinde, özellikle Hollanda'da yaşayan Müslümanları hedef alırken, büyük tepkiye neden oldu. [...]

(vertaling) Er wordt beweerd dat de Nederlandse minister de moslems heeft beledigd

De Nederlandse minister van buitenlandse zaken Bernard Bot, beweerd dat de moslems intolerant zijn en dat dit vastgelegd is in hun genen. De "racistische" uitspraken van Bernard Bot, met name gericht op de moslems die in Nederland leven, veroorzaakte veel ophef. [...]

Zaman Online, 19 januari 2007

Citaat 28

Önce kendi evini temizle!

Hollanda'da ırkçı partinin 9 milletvekili çıkarmasını sağlayan 450 bin oyu da biz vermedik. Hollanda'da yabancılara uygulanan ırkçı testleri, kendi ülkesinde birisiyle evlenmek isteyenlere getirilen "Eş Seçme Testi"ni

de "ırkçılığa karşı önlem alması gereken" kamu otoritesi bizzat getirdi.[...] Evet, kendimizi eleştirelim, buna bir itirazım yok. İtirazım, Türkiye'nin "tekil bir örnekmiş gibi" sunulmasına.

(vertaling) Maak eerst je eigen huis schoon!

In het Nederlandse parlement heeft een racistische politieke partij 9 zetels dankzij 450 stemmen, dit was niet ons werk. De racistische inburgeringstoetsen gericht op buitenlanders en de toetsen voor de huwelijksmigranten zijn ingevoerd door het overheidsbureau die in in principe strijd behoort te zijn tegen de discriminatie. [...] Natuurlijk moeten we ook onszelf bekritisieren. Dat is niet waar ik het niet mee eens ben. Ik ben er niet mee eens dat Turkije als enige voorbeeld naar voren wordt gehaald.

Hurriyet Online, 27 januari 2007

Citaat 29

Hollandalı siyasi: Hz. Muhammed şiddet adamıydı

"Sorun İslam'ın kendisi. İslam bir şiddet dinidir" diyen Wilders, "Peygamber Muhammed bir şiddet adamıydı. Kuran, çoğunlukla bir şiddet kitabı. [...] Telegraph gazetesi ise, Hollanda'nın bir zamanlar dünyadaki en hoş görülün ülkelerden biri olduğuna dikkat çekti ancak, Wilders'in liderliğini yaptığı Özgürlük Partisi'nin, Kasım ayından bu yana oylarını yüzde 2 oranında arttırdığını vurguladı.

(vertaling) Nederlandse politicus: Mohammed was een gewelddadige man

"De Probleem is de islam zelf. Islam is een gewelddadig geloof" aldus Wilders, "De profeet Mohammed was een gewelddadige man. Koran is een boek dat grotendeels geweld bevat [...] Dagblad Telegraph gaf aan dat Nederland, ooit een land met veel tolerantie, nu een partij heeft als de PVV waarvan de stemmen sinds november met 2 procent stijgt.

Zaman Online, 1 maart 2007

Citaat 30

Batılı kimlik İslam'sız olamaz mı?

Son birkaç sene içinde 40 bin vicdan sahibi Hollandalı ülkelerini terk etmiş bulunuyorlar. Gerekçeleri şu: "Çokkültürlülüğü hazmedemeyen, yabancılara tahammül edemeyen ve haksız yere Müslümanları aşağılamayı ve bunların üzerinden politika yürütmeyi seçen böyle bir ülkede yaşanamaz."

(vertaling) De westerse identiteit niet zonder islam?

De afgelopen jaren hebben 40 000 Nederlanders het land verlaten. Reden is: "Het land dat het multiculturalisme niet kan verdragen, de buitenlanders niet kan verdagen, onterecht de moslimsgemeenschap beledigd en vernederd en haar politiek hierop baseert, in zo'n land valt niet meer te leven".

Zaman Online, 9 maart 2007

Citaat 31

Avrupa vatandaşlık sınavında

Theo Van Gogh cinayatinin ardından göçmenlere yönelik politikalarını sertleştiren Hollanda yönetimi, bu yılın başında ülkede yaşayan 16-65 yaş arası bütün yabancılara 'Hollanda'ya uyum kursları' takip etme zorunluluğu getirdi.

(vertaling) Europa is in burgerschapstest

Na de moord op Theo van Gogh heeft Nederland zijn politiek tegenover de migranten verhard. Begin dit jaar moeten alle buitenlanders tussen de leeftijd van 16-65 een integratietoets afleggen.

Zaman Online, 11 maart 2007

Citaat 32**'Kur'an yasaklansın'a onlarca suç duyurusu**

Suç duyurularının genellikle ırkçılık-ayırımcılık suçlamasıyla yapıldığı belirtilerek, Ulusal Irkçılık Uzmanlık Merkezinin başkentte olması dolayısıyla başvuruların Amsterdam Mahkemesinde ele alınmasının beklendiği kaydedildi.

(vertaling) Tientallen aangiftes tegen "de Koran verbieden"-er

De redenen voor de aangiftes waren racisme en het aanzetten tot verdeling. De zaken worden doorgespeeld naar Amsterdam, omdat daar het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie van het OM is gevestigd dat discriminatiekwesties behandelt.

Hurriyet Online, 15 augustus 2007